

EU-rettens påvirkning af sportsretten og European Super League sagen

Med særligt fokus på EU's konkurrenceregler og arbejdskraftens frie bevægelighed

Forfattet af:

Sebastian Tambo Holm (20184565)

Simon Pedersen (20184685)

Erhvervsjuridisk kandidatafhandling

Ved Aalborg Universitet

Vejleder: Ulla Steen



Abstract

This dissertation aims to explore and establish the autonomy of sport and its capacity for self-regulation, within the existing legal framework. The primary focus is on the historical regulation of sports by EU law and its contribution to shaping the legal framework for sports self-regulation. Sports law encompasses various legal disciplines, encompassing both national and international legislation. Sports organisations are characterised as associations. These associations have the power to regulate sport under the law on associations.

The structure of sport, football, and disciplinary pyramid has been accounted for, to illuminate the hierarchical nature of the sporting world. These pyramids serve the purpose of establishing judicial bodies within sports and acknowledging the autonomy of sports in handling disputes internally.

Furthermore, this study explores the interplay between EU law and sports law, highlighting the past lack of direct regulation by the EU. Initially, EU law regulated sports through non-binding declarations, opinions, and communications. However, the introduction of Article 165 of the Lisbon Treaty in 2009, granted the EU Court the power to directly regulate sports law. Consequently, the dissertation examines various case studies involving Articles 45, 101, 102 and 165 of the Lisbon Treaty. These cases are categorized based on the respective articles and their implications for the regulation of sports. In addition, the scope of the provision has been analysed. The analysis has shown that EU law has regulated sport on several occasions, either by restricting competition or by hindering free movement of workers. However, many of these provisions have also been legitimised by the specificity of sport.

Additionally, the purpose of the advocate general's opinion and proposals for the decision concerning the European Super League case are shown and discussed through three hypothetical scenarios. These scenarios aim to illustrate the potential outcome of the European Super League case and their broader consequences for the world of sport.

Based on the findings, it becomes evident that the European Union Court of Justice demonstrates a willingness to enforce compliance with community rules in the internal market, implying that regulations on sports from the European Union will continue to evolve and exert influence on the sporting landscape.

1.0 - INTRODUKTION	1
1.1 - INDLEDNING	1
1.2 - PROBLEMFORMULERING	2
1.3 - METODE	2
2.0 – RETSKILDEVÆRDI OG HIERARKI	4
2.1 - FASTLÆGGE DE JURIDISKE KILDERS VÆRDI I ET HIERARKI.	4
2.2 - FASTLÆGGELSE AF SPORTSORGANERNES REGLER I HIERARKI	6
2.3 - LÆSEVEJLEDNING	7
3.0 - SPORTSRETEN	8
3.1 - DANSK OG INTERNATIONAL SPORTSRET	8
3.1.1 - SPORTENS FORENINGSRET	8
3.1.2 – OPBYGNINGEN AF SPORTSRETEN	9
3.2 - IDRÆTTENS AUTONOMI	11
3.2.1 - IDRÆTTENS PYRAMIDESTRUKTUR	11
3.2.2 - FODBOLDENS PYRAMIDESTRUKTUR	13
3.2.3 - FORHOLDET MELLEM IDRÆTTENS PYRAMIDE OG FODBOLDENS PYRAMIDE	14
3.2.4 - IDRÆTTENS RETSINSTANSER	15
3.2.4.1 - Det disciplinære system	15
3.3 - TVISTLØSNING	17
3.3.1 - TVISTLØSNING INDENFOR SPORTSRETEN	17
3.3.2 - TVISTLØSNING UDENFOR SPORTSRETEN	18
3.4 - SAMMENFATNING AF SPORTSRETEN	20
4.0 – SPORT OG EU-RET	22
4.1 – HISTORISK TILBLIVELSE	22
4.2 – ARTIKEL 165 TEUF – MÅLSÆTNINGEN VEDR. UDDANNELSE; SPORT I EUROPA	23
4.3 – ARTIKEL 45 TEUF – ARBEJDSKRAFTENS FRIE BEVÆGELIGHED	25

4.3.1 - FULDBYRDELSESTIDSPUNKT	26
4.3.2 - BESTEMMELSENS ANVENDELSESOMRÅDE PÅ SPORTEN	26
4.3.3 - AFSLUTTENDE BEMÆRKNING	34
4.4 – SPORTEN OG EU-RETEN KONKURRENCERETSREGLER	34
4.4.1 – ARTIKEL 101 TEUF – FORBUD MOD KONKURRENCEBEGRÆSENDE AFTALER	34
4.4.1.1 - Fuldbyrðelsestidspunkt	36
4.4.1.2 - Bestemmelsens anvendelsesområde på sporten	36
4.4.1.3 - Afsluttende bemærkninger	38
4.4.2 – ARTIKEL 102 TEUF – FORBUD MOD MISBRUG AF DOMINERENDE STILLING	38
4.4.2.1 - Fuldbyrðelsestidspunkt	40
4.4.2.2 - Bestemmelsens anvendelsesområde på sporten	40
4.4.2.3 - Afsluttende bemærkning	42
4.5 – SPORTENS LEGITIME HENSYN	43
4.6 – SAMMENSPILLET MELLEM EU-RETEN OG SPORTSRETEN	45
 5.0 – EUROPEAN SUPER LEAGUE	 48
 5.1 - REDEGØRELSE AF EUROPEAN SUPER LEAGUE	 48
5.1.1 - REAKTIONEN OG EFTERSPILLET FRA SPORTSVERDENEN	49
5.1.2 - ANDET FORSLAG	51
5.2 - DET JURIDISKE FORLØB	51
5.2.1 - DEN SPANSKE STÆVNING	51
5.2.2 - GENERALADVOKATENS FORSLAG TIL AFGØRELSE	53
5.2.2.1 - Anden præjudicielle spørgsmål og første del af tredje præjudicielle spørgsmål	54
5.2.2.2 - Første præjudicielle spørgsmål og anden del af tredje præjudicielle spørgsmål	57
5.2.2.3 - Tredje præjudicielle spørgsmål	58
5.2.2.4 - Femte præjudicielle spørgsmål	59
5.2.2.5 - Fjerde præjudicielle spørgsmål	59
5.2.2.5 - Sjette præjudicielle spørgsmål	60
5.3 - SAMMENFATNING AF GENERALADVOKATENS UDTALELSE OG FORSLAG TIL AFGØRELSE	62
5.4 - SCENARIER AF EUROPEAN SUPER LEAGUE SAGEN	62
5.4.1 - SCENARIO ET	62
5.4.1.1 - Misbrug af dominerende stilling efter artikel 102 TEUF.	63

5.4.1.2 - Restriktioner af de grundlæggende friheder	67
5.4.1.3 - Afsluttende bemærkning	68
5.4.1.4 - EU-Domstolens besvarelse af de præjudicielle spørgsmål	68
5.4.2 - SCENARIE TO	69
5.4.3 - SCENARIE TRE	71
5.4.4 - DELKONKLUSION	73

6.0 - KONKLUSION	75
-------------------------	-----------

7.0 – LITTERATURLISTE	77
------------------------------	-----------

7.1 – RETSREGLER	77
7.2 – SPORTENS RETSREGLER	77
7.3 – RETSKILDER	77
7.4 - JURIDISK LITTERATUR	78
7.5 – RETSLITTERATUR	78
7.6 - ARTIKLER	79
7.7 – HJEMMESIDER	80
7.8 – RETSPRAKSIS	80

8.0 - BILAG	82
--------------------	-----------

8.1 - IDRÆTTENS PYRAMIDESTRUKTUR	82
8.2 - FODBOLDENS PYRAMIDESTRUKTUR	83
8.3 - DEN DISCIPLINÆRE PYRAMIDE	84
8.4 - FIFA OG UEFA'S VEDTÆGTER	85
8.5 - DE SEKS PRÆJUDICIELLE SPØRGSMÅL	88
8.6 - SAMARBEJDSAFTALE	90
8.6.1 - MÅLSÆTNING	90
8.6.2 - TID, RESSOURCER OG KVALITET	90
8.6.3 - HUMAN RESSOURCES	91
8.6.4 - KOMMUNIKATION	92
8.6.5 - RISIKOSTYRING	92
8.6.6 - SAMLET PLANLÆGNING	94

8.6.7 - PARTERNES UNDERSKRIFT	94
8.7 - PROCESSAFSNIT	95
8.8 - ANTAL ANSLAG	97

1.0 - Introduktion

1.1 - Indledning

Lige siden sin begyndelse, har fodbolden som sportsgren været blandt de allermest populære i verden. I takt med at verdens måde at kommunikere på er blevet digitaliseret, igennem internettet og sociale medier, har store sager fra fodboldens verden fyldt i mediebildet og vakt befolkningens bevågenhed.¹ Tidligere har det typisk været præstationer på banen eller manglen herpå, der har stjålet den offentlige interesse, men i det sidste årti har sager vedrørende fodboldens sportsforbund fyldt mere og mere. Disse sager har omhandlet alt fra korruptionsskandaler², til afholdelse af VM-slutrunder i lande der ikke lever op til basale menneskerettigheder.³ Disse sager har offentligt vist, hvilken magt fodboldens organer og dens ledere besidder, da alt kritik heraf er pralet af uden videre handling.

I det europæiske mediebillede, har specielt en konflikt, vedrørende klubbers og private investorers etablering af en europæisk superliga, fyldt meget. Turneringen blev hurtigt et billede på ledende klubbers magt og pengegriskhed. Fédération Internationale de Football Association (herefter FIFA) og Union of European Football Associations (herefter UEFA) har som fodboldens ledende organer, kritiseret oprettelsen af den europæiske superliga kraftigt. De har offentligt udskammet de deltagende klubbers og investorers grådighed og beskyldt dem for, ikke at værne om de legitime værdier som sporten i Europa forfølger. Som konsekvens, har folkene bag forslaget om den europæiske superliga stævnet de ledende fodboldforbund ved handelsretten i Madrid og sagen er efterfølgende endt hos Den Europæiske Unions Domstol (herefter EU-Domstolen). Særligt har tvisten omhandlet de ledende fodboldorganers magtdominans og deres misbrug af denne ift. EU fællesskabets regler.

Denne problematik har EU-Domstolen igennem årtier været påpasselig med at tage stilling til, da sporten og reguleringen heraf som udgangspunkt har været styret af sportens organer, uden unødvendig indblanding fra de instanser som ellers styrer samfundet. Dette leder op til en diskussion om, hvorvidt udfaldet af denne European Super League (herefter ESL) sag, kan få væsentlige konsekvenser for sportens autonomi og evne til selvregulering.

¹ PledgeSport, Top 10 Most Popular Sports In The World By Participation, (16/05-2023)

² TV2 Danmark, *Overblik på skandalen i Fifa*, (16/05-2023)

³ TV2 Danmark, *"Boykot Qatar"? Forstå hele kritikken af VM-værterne*, fra 12. November 2022, (16/05-2023)

Dette speciale vil derfor fastlægge sportens autonomi og evne til selvregulering, inden for de fastlagte juridiske rammer, som sporten har. Yderligere vil specialet undersøge, hvordan EU historisk har reguleret sporten og været med til at danne de juridiske rammer for sportens selvregulering. Dette vil ske igennem en analyse af relevant retspraksis fra EU-Domstolen og tilhørende EU retlige retskilder, som kan anskueliggøre konsekvenserne af EU-Domstolens afgørelse i ESL-sagen. Slutteligt vil specialet, på baggrund af disse analyser, udarbejde tre hypotetiske scenarier, for at vurdere den mest realistiske udsigt for sportens autonomi i fremtiden.

1.2 - Problemformulering

I dette kandidatspeciale undersøges EU-rettens historiske indflydelse på sportsretten, samt i hvilket omfang elementerne i den afgørelse, der træffes i den såkaldte European Super League sag, kan forventes at påvirke eller ændre sportens autonomi i fremtiden.

Herunder vil følgende underspørgsmål blive belyst:

- Hvordan har mellemstatslige og EU retlige reguleringer samt afgørelser påvirket sportsretten tidligere og hvor indgribende har de været?
- Hvilke konsekvenser vurderes European Super League afgørelsen at have på sportsretten og dets aktører?

1.3 - Metode

Formålet med dette speciale er at undersøge EU-rettens historiske indflydelse på sportsretten og analysere, hvordan afgørelsen i ESL-sagen kan påvirke sportens autonomi i fremtiden. Til besvarelse af problemformuleringen anvendes den retsdogmatiske metode, der har til formål at analysere og beskrive den gældende retstilstand "*de lege lata*" inden for de relevante retsområder, der omfatter specialets emne.⁴

For at belyse EU-rettens indflydelse på sportsretten og de ændringer, der har fundet sted over tid, benyttes en række forskellige EU-retsakter.⁵ Dette inkluderer primære retskilder som Lissabontraktaten⁶, der udgør grundlaget for EU's retlige struktur og kompetencer inden for sportsområdet, samt

⁴ Munk-Hansen, Carsten. (2022) *Retsvidenskabsteori* (3. Udg.) Djøf Forlag, side 70ff

⁵ Ibid., side 288

⁶ Neergaard, Ulla & Nielsen, Ruth (2021) EU-ret (8. Udg) Karnov Group Denmark A/S, side 28

den Europæiske Menneskerettighedskonvention (Herefter EMRK), der sikrer beskyttelse af fundamentale menneskerettigheder i forbindelse med sportsaktiviteter.⁷

Specialet inddrager også retspraksis fra forskellige retsinstanser, herunder EU-Domstolen, nationale domstole og sportens egne retsinstanser som Court of Arbitration for Sport (herefter CAS) samt Danmarks Idrætsforbund (herefter DIF). Formålet er at analysere og belyse den historiske indflydelse af EU-retten og andre relevante retskilder på sportsretten.⁸

For at strukturere analysen samt belyse de juridiske overvejelser og afgørelser inden for de relevante bestemmelser, opdeles dommene i specialet, i relevante emner. Dette muliggør en grundig undersøgelse af de retlige spørgsmål, der er blevet behandlet i forbindelse med EU-retten og sportsretten.⁹

Specialet indeholder desuden en diskussion, hvor der opstilles hypotetiske scenarier, der illustrerer, hvordan afgørelsen i ESL-sagen kan have indflydelse på sporten som helhed. Dette bidrager til at analysere og vurdere, hvordan fremtidens autonomi inden for sportsretten kan ændres, som følge af denne afgørelse.¹⁰

Da fodbold er den dominerende sportsgren inden for sportsretten, vil hovedfokus være rettet mod denne. I udarbejdelsen af specialet vil der blive inddraget relevante domme, der tidligere har haft betydning for ændringen af retspraksis inden for området. For at illustrere strukturen af turneringer, vil både den europæiske¹¹ og amerikanske¹² sportsmodel blive anvendt.

Specialet vil derfor primært fokusere på konkurrenceregler inden for sporten, men vil ikke berøre emner såsom offentlig støtte, doping og matchfixing. Derudover vil specialet centrere sig om den EU retlige regulering af sporten og derfor inddrage relevante artikler som 45, 101, 102 og 165 TEUF, der har betydning for dette område.

⁷ Neergaard, Ulla & Nielsen, Ruth (2021) EU-ret (8. Udg) Karnov Group Denmark A/S, side 173

⁸ Ibid., side 128

⁹ Ibid.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 68ff

¹² Ibid., side 73ff

2.0 – Retskildeværdi og hierarki

Afsnittet har til formål at identificere retskildeværdien af de anvendte retskilder, samt hvordan retskilderne bliver anvendt i projektet. Dette er relevant, fordi de sportslige organer i visse situationer selv kan træffe afgørelse uden indvirkning af civile domstole og derfor virke som højeste instans indenfor sportens autonomi. Afsnittet har til formål at fastslå, at EU-retten er øverste juridiske retskilde og at sportsrettens mandat, til selv at træffe afgørelse, bygger på overensstemmelse med samfundet regler.

2.1 - Fastlægge de juridiske kilders værdi i et hierarki.

EU-retten er supranational, hvilket betyder, at EU-retten har forrang til national ret, hvorfor de EU retlige retsakter er specialets øverste retskilder.¹³ De omtalte retskilder i specialet er henholdsvis: Lissabontraktaten, EMRK, retspraksis og sidst soft law, i form af henstilling og udtalelser, som ikke er retligt bindende.¹⁴

I projektet benyttes Lissabontraktaten, da den indeholder bestemmelser, som har indflydelse på sportsretten og hvordan EU's kompetence er på området. Traktaten har styrket EU's kompetencer på sportsområdet, ved indførsel af artikel 165 TEUF. De relevante bestemmelsers ordlyd og fuldbyrdelse, vil blive fastlagt i denne henseende.

Derudover omtales Lissabontraktatens artikel 165, da denne bestemmelse giver EU muligheden for at engagere sig i sporten. Denne bestemmelse har til formål at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne vedrørende sporten samt støtte og supplere deres indsats, ved at træffe foranstaltninger til beskyttelsen af integriteten i sporten. Artiklen sikrer dertil, at de nationale idrætsforbunds regler er i overensstemmelse med EU-lovgivningen og den frie konkurrence.¹⁵

Yderligere inddrages Lissabontraktatens artikel 45, som omhandler den frie bevægelighed for arbejdskraft i Unionen. Denne bestemmelse regulerer ofte sportsudøveren, da denne anses for at være arbejdsstyrken i sporten. Denne artikel har medvirket til at regulere overgangsregler for sportsudøvere mellem medlemsstater, hvorfor der inddrages relevant retspraksis, som har til formål at fastlægge, hvorvidt sportsretten følger denne bestemmelse.¹⁶

¹³ Munk-Hansen, Carsten. (2022) Retsvidenskabsteori (3. Udg.) Djøf Forlag, side 294

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Karnov Group Denmark A/S, Louise Tandrup Christensen, Kommentar til: TEUF art. 165-166, Afsnit XII. Uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport, (15/05-2023)

¹⁶ Neergaard, Ulla & Nielsen, Ruth (2021) EU-ret (8. Udg) Karnov Group Denmark A/S, side 498ff

Endvidere medtages Lissabontraktatens artikel 101 og 102, som navnlig forbyder konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling. I sporten er disse artikler særligt relevante for sportsorganisationerne og de respektive ligaer, som dominerer markedet og potentielt kan begrænse konkurrence til skade for sportsudøveren, klubben og fansene. Disse artikler bliver særligt relevante i specialet, da disse er stærkt omdiskuteret i sagen om ESL. Ved disse bestemmelser, vil der ligesom artikel 45, blive inddraget relevant retspraksis for at fastlægge retstilstanden i sporten.¹⁷

EMRK er relevant for sportsretten. Sport er en vigtig del af samfundet, og retten til at dyrke sport betragtes ofte som en grundlæggende rettighed. EMRK indeholder bestemmelser, der er relevante for sportsretten på forskellige områder, herunder ytringsfrihed, retten til en fair rettergang og beskyttelse mod diskrimination. EMRK inddrages derfor i specialet, da det er en vigtig konvention, for at beskytte de grundlæggende rettigheder i forbindelse med sport.¹⁸

Yderligere benyttes retspraksis fra EU-Domstolen. Denne retspraksis bliver benyttet til at fastlægge retstilstanden på sportsretten.¹⁹ I specialet inddrages derfor særligt retspraksis om arbejdskræftens frie bevægelighed, konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling. Analysen af retspraksissen vil derudover anvendes til at opstille de tre hypotetiske scenarier i afsnittet om ESL.

Derudover benyttes national retspraksis. Denne retspraksis er anvendeligt ved tvistløsninger i sportsretten. I projektet vil der blive anvendt strafferetlige og erstatningsretlige afgørelser til at belyse, hvornår sportsretten ikke længere har kompetence til at træffe afgørelse om dette.

Dertil benyttes der i specialet soft law og juridisk litteratur. De anvendte kilder er bl.a. *“White Paper on Sport”*, *“Dansk og international Sportsret”*, *“Sportsret”* og *“EU-ret”*. Disse juridiske litteraturer udgør ikke en retskilde, men benyttes til at give en dybdegående analyse og fortolkning af loven og dens anvendelsesområde.

¹⁷ Europa-Parlamentet, Konkurrencepolitik, (15/05-2023)

¹⁸ Neergaard, Ulla & Nielsen, Ruth (2021) EU-ret (8. Udg) Karnov Group Denmark A/S, side 173

¹⁹ Ibid., side 154ff

2.2 - Fastlæggelse af sportsorganernes regler i hierarki

Den højeste myndighed i sportens organer, er International Olympic Comité (herefter IOC) og CAS er den højeste domstol i sporten. Grundet deres fysiske beliggenhed i Schweiz er IOC og CAS omfattet af schweizisk lovgivning, herunder den schweiziske lov om international privatret (herefter PILA). Dette er særligt relevant for specialet, da konsekvensen af denne inddragelse er, at CAS skal overholde de fundamentale retsgrundsætninger, som har til formål at sikre borgernes grundlæggende rettigheder i schweizisk og international ret. Dette anerkendte retsprincip kaldes for “public policy”.²⁰

Der vil i projektet blive inddraget det olympiske charter som er *lex superior* i *lex sportiva*. Det olympiske charter har forrang for alle andre regler oprettet af internationale- og nationalesportsforbund. Det olympiske charter er således den øverste sportslovgivning indenfor alle sportsgrene, og alt andet sportslovgivning skal være i overensstemmelse hermed, så længe der ønskes tilknytning til den olympiske bevægelse.²¹

Yderligere inddrages regler fastsat af det internationale forbund, herunder hovedsagligt FIFA, som er øverste internationale myndighed indenfor fodbolden.²²

I sammenhæng med ovenstående, vil projektet inddrage regler fastsat af det europæiske fodboldforbund, UEFA, som lægger grundlaget for professionel fodbold i hele Europa.

Regler fastsat af DIF, vil blive inddraget i sparsom mængde, men for at illustrere, hvordan den nationale olympiske komité implementerer højere rangerede sportsforbunds regler i egne regler.

Yderligere, vil der i specialet blive inddraget retspraksis fra sportsretten instanser, for på den måde at undersøge den gældende ret på området. Retspraksissen vil blive opdelt efter rangorden af instanser, hvor den schweiziske forbundsdomstol i Bern (Herefter Forbundsdomstolen) er den højeste instans. Herefter vil der blive inddraget retspraksis fra henholdsvis CAS og DIF.

²⁰ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 178

²¹ Gade, Poul (2021) Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S, side. 47

²² Ibid., side 54

2.3 - Læsevejledning

For at kunne besvare specialets problemformulering, kræver dette en undersøgelse af sportens nuværende organisatoriske autonomi og selvregulering, samt hvordan EU retlige reguleringer og tidligere udfald af afgørelser har påvirket denne.

Kapitel 3 har til formål at klargøre, hvordan sporten er opbygget. Her vil der rent organisatorisk blive gennemgået et hierarki af de relevante organer, som administrer sporten. Yderligere vil der blive gennemgået, hvilke retskilder og reguleringer som sportsretten er opbygget af, udelukkende for at give indblik i kompleksiteten i sammensætningen af sportsretten og for at fremvise, hvilke mekanismer som udfaldet af den omtalte ESL-sag kan påvirke. Slutteligt vil der blive analyseret, hvilke problemstillinger sporten selv kan håndtere, inden for disse organisatoriske rammer og hvilke den ikke kan. Det findes relevant at undersøge ovenstående, for at kunne illustrere, hvordan EU-Domstolens udfald af ESL-sagen potentielt ville kunne ændre denne komplekse sammensætning af sportsretten, både organisatorisk og i sportens selvregulering af problemstillinger, uden inddragelse af civile domstole.

Kapitel 4 undersøger, hvordan EU-retten historisk har påvirket sportsretten, samt hvilke retsakter som er anvendt hertil. Formålet er at fastslå, i hvilket omfang EU-retten har reguleret sportsretten samt hvordan og hvilke argumenter, som EU-Domstolen bruger til at begrunde EU's indblanding i sportens autonomi. Dette ønskes fastlagt, for at have bedre forudsætninger for at begrunde udfaldet af den igangværende ESL-sag.

I kapitel 5 vil de faktiske omstændigheder i ESL-sagen og omfanget af den offentlige interesse for sagen blive analyseret. Der klarlægges, hvorledes situationen er på nuværende tidspunkt. I den forbindelse, vil der blive lagt vægt på EU generaladvokatens udtalelser og forslag til afgørelse. På baggrund af denne information, sammenholdt med den nye viden fra kapitel 3 og kapitel 4, er formålet at kunne udforme tre hypotetiske scenarier, som skal illustrere EU-Domstolens afgørelse af ESL-sagen, og i hvilket omfang elementer heri forventes at ville påvirke sportens organisatoriske autonomi og selvregulering i fremtiden.

Slutteligt i specialet vil der kommenteres på, hvilket scenarie der anses som det mest realistiske udfald af den igangværende ESL-sag.

3.0 - Sportsretten

I dette afsnit, vil der blive redegjort for indholdet af dansk og international sportsret, samt hvordan dette har udformet sig i idrættens organisatoriske struktur og idrættens retsinstansers struktur. Der vil, på baggrund af denne redegørelse, blive forsøgt at skabe et overblik over, hvilke tvister sportens autonomi selv kan håndtere og hvilke juridiske områder sportens autonomi ikke kan håndtere.

3.1 - Dansk og international sportsret

Sportsretten er kendetegnet ved at være både national og international, idet sportsretten er omfattet af både nationale og internationale retskilder. Den juridiske disciplin i sportsretten er derfor multidisciplinær, hvilket vil sige, at denne er præget af mange forskellige juridiske discipliner, herunder EU-retten, foreningsretten, strafferetten osv.²³

3.1.1 - Sportens foreningsret

Sporten er underlagt foreningsretten, idet organisationerne er karakteriseret som foreninger. Internationalt er muligheden for etablering af en forening sikret gennem FN Konventionen fra 1948 om menneskerettigheder og EMRK art. 11.²⁴ Hvorimod foreningerne i Danmark er sikret på baggrund af ovenstående regler og grundlovens §78, stk. 1, som bestemmer, at borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at danne foreninger i et hvert lovligt øjemed.²⁵ Dette betyder bl.a., at sportens organisationer er bygget på særregler, som er vedtaget i foreningerne, som har til fordel, at kunne regulere sporten.

Grundlæggende for sportens organisationer er, at disse er opbygget efter en hierarkisk struktur, hvor internationale sportsorganisationer er den styrende magt og hvor de nationale sportsorganisationer skal efterfølge love og regler som er udstedt af disse.²⁶ Derudover kendetegnes sportens organisationer sig ved, at kun én organisation kan være det styrende og administrerende organ for en sportsgren både nationalt og internationalt.²⁷

²³ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 25

²⁴ Ibid., side 38

²⁵ Ibid., side 37 og 59

²⁶ Ibid., side 70ff

²⁷ Gade, Poul (2021) Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S, side 54

Sportsorganisationerne i Europa anerkender og følger den europæiske sportsmodel. Modellen er kendetegnet ved, at sporten er organiseret i en pyramidestruktur, som følger den hierarkiske struktur hvor de europæiske sportsorganisationer, f.eks. UEFA, er øverste led i pyramiden. Den europæiske sportsmodel er kendetegnet ved åben konkurrence og er baseret på princippet om op- og nedrykning.²⁸ Pyramidestrukturen i den europæiske sportsmodel er således et udtryk for en stærk og stram topstyring, hvor de nationale sportsorganisationers regler skal stemme overens med de internationale sportsorganisationers love og regler.²⁹

Modsat de grundlæggende principper i den europæiske sportsmodel, findes den nordamerikanske sportsmodel. Denne sportsmodel kendetegnes ved, ikke at benytte principperne om op- og nedrykning, hvorfor denne karakteriseres som et lukket system, hvor samme hold forbliver deri og hvor ligaen kan træffe beslutninger om, hvilke klubber der skal deltage. Oftest er de deltagende klubber ejet af meget velhavende individer eller store selskaber, og derfor kan organisationerne nærmere karakteriseres som erhvervsvirksomheder fremfor sportsorganisationer. Modellen har samtidig en skarp adskillelse mellem amatørsport og professionel sport, hvor amatørporten i den nordamerikanske sportsmodel er opbygget på flere forskellige lag og organisationer.³⁰ Den professionelle sport, i den nordamerikanske sportsmodel, er derfor bygget på et særligt udvælgelsessystem, hvor nye spillere går fra amatørporten til den professionelle del af sporten.³¹

3.1.2 – Opbygningen af sportsretten

Som tidligere nævnt, er sportsretten multidisciplinær og sportsretten er derfor påvirket af mange juridiske discipliner, som hver især påvirker sportsretten direkte eller indirekte.³² Sportsretten er derfor komplekst sammensat og for at skabe det bedst mulige overblik over sportsrettens elementer, har specialet opdelt sportsretten efter Jens Evalds opbygning.³³ Opdelingen er i 3 hovedområder, hvor *lex sportiva*, *mellemstatslig*, *statslig* og *EU-retlig reguleringer* og *indirekte reguleringer*.³⁴

²⁸ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 68

²⁹ Ibid., side 74ff

³⁰ Ibid., side 73

³¹ Ibid., side 75

³² Ibid., side 25ff

³³ Ibid.

³⁴ Ibid.

Dette afsnit tager udgangspunkt i første hovedområde *lex sportiva*. Lex sportiva omfatter alle regler fastsat af sportens egne organisationer, både internationalt og nationalt.³⁵ Disse regler kan ligeledes inddeles i 3 områder, *spilregler, konkurrenceregler og klubregler*.

Spilreglerne udgør de regler, der vedrører selve idrætsgrenen.³⁶ Eksempler på disse regler kunne være krav til antal spillere på hvert hold i en fodboldkamp.³⁷ Disse regler er konciperet af sportsorganisationerne og administreres ofte af dommeren under selve udførslen af idrætsgrenen. Dette kan nærmere betegnes som "Field of play afgørelser".³⁸

Konkurrencereglerne er de regler, der sætter rammerne om idrætskonkurrencen. Disse regler indeholder generelle regler, der gælder for den enkelte idrætsgren i form af f.eks. deltagelse og regler, der gælder for alle idrætsgrene, herunder f.eks. doping og matchfixing.

Yderligere indeholder reglerne de interne klubregler, som omfatter regler for medlemskab, opførsel i klubben samt regler for generalforsamling.³⁹ Lex sportiva er som bekendt kendetegnet ved at være konciperet af sportsorganisationerne selv og reglerne vil derfor ikke kunne påberåbes andre steder end i sportsretten.

Næste hovedområde er *mellemstatlig, statlig og EU retlig* regulering af sporten. Dette hovedområde omfatter alle reguleringer, som direkte regulerer sporten. Eksempler på mellemstatslige reguleringer af sporten er The Europeans Sport Charter, som er udformet af Europarådet.⁴⁰

Statslige reguleringer omfatter hver stats egen implementering af internationale direkte reguleringer af sporten og statens egne reguleringer af sporten. I Danmarks tilfælde er den lovgivning, der direkte regulerer sporten, lovbekendtgørelse om eliteidræt⁴¹, samt lovbekendtgørelse om fremme af integritet i idrætten.⁴²

EU retlige reguleringer vil blive gennemgået detaljeret i kapitel 4, men omfatter afgørelser af EU-domstolen siden 1974, samt artikel 165 i Lissabontraktaten som eksempel herpå. EU retlige

³⁵ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 25

³⁶ Ibid., side 26

³⁷ Gade, Poul (2021) Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S, side. 85

³⁸ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 132

³⁹ Gade, Poul (2021) Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S, side. 84

⁴⁰ The Europeans Sport Charter af 13. oktober 2021

⁴¹ Lovbekendtgørelse om eliteidræt - Lbkg 2013.1155 nr. 1332, af 30. november 2007 – med senere ændringer

⁴² Lovbekendtgørelse om fremme af integritet i idrætten - Lbkg 2015.1168 nr. 116, af 31. januar 2015 – med senere ændringer

reguleringer har vist sig at være de reguleringer, som virker mest indgribende i sportens autonomi, hvorfor dette netop er specialets formål at undersøge.⁴³

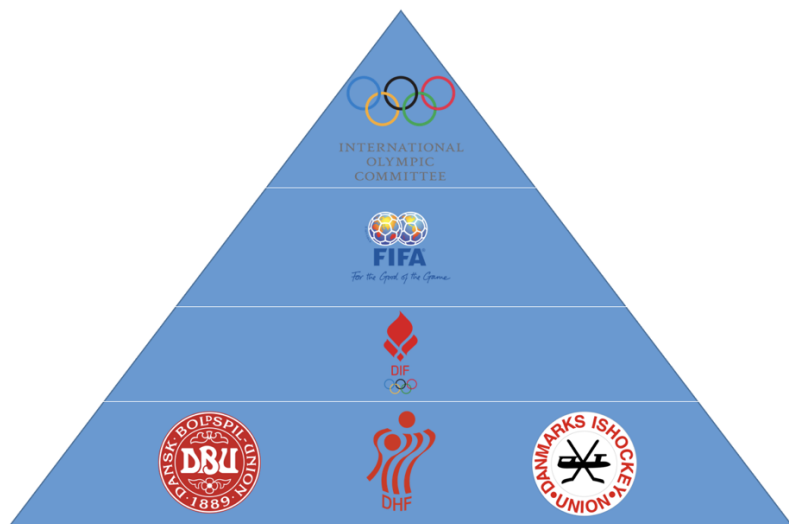
Det tredje område er indirekte reguleringer af sporten. Det er reguleringer, der ikke direkte regulerer sporten, men som har en indirekte effekt på sportsretten, da sportsretten bliver påvirket af samfundets regler i mange sammenhænge. Eksempler på indirekte regulering er statslig lovgivning om eksempelvis erstatnings- og strafferetten.

Som tidligere nævnt, har denne inddeling i de 3 hovedområder ingen retlig relevans, men anvendes udelukkende for at skabe et overblik over de retsområder og regler som påvirker sportsretten.⁴⁴

3.2 - Idrættens autonomi

I det kommende afsnit, vil der blive foretaget en redegørelse af den organisatoriske struktur af de ledende organer i alle sportsgrene. Som tidligere nævnt, vil dette projekt have fokus på fodbolden, som er den mest populære sportsgren i verdenen målt på deltagere.⁴⁵ Derudover vil der blive redegjort for idrættens retsinstanser samt den organisatoriske struktur.

3.2.1 - Idrættens pyramidestruktur



Idrættens organisatoriske pyramidestruktur er blevet formet i takt med de rammer, som de juridiske discipliner har sat for idrætten, samt hvordan idrætten selv på globalt plan har udviklet sig, siden de

⁴³ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 26

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ PledgeSport, Top 10 Most Popular Sports In The World By Participation, (16/05-2023)

første idrætsgrene blev opfundet. For at fastslå hierarkiet imellem de forskellige sportsorganisationer, er det essentielt at fastlægge sportsorganisationers formål og kompetence, samt baggrunden for deres nuværende position i idrættens pyramidestruktur.

IOC blev dannet ved den første olympiske kongres i Paris 1894. IOC er den Internationale Olympiske Komité og er den øverste myndighed i idrættens verden, såfremt man ønsker at deltage ved de olympiske lege.⁴⁶ Derved vil regler udstedt af IOC være *lex superior* i forhold til vedtægter i nationale olympiske komitéer og i de deltagende internationale idrætsforeninger. I dette tilfælde er det olympiske charter øverste retskilde og udstedt af IOC, hvorfor alle regler skal være i overensstemmelse hermed.⁴⁷

Dette vil sige, at så længe internationale forbund er anerkendt af IOC, vil dette internationale forbund administrere deres sportsgren på internationalt plan, jf. det olympiske charter art. 29-30. Derfor er næste led, internationale forbund anerkendt af IOC.

Næste led i idrættens pyramidestruktur er den nationale olympiske komité. Den nationale olympiske komité har til formål at udvikle og beskytte den olympiske bevægelse i overensstemmelse med det olympiske charter, jf. det olympiske charter art. 31. Det fremgår yderligere, at den nationale olympiske komité skal omfatte alle de nationale forbund, som er medlem af et internationalt forbund anerkendt af IOC, jf. det olympiske charter art. 32. Det vil sige, at selvom den nationale olympiske komité ikke direkte administrerer alle idrætsgrene på nationalt niveau, skal de nationale forbund der administrerer en idrætsgren, der er anerkendt af IOC, omfattes af den nationale komités administration.

Sidste inddragede led i idrættens pyramide er de nationale idrætsforbund. Disse har til formål at administrere den specifikke idrætsgren på nationalt niveau. Disse skal være omfattet af den nationale olympiske komité og såfremt der er et anerkendt internationalt forbund, skal det nationale idrætsforbund være medlem heraf, jf. det olympiske charter art. 33.

⁴⁶ Gade, Poul (2021) Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S, side. 47

⁴⁷ Ibid.

Det er essentielt at fastslå, at alle organisationer skal følge de regler, der er udstedt i forbindelse med ovenstående hierarki. Dette skal forstås på den måde, at regler udstedt af et internationalt forbund skal følges af det nationale forbund osv. Dette system resulterer i, at det olympiske charter skal følges af alle sportsorganisationer der er medlem af den olympiske bevægelse, uanset om det er på internationalt eller nationalt niveau og at alle regler udstedt, uagtet hvorhenne i idrætspyramiden, skal være i overensstemmelse med det olympiske charter. Hvis dette ikke overholdes, kan IOC fjerne den pågældende sportsgren fra det olympiske program.⁴⁸

3.2.2 - Fodboldens pyramidestruktur



Dette afsnit vil fokusere på den organisatoriske struktur inden for idrætsgrenen fodbold. Som afklaret i ovenstående afsnit, er internationale forbund, den administrerende organisation globalt for den pågældende idrætsgren. I fodbold er dette internationale forbund, FIFA. FIFA har i nuværende stund 211 medlemsforbund, et forbund for hver stat, og har eksisteret siden 1904. FIFA står for afviklingen af alle interkontinentale fodboldkonkurrencer undtagen de olympiske lege og er øverste myndighed inden for fodboldens verden. FIFA har valgt at uddele deres kontinentale kompetencer i 6 kontinentalforbund, hvor det er et krav, at nationale forbund er medlem af det relevante kontinentalforbund, for at være medlem af det internationale forbund.⁴⁹

⁴⁸ Gade, Poul (2021) Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S, side 50

⁴⁹ Gade, Poul (2021) Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S, side 54

Det relevante kontinentalforbund i dette speciale er det europæiske forbund, inden for fodbold, UEFA. UEFA har 55 europæiske nationalforbund som medlemmer, og er den øverste fodboldmyndighed inden for Europas grænser og administrerer alle fodboldkonkurrencer heri.⁵⁰

Næste trin i fodboldens organisatoriske pyramide er det nationale fodboldforbund. I Danmark er DBU øverste myndighed. DBU er medlem af både UEFA og FIFA, og administrerer fodbold inden for Danmarks grænser, på bemyndigelse af den nationale olympiske komité, som i Danmark er DIF, jf. DIF's Love §5, stk. 1.

I Danmark er fodbolden opdelt i regionale fodboldforbund, som organiserer fodbolden på amatørniveau under navnet DBU Bredde og Divisionsforeningen, som repræsenterer de tre øverste rækker i professionel fodbold. Sidste aktør i fodboldens pyramide er, fodboldklubberne og deres medlemmer i form af fodboldspillerne.⁵¹ Regler og love udstedt af FIFA skal følges hele vejen igennem fodboldens pyramide og den nærliggende organisation har til formål at håndhæve dette.

3.2.3 - Forholdet mellem idrættens pyramide og fodboldens pyramide

Som tidligere nævnt, er IOC den øverste myndighed, inden for alle idrætsgrene som er tilknyttet den olympiske bevægelse. På trods af dette, overlader IOC organiseringen og administrationen af idrætsgrenene til de anerkendte internationale forbund, jf. det olympiske charter art. 30. I relation til dette speciale, betyder det i praksis, at FIFA er lovgivende, udøvende og dømmende magt i fodboldens verden, så længe deres regler er i overensstemmelse med det olympiske charter, jf. det olympiske charter art. 1, stk. 2.

På samme måde har den danske olympiske komité, DIF, overladt administration af de olympiske idrætsgrene til det nationale forbund i Danmark, jf. DIF's Love §5, stk. 1. Dog vil DIF, i anliggender af vital betydning for idrætten, træffe beslutninger der er bindende for medlemsorganisationerne, jf. DIF's Love §16, stk. 2.

Grundet ovenstående, vil specialet i stor grad fokusere på de fodboldorganisationer der administrerer fodbolden på vegne af den olympiske bevægelse, navnlig FIFA, UEFA og DBU. Dette er på grund

⁵⁰ UEFA, National associations, Besøgsdato: (15/05-2023),

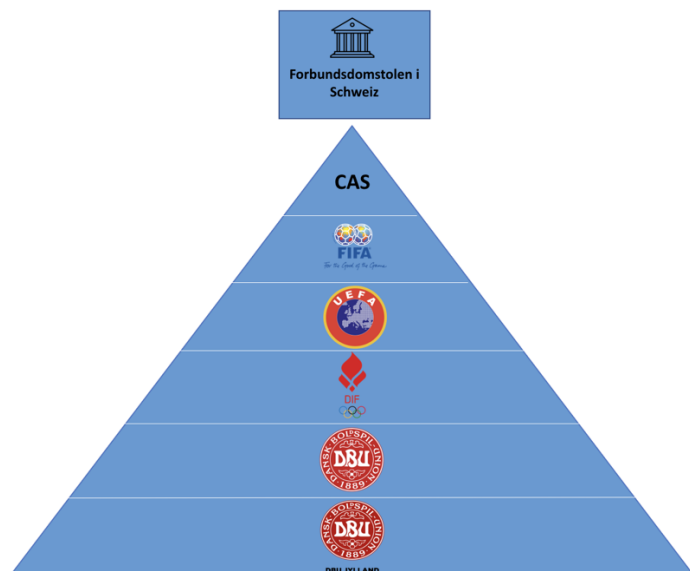
⁵¹ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 69

af, at de statslige og mellemstatslige reguleringer, der ligger til grund for specialet, omhandler de problemstillinger der opstår i fodboldens organisatoriske pyramidestruktur, som den olympiske bevægelse i praksis ingen indflydelse har på, da denne indflydelse er overdraget til netop disse fodboldorganisationer.

3.2.4 - Idrættens retsinstanser

Sportens retsinstanser er en vigtig del af sportsverdenen, da de fungerer som domstole der løser juridiske tvister i sporten. Disse retsinstanser er typisk uafhængige organisationer, der er ansvarlige for at håndhæve reglerne i sporten. De fleste sportsorganisationer har deres egne retsinstanser, der kan behandle sager om overtrædelser af sportens regler. Disse retsinstanser kan også sanktionere spillere, hold eller organisationer, der overtræder reglerne. Det i den forbindelse muligt for spillerne, klubberne og organisationerne, at appellere den afgørelse, som er truffet af disse retsinstanser, til en appelinstans.

3.2.4.1 - Det disciplinære system



Formålet for sportens disciplinære system er at udgøre et alternativ til almindelig domstolsbehandling, hvorved det sikres at sportens tvister bliver behandlet i sportens egne systemer. Af denne grund er den disciplinære pyramidestruktur inddraget. Derudover fungerer sportens disciplinære system som en hurtigere og billigere løsningsmetode end de civile domstole. Pyramiden fremviser både det nationale og internationale hierarki.⁵²

⁵² Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 131ff

CAS er sportens international voldgiftsret, som iagttager alle sager inden for sporten. CAS har hovedsæde i Schweiz, hvor den ifølge PILA art. 176-194 er omfattet af schweizisk lovgivning. Det er derfor anerkendt i sporten, at Forbundsdomstolen er den højeste domstol for internationale sportstvister, da CAS træffer afgørelser i henhold til schweizisk ret.⁵³

Den mest anerkendte retsinstans i sporten er CAS. CAS spiller en vigtig rolle i at opretholde retfærdighed og integritet i sporten, samt hjælper med at beskytte dennes grundlæggende værdier og principper. CAS består af tre afdelinger.⁵⁴ Hvor de to er førsteinstanser, som behandler alle tvister der kan opstå i sporten. Sager som bliver afgjort i disse afdelinger, kan derefter appelleres til sidste afdeling.⁵⁵

FIFA er opdelt i tre udvalg, herunder det etiske, appel- og disciplinærudvalget.⁵⁶ Det etiske udvalg har til formål at undersøge eventuelle brud på "*FIFA Code of Ethics*". Derimod har disciplinærudvalget både til formål at sanktionere brud på FIFA's statutter samt brud på "*FIFA Disciplinary Code*". Sidste udvalg er således et appeludvalg, som giver de berørte parter mulighed for at appellere den afgørelse, som er truffet af det etiske- og disciplinære udvalg.⁵⁷

UEFA's formål er blandt andet at behandle spørgsmål vedrørende europæisk fodbold, for på den måde at fremme fodboldens hensyn.⁵⁸

Formålet bliver således behandlet af UEFA's to disciplinærudvalg. Det første udvalg er det undersøgende og dømmende udvalg, hvorimod det sidste er parternes appelmulighed.⁵⁹

På nationalt niveau fremgår DIF som hovedorganisationen og derfor højeste instans for dansk fodbold. DIF er modsat de andre forbund ikke sammensat med opdelte disciplinærudvalg, men opererer således kun som en appelinstans for afgørelser truffet af et ordens-, disciplinær- og turneringsudvalg.⁶⁰

Under DIF's 61 specialforbund findes DBU, hvis tvistløsningssystem er anderledes opsat. Hertil er de relevante afgørelsesinstanser ikke kun etableret under DBU som hovedorganisation, men også

⁵³ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 178

⁵⁴ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 177

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ FIFA, Committees, Besøgsdato: (15/05-2023)

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ UEFA, What UEFA does, Besøgsdato: (15/05-2023)

⁵⁹ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 159

⁶⁰ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 133ff

under DBU's seks lokalunioner. DBU opererer derfor ikke kun med en disciplinærinstans og appelinstans i de landsdækkende turneringer, men også de regionale turneringer.⁶¹

3.3 - Tvistløsning

I følgende afsnit vil det blive illustreret, hvilke former for tvister som sportsretten selv kan træffe afgørelser i samt hvilke tvister, der ikke selvstændigt kan træffes afgørelse i. Det er essentielt at understrege, at afsnittet ikke er udtømmende, men derimod skal anses som et forsøg på at vise, hvilke områder sportsrettens domstole typisk opererer inden for og hvilke de ikke gør. Første del af afsnittet vil behandle tvister som sportsretten, både internationalt og nationalt, selv har truffet afgørelse i. Næste del af afsnittet behandler tvister, som sportsretten har overladt til de civile domstole.

3.3.1 - Tvistløsning indenfor sportsretten

Idrætten retsinstanser behandler typisk tvister inden for følgende fire hovedområder: *uenighed om forståelse af konkurrenceregler, disciplinærsager, sager om eksklusion fra idrætsforeninger og uenighed om indgåelse eller forståelse af kontrakter*.⁶² Ovenstående hovedområder er ikke udtømmende, men derimod de typiske områder som sportsretten behandler.

Idrættens disciplinære system håndterer tvister på både internationalt og nationalt plan. Idrættens retsinstanser behandler disse tvister på samme vis, uanset om der er tale om tvister af national eller international karakter. Der vil i nedenstående blive præsenteret eksempler på håndtering af tvister vedrørende konkurrenceregler og hjemlen til at regulere disse i sportens system.

Et internationalt eksempel, hvor både FIFA og CAS træffer afgørelser i en tvist vedrørende konkurrenceregler og hjemmel hertil er, "*CAS 2017/A/5324*", hvor en dommer fra Ghana var blevet idømt livsvarig karantæne for matchfixing af en VM-kvalifikationskamp mellem Sydafrika og Senegal, og hvor FIFA som konsekvens bestemte, at kampen skulle spilles om pga. brud på konkurrencereglerne. Sagen endte hos CAS da hjemlen til at kræve kampen omspillet ikke stod udtrykkeligt i FIFA's regler, men CAS fandt, at der var tilstrækkelig hjemmel og at beslutningen var berettiget for at opnå sportsligt korrekt afslutning på tvisten.

Et nationalt eksempel er DIF's Appelinstans sag nr. "*15,16 og 17/2020*", hvor DHF pga. Covid-19 pandemien besluttede at "fryse" stillingen i håndboldligaerne, men suspenderede ikke

⁶¹ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 147ff

⁶² Gade, Poul (2021) Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S, side 63

konkurrencereglerne omkring op- og nedrykning. Dette resulterede i, at tre forskellige håndboldhold rykkede ned fra deres respektive rækker, på trods af muligheden for at kunne have undgået dette, hvis ikke stillingen var blevet "frosset". Sagen endte hos DIF's Appelinstant fordi der blev sat spørgsmålstegn ved DHF's hjemmel til at foretage denne beslutning. DHF's beslutning blev efterfølgende godkendt af DIF's Appelinstant.

3.3.2 - Tvistløsning udenfor sportsretten

Tvistløsninger som løses uden for sportsretten, indebærer tvister, som idrættens retsinstanser ikke har kompetence til at afgøre og som derfor forsøges løst igennem de almindelige domstole. Dette involverer civile retssager af strafferetlige, erstatningsretlige og immaterielle karakterer. Derudover kan domstolene, som tidligere nævnt, også benyttes, hvis det menes at idrættens retsinstanser ikke opfylder de grundlæggende retsprincipper, som har til formål at beskytte borgernes grundlæggende rettigheder.

Hvis idrættens internationale retsinstanser træffer afgørelse, som ikke overholder de grundlæggende retsprincipper og derfor tilsidesætter det overordnede formål om beskyttelse af borgernes grundlæggende rettigheder, kan dette blive efterprøvet hos domstolene.

Dette er bl.a. sket i Forbundsdomstolens sag "4A_588/2011", hvor fodboldspilleren Matuzalem da Silva skiftede fra Brescia Calcio d. 20. juni 2005 til FC Shakhtar Donetsk på en femårig aftale, som skulle ophøre d. 1. juli 2009. Det var yderligere accepteret i Matuzalem da Silva's kontraktvilkår, at spilleren kunne forlade FC Shakhtar Donetsk tidligere end kontraktens udløb, mod betaling af 25 mio. euro eller mere.

Den 2. juli 2007 opsagde Matuzalem da Silva ensidigt sin kontrakt i henhold til artikel 17 i FIFA's statutter og underskrev efterfølgende den 29. juli 2007 kontrakt med spanske Real Zaragoza. Som konsekvens af dette krævede FC Shakhtar Donetsk de anførte 25 mio. euro betalt solidarisk af spilleren, Matuzalem da Silva og spillerens nye klub, Real Zaragoza. Begge parter nægtede at betale, hvorfor denne sag blev indbragt for FIFA, som den 2. november 2007 traf afgørelse. Afgørelsen pointerede, at Real Zaragoza og Matuzalem da Silva var forpligtiget til at betale i alt 6,8 mio. euro i kompensation til FC Shakhtar Donetsk.

Sagen blev efterfølgende appelleret til CAS, som traf samme afgørelse men yderligere fastslog, at Real Zaragoza og Matuzalem da Silva skulle betale 12 mio. euro. Matuzalem da Silva og klubben Real Zaragoza appellerede dette til Forbundsdomstolen, som nægtede at sagen kunne appelleres.

Da begge parter hverken var i stand til at betale de 12 mio. euro, traf FIFA disciplinærudvalg den 30. august 2010 afgørelse, hvorefter Matuzalem da Silva og klubben Real Zaragoza fik en frist på 90 dage til at betale beløbet. Det blev yderligere pointeret, at hvis betalingen ikke skete forinden fristens udløb, ville Matuzalem da Silva blive pålagt disciplinære sanktioner, som indebar udelukkelse af al fodbold indtil beløbet var betalt og at Real Zaragoza ville blive fratrukket point.

Sagen blev igen appelleret til CAS, som afviste appelmuligheden. Matuzalem da Silva appellerede derfor FIFA's afgørelse til Forbundsdomstolen, med krav om tilsidesættelse af afgørelsen i henhold til princippet public policy.

Forbundsdomstolen stadfæstede, at Matuzalem da Silva var forpligtet til at betale beløbet, men at udelukkelsen fra al fodbold, indtil betalingen var sket, var uegnet til at realisere formålet med betalingen. FIFA kunne i stedet fratage Matuzalem da Silva muligheden for at have en indtægt fra sit normale arbejde, som i den situation kunne sætte ham i stand til at betale sin gæld.⁶³

Udfaldet af denne dom blev, at FIFA's disciplinærregler blev ændret således at det ikke længere var muligt at udelukke spillere pga. manglende betaling, men blot idømme fodboldspillere bøde. Dommen viser således, at idrættens retsinstanser ikke altid har kompetence eller er i stand til at træffe de korrekte afgørelser og derfor tilsidesætter de grundlæggende retsprincipper i EMRK.

Det er ligeledes muligt på nationalt niveau at benytte de nationale domstole. Generelt håndteres bl.a. strafferetlige- og erstatningsretlige retssager, idet disse søgsmål ikke kan håndteres af idrættens retsinstanser.

Dette ses blandt andet i højesteretsdommen "*UfR.1948.181.H*", hvor fodboldspilleren Leif bliver tacklet af modspilleren Axel. Tacklingen medfører to lukkede brud på underbensknoglen og senere amputering af hele underbenet. Da sportens retsinstanser, som tidligere nævnt, ikke er i stand til at træffe afgørelser omkring erstatningsretlige søgsmål, overlades dette til de nationale domstole. Det stadfæstes af Højesteret i Danmark, at Axel ikke ifalder ansvar over for Leifs skade, selvom han i denne situation har overtrådt fodboldloven, idet der er tale om en handling inden for normerne af sporten.

⁶³ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 178ff

Ovenstående gennemgang viser, hvordan domstolene i visse situationer er nødsaget til at håndtere sportsretlige situationer om erstatning, da idrættens retsinstanser ikke har kompetence til dette.

3.4 - Sammenfatning af sportsretten

Ovenstående afsnit har haft til formål at skabe overskuelighed over det komplekse emne om dansk og international sportsret. På baggrund af ovenstående kan det udledes, at sportsretten er en juridisk disciplin, der dækker både national og international lovgivning inden for sporten. Sportsretten er, som tidligere nævnt, påvirket af mange forskellige juridiske discipliner som EU-retten, foreningsretten, strafferetten osv. og er derfor tvunget til at følge reglerne på flere områder.

Organisationerne i sportsretten er karakteriseret som foreninger og har ret til at regulere sporten, idet disse er sikret gennem henholdsvis FN-konventionen, EMRK art. 11 og grundlovens §78, stk. 1. Sportsorganisationer er opbygget efter en hierarkisk struktur, hvor internationale sportsorganisationer er den styrende magt og hvor nationale sportsorganisationer skal overholde love og regler udstedt af disse.

I idrættens pyramidestruktur er IOC den øverste myndighed, som fastlægger reglerne for deltagelse ved de Olympiske Lege. Disse regler er øverste retskilde og andre regler fastsat af sportsorganisationer i idrættens pyramide skal være i overensstemmelse hermed.

Inden for sportsgrenen fodbold, er de internationale forbund, FIFA og UEFA, de øverste myndigheder, som administrerer fodbold hhv. globalt og europæisk. Nationale forbund skal således overholde og implementere disse regler i deres egen regelsæt.

Idrættens retsinstanser fungerer som sportens domstole, der løser juridiske konflikter og tvister i sporten. Organisatorisk er retsinstanser implementeret i de samme sportsorganisationer som administrerer sportsgrenene og de fleste tvister kan løses inden for det relevante sportsforbund. På trods af dette, er den øverste retsinstans i sporten den internationale sportsdomstol CAS. CAS er dog underlagt Forbundsdomstolen i ekstraordinære situationer.

Formålet med at have retsinstanser i sportens verden er, dels at sikre hurtig og billigere tvistløsning sammenlignet med en civil retssag, men også at anerkende sportens autonomi og kompetence til selv at kunne varetage tvister på relevante juridiske områder. Tvister inden for sportsretten omfatter typisk konkurrenceregler, disciplinærregler, eksklusion fra idrætsforeninger og kontraktfortolkning, men på trods af dette kan idrættens retsinstanser også træffe afgørelse i sager som omhandler andre områder

både internationalt og nationalt. Grænsen for retsinstansers kompetenceområder er langt fra entydig og det vil kræve væsentlig mere retspraksis, for at kunne konkludere yderlige på sammenspillet imellem henholdsvis de civile- og idrættens retsinstanser.

På trods af manglende retspraksis er det dog fastlagt, at idrættens retsinstanser ikke har kompetence til at varetage strafferetlige, erstatningsretlige og immaterielle problemstillinger. Yderligere vil afgørelser der strider imod grundlæggende rettigheder blive efterprøvet hos civile domstole, som det tidligere har været tilfældet i afgørelserne nævnt i afsnit 3.3.2.

4.0 – Sport og EU-ret

På baggrund af de ovenstående afsnits gennemgang af sportsrettens opbygning og grundlæggende håndtering af tvister, vil dette afsnit analysere hvordan EU-retten påvirker sportsretten. Afsnittet vil gennemgå, hvordan EU-retten historisk har haft indflydelse på sportsretten, herunder hvordan denne har indrettet EU retlige reguleringer, samt hvordan retstilstanden på nuværende tidspunkt er på udvalgte områder. Det vil blive gennemgået og undersøgt, hvordan de udvalgte områder har haft indflydelse på sportsretten, hvorefter relevant retspraksis vil blive tematiseret ud fra EU samarbejdets grundprincipper.

4.1 – Historisk tilblivelse

Som tidligere nævnt er sportsretten påvirket af mange juridiske discipliner og af disse er EU-retten den disciplin, som udfordrer sportens selvstændighed og autonomi mest.⁶⁴ Historisk set startede EU-Domstolen med afgørelser på sportens område i 1970, men disse afgørelser havde ingen indflydelse på magten og selvstændigheden for sportens organisationer og viste ikke hvordan EU-rettens teoretiske værdier skulle ses i sportens verden.⁶⁵

Udviklingen af EU-rettens indgriben i sportsretten startede i det små med netop disse afgørelser fra EU-Domstolen, men viste sig efterfølgende gennem soft law, i form af ikke juridisk bindende erklæringer, udtalelser og meddelelser udarbejdet af EU's institutioner hen over de kommende år.⁶⁶ EU-rettens soft law dannede således retning for sporten, på trods af ikke at være juridisk bindende herfor. En af grundene til, at EU-retten ikke var direkte i deres regulering af sportsretten fandtes bl.a. i EU's konflikt mellem på den ene side at ville påtvinge sporten, som en økonomisk, kulturel og uddannelsesmæssig faktor, at være underlagt EU fællesskabets regler om det indre marked, og på den anden side at ville anerkende sportens autonomi og ret til selv at håndtere egne problemstillinger.⁶⁷

Denne omgåelse af EU-rettens stillingtagen til indgriben på sportens område sluttede dog med Bosman-dommen i 1995. Sportsverdenen var overraskede over EU-rettens indgriben i sportens autonomi og selvregulering grundet årtier med passivitet.⁶⁸ Sportsverdenens reaktion på Bosman-dommen var med til at begynde udformningen af en decideret undtagelsesbestemmelse til EU-rettens indgribende regler i sporten.

⁶⁴ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 309

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Ibid., side 311ff

⁶⁷ Ibid., side 309ff

⁶⁸ Ibid.

Sportens organisationer havde, i samarbejde med Europa Parlamentet og medlemsstater, udformet et forslag til en bestemmelse, hvor sportens autonomi samt konsultation med sportsorganisationer i forbindelse med juridiske spørgsmål, var prioriteret. Dette skulle således udgøre forsvaret imod nye Bosman-domme.⁶⁹ Denne bestemmelse blev dog ikke til noget, grundet EU's fokus på EU-fællesskabets udvidelse og fordi EU-kommission ikke ønskede en præcedens for, at andre områder kunne undgå EU's regler.⁷⁰

EU's svar på sportsverdenens tiltale, var igen, gennem soft law, som støttede op omkring sportens autonomi og bevarelsen af denne selvstændighed i form af EU-Kommissions hvidbog om idræt fra 2007. Yderligere regulerede EU nu direkte i sportens regler i det omfang Bosman-dommen, efterfølgende afgørelser samt soft law gav råderum til. Her kan det nævnes, at transfersystemet i fodbold for eksempelvis blev ændret drastisk.

Sportsverdenen skulle vente indtil 2009, før en direkte hjemmel til reguleringen af sporten blev indført, i form artikel 165 i Lissabontraktaten.⁷¹

4.2 – Artikel 165 TEUF – Målsætningen vedr. uddannelse; sport i Europa

Artiklen er placeret i EU's målsætninger på uddannelsesområdet, idet den regulerer og bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau i Europa. Det er således en anerkendelse af den vigtige rolle, som sporten har i Europa på hhv. det sociale og uddannelsesmæssige område.⁷² Ordlyden af Lissabontraktatens artikel 165 er således udformet:

⁶⁹ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 313

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Ibid., side 314ff

⁷² Ibid., side 316

Artikel 165 i TEUF:

“Stk. 1.

Unionen bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt at støtte og supplere disses indsats, med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed.

Unionen bidrager til fremme af sport i Europa og tager i den forbindelse hensyn til sportens specifikke forhold, dens strukturer, der bygger på frivillighed, og dens sociale og uddannende funktion.

Stk. 2.

Målene for Unionens indsats er:

- *at udvikle den europæiske dimension på uddannelsesområdet, navnlig gennem undervisning i og udbredelse af medlemsstaternes sprog*
- *at begunstige studerendes og læreres mobilitet, bl.a. ved at fremme den akademiske anerkendelse af eksamensbeviser og studieperioder*
 - *at fremme samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne*
- *at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, som er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer*
- *at tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere og fremme de unges deltagelse i det demokratiske liv i Europa*
 - *at tilskynde til udvikling af fjernundervisning*
- *at udvikle sportens europæiske dimension ved at fremme retfærdighed og åbenhed i sportskonkurrencer og samarbejde mellem de organisationer og myndigheder, der har ansvar for sport, samt ved at beskytte sportsudøvernes, især de yngstes, fysiske og moralske integritet.*

Stk. 3.

Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med uddannelsesforhold og sport, herunder navnlig Europarådet.

Stk. 4.

For at bidrage til virkeliggørelse af målene i denne artikel

- *vedtager Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser*
- *vedtager Rådet på forslag af Kommissionen henstillinger”*

Artiklen har til formål at fremme sporten i Europa. Formålet er at videreudvikle sportens europæiske dimension ved bl.a. at fremme retfærdighed og åbenhed i sportskonkurrencer, samt samarbejdet mellem de organisationer og myndigheder, som har ansvaret for sporten. Derudover har den til formål at beskytte sportsudøvernes fysiske og moralske integritet.⁷³

Endvidere er det Unionens mål at fremme samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, som beskæftiger sig med uddannelsesforhold og sport.

⁷³ Karnov Group Denmark A/S, Louise Tandrup Christensen, Kommentar til: TEUF art. 165-166, Afsnit XII. Uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport, (15/05-2023)

Ved tilføjelsen af artikel 165 i Lissabon-traktaten er målsætningen således et ønske om eksternt samarbejde, idet traktaten i samme forbindelse tager hensyn til sportens specifikke forhold, navnlig dens struktur, som bygger på frivillighed samt dens sociale og uddannende funktion.⁷⁴

Bestemmelsen fungerer som en fuldmagt til at agere frit på vertikale problemstillinger, men ellers har sportsartiklen ikke haft nogen større betydning, grundet artiklens manglende horisontale bestemmelse.⁷⁵ Artiklen er derfor også en konstatering af EU's direkte regulering af sporten vha. en lovbestemmelse.⁷⁶

Domstolene har blandt andet pointeret vigtigheden af denne artikel, idet denne kan være legitimerende af hindringer inden for arbejdskraftens frie bevægelighed.

4.3 – Artikel 45 TEUF – Arbejdskraftens frie bevægelighed

Arbejdskraften frie bevægelighed er et EU retligt princip, som omfatter et forbud mod diskrimination eller restriktioner, samt retten til at søge stillinger og til indrejse og ophold i andre EU-lande, for arbejdstagere. Ordlyden af Lissabontraktatens artikel 45 er således udformet:

Artikel 45 i TEUF:

Stk. 1.

Arbejdskraftens frie bevægelighed sikres inden for Unionen.

Stk. 2.

Den forudsætter afskaffelse af enhver i nationaliteten begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere, for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår.

Stk. 3.

Med forbehold af de begrænsninger, der retfærdiggøres af hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed, indebærer den retten til:

- a) at søge faktisk tilbudte stillinger*
- b) frit at bevæge sig inden for medlemsstaternes område i dette øjemed*
- c) at tage ophold i en af medlemsstaterne for der at have beskæftigelse i henhold til de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der gælder for indenlandske arbejdstageres beskæftigelse*
- d) at blive boende på en medlemsstats område på de af Kommissionen ved forordninger fastsatte vilkår efter at have haft ansættelse der.*

Stk. 4.

Bestemmelserne i denne artikel gælder ikke for ansættelser i den offentlige administration."

⁷⁴ Karnov Group Denmark A/S, Louise Tandrup Christensen, Kommentar til: TEUF art. 165-166, Afsnit XII. Uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport, (15/05-2023)

⁷⁵ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 316

⁷⁶ Ibid., side 317

Princippet om arbejdskraftens frie bevægelighed er et grundlæggende EU retligt princip, hvorfor det ikke kan fortolkes indsnævrende. Det fremgår af EU-Domstolens retspraksis at det kun er undtagelser hertil, som kan indskrænke princippet's anvendelsesområde. Artiklen pointerer, at enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit i medlemsstaterne.⁷⁷

Bestemmelsen er til fordel for arbejdstagere inden for EU. Det fremgår af bestemmelsen, at unionsborgere frit kan bevæge sig og arbejde i andre EU-lande, på samme vilkår som det pågældende lands egne borgere. Dette betyder bl.a. at der ikke kan diskrimineres pga. arbejdstagerens nationalitet i forhold til beskæftigelse, løn og andre arbejdsvilkår. Den indebærer også, at arbejdstageren har ret til at opholde sig i et andet EU-land efter afslutningen af dennes ansættelsesforhold.⁷⁸

Det vil derfor sige, at arbejdskraftens frie bevægelighed for arbejdstagere er en grundlæggende frihed i EU.

4.3.1 - Fuldbyrðelsestidspunkt

Fuldbyrðelsestidspunktet indtræder ved enhver hindring af den frie bevægelighed. Det er således ikke kun medlemsstaterne, der har ansvaret for at overholde artikel 45 TEUF, men også private arbejdsgivere og andre aktører på arbejdsmarkedet, som skal respektere EU-borgernes ret til fri bevægelighed.

Det vil sige, at ovenstående parter kan ifalde ansvar efter artikel 45 TEUF, hvis en arbejdstager udsættes for diskrimination eller restriktioner som forhindrer denne persons frie bevægelighed, ved blandt andet at forskelsbehandle på baggrund af nationalitet ved ansættelse eller i forbindelse med adgang til beskæftigelsen.

4.3.2 - Bestemmelsens anvendelsesområde på sporten

Ovenstående giver derfor anledning til at undersøge bestemmelsens anvendelsesområde på sporten og medlemsstaternes mulighed for at vedtage eventuelle indskrænkninger af arbejdskraftens frie bevægelighed.

Den første dom, som havde kontekst til sportsverdenen og som omhandlede de fundamentale principper blev i 1974 afgjort af EU-Domstolen. Dommen "C-36/74" involverede to hollandske statsborgere Walrave og Koch, som ønskede at arbejde som såkaldte pacere. Dette vil sige, at de kørte på motorcykler, som cykelrytterne fulgte efter for at skabe en form for slipstrøm. Walrave og Koch

⁷⁷ Neergaard, Ulla & Nielsen, Ruth (2021) EU-ret (8. Udg) Karnov Group Denmark A/S, side 498ff

⁷⁸ Ibid.

arbejdede således for forskellige nationer som pacere, men blev i 1974 underlagt en ny praksis af det internationale cykelforbund (herefter UCI). Denne praksis understregede, at pacere og cykelrytterne skulle være af samme nationalitet, for at kunne deltage i verdensmesterskaber, hvilket betød at Walrave og Koch mistede muligheden for at arbejde for andre nationer end deres egen.

Det var herefter Walrave og Kochs opfattelse, at dette var ulovlig nationalitetsdiskrimination, hvorfor spørgsmålet blev efterprøvet hos EU-Domstolen. EU-Domstolen fastslog efterfølgende, at sportsudøvelsen hørte under betragtningen af fællesskabets målsætning, idet denne blev betegnet som en økonomisk virksomhed, jf. præmis 4.

EU-Domstolen fastslog, at det ikke var muligt at diskriminere atleten på baggrund af nationalitet, når der var tale om en økonomisk virksomhed. EU-Domstolen mente dog, at sportsverdenen havde en særlig begrænsning, for så vidt angår sammensætning af landshold.

EU-Domstolen pointerede, at sammensætningen af nationale sportshold ikke var omfattet af forbuddet, idet disse ikke blev betegnet som en økonomisk virksomhed, hvorfor Walrave og Koch var underlagt praksissen som UCI pådrog de nationale cykelforbund. Det vil sige, at EU-Domstolen pointerede, at hindringen af den frie bevægelighed var acceptabel, idet de nationale landshold således ikke var betegnet som en økonomisk virksomhed.

En gentagelse af de principper som allerede var fastslået i Walrave og Koch-dommen for så vidt angår atleters krav på at støtte ret på fællesskabsreglerne om arbejdstagers og tjenesteydelsers frie bevægelighed, er Dona-dommen "*C-13/76*", som i modsætning til Walrave og Koch-dommen var mere skærpende.

I modsætning til Walrave og Koch-dommen skærpede Dona-dommen hensynet til arbejdskraftens frie bevægelighed, idet EU-Domstolen her pointerede, at udlændingeklausuler var til hindring af arbejdskraftens frie bevægelighed, jf. præmis 19

Efter henholdsvis Walrave og Koch-dommen og Dona-dommen indledtes der forhandlinger mellem UEFA og EU-Kommissionen, hvor UEFA i 1978 forpligtede sig til at afskaffe begrænsninger med hensyn til antallet af udenlandske fodboldspillere, som en klub kunne skrive kontrakt med, i det omfang der var tale om statsborgere fra medlemsstater.

Selvom Walrave og Koch-dommen og Dona-dommen pointerede vigtige principper om sportens forenelighed med fællesskabsretten, var dette dog langt fra med til at stoppe direkte nationalitetsbaserede diskriminationstilfælde inden for sportens verden.

Sammenligneligt med de to tidligere nævnte domme, er dommen “C-438/00”, en betydningsfuld afgørelse inden for europæisk fodbold. Sagen blev anlagt af den belgiske fodboldspiller Jean-Marc Bosman (herefter Bosman), og havde stor indflydelse på transfersystemet og spillernes rettigheder i fodboldverdenen.

Bosman var en professionel fodboldspiller, der spillede for den belgiske klub RFC Liège. I 1990 udløb hans kontrakt, hvorefter Bosman ikke accepterede det nye kontrakttilbud, med lønreduktion på 75% fra RFC Liège, hvorfor Bosman blev placeret på en såkaldt tvungen transferliste. Da ingen var interesseret i Bosman, kontaktede han selv den franske klub US Dunkerque og klubberne indgik derefter en aftale om, at Bosman kunne spille i US Dunkerque i 1 år for 1.200.000 BFR eller blive købt permanent for 4.800.000 BFR. Begge aftaler var betinget af at transfercertifikatet fra det belgiske forbund, var i det franske forbunds hænde, senest den 2. august 1990. Pga. manglende tiltro til US Dunkerque’s betalingsevne, undlod RFC Liège at give det belgiske fodboldforbund instruks om at udstede det fornødne transfercertifikat, hvorefter de to kontrakter bortfaldt. RFC Liège krævede stadig betaling for Bosman, hvilket US Dunkerque nægtede at betale, hvorfor Bosman blev suspenderet af RFC Liège og ikke kunne spille fodbold. Bosman anlagde herefter en erstatningssag mod RFC Liège og det belgiske fodboldforbund, hvor sagen gik videre til Cour d’Appel Liège (herefter appelretten), som stadfæstede at RFC Liège havde handlet retsstridigt, da klubben forhindrede Bosmans skifte til US Dunkerque. Appelretten opstillede midlertidigt to præjudicielle spørgsmål til EU-domstolen.

Det første præjudicielle spørgsmål omhandlede hvorvidt transferreglerne udgjorde en hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed, som i henhold til traktatens artikel 54 (EF art. 48) var forbudt. EU-domstolen pointerede i den forbindelse, hvordan transferreglerne kunne legitimeres for fodboldklubberne og hvordan disse regler var hindrende for professionelle fodboldspillere, jf. præmis 104-110.

I dommen fastslår EU-Domstolen, at den frie bevægelighed for arbejdskraft er en grundlæggende rettighed, som også gælder for fodboldspillere. Derfor kan krav om overførselssummer efter udløbet af kontrakt, udgøre en hindring for den frie bevægelighed og konkurrence, som i henhold til traktatens artikel 54, er forbudt. Konkurrencebegrænsninger og andre hindringer over for den frie bevægelighed, kan kun accepteres, hvis de er nødvendige af hensyn til legitime formål og proportionale i forhold til dette.

En overførselssum betegnes i dommen som en kompensation for de økonomiske investeringer, som en fodboldklub har foretaget i spilleren, hvorfor klubben kun kan kræve en overførselssum, hvis denne kan bevise, at kravet er nødvendigt for at beskytte dennes legitime økonomiske interesse. Da dette kan være en nødvendighed for at beskytte klubben, kan klubben, hvis denne er i stand til at bevise, at denne har foretaget økonomiske investeringer i spilleren, som overstiger kontraktens værdi, kræve en overførselssum. Yderligere skal klubben også kunne bevise, at kravet om en overførselssum er proportionalt i forhold til dens økonomiske interesser.

Hvis en klub kræver en overførselssum, skal fodboldspilleren derudover have mulighed for at bevise det modsatte, nemlig at klubben ikke har foretaget en økonomisk investering, som overstiger kontrakten. Fodboldspilleren har også mulighed for at bevise, at kravet er i strid med EU's konkurrenceregler.

Det vil derfor sige, at hvis en klub kræver en overførselssum efter udløbet af en kontrakt, skal dette nøje undersøges for at afgøre, om dette er i overensstemmelse med EU's lovgivning. Hvis kravet anses for at være i strid med EU's lovgivning, vil overførselssummen blive anset for ugyldigt.

Det andet præjudicielle spørgsmål omhandlede udlændingeklausuler, nærmere specifikt præmis 115 om hvorvidt de udlændingeklausuler, som fandtes, var ulovlige og hindrende for den frie bevægelighed, da disse klausuler begrænsede klubberne. Begrænsningen udgjorde at det kun var tilladt for klubberne at benytte et begrænset antal professionelle fodboldspillere, som var statsborgere i andre medlemsstater.

Dette spørgsmål er tidligere blevet behandlet i sagen "*C-13/76*", hvor EU-Domstolen konstaterede at udlændingeklausuler var til hinder for professionelle fodboldspillere og at udlændingeklausuler kun kunne legitimeres ved nationale landskampe. EU-Domstolen vurderede, at klausuler derfor var til hinder for fodboldspilleren, idet EU-Domstolen fastslog at fodboldspillerens hovedbeskæftigelse var officielle kampe for dennes pågældende klub, jf. præmis 116-120. På trods af at man i dommen prøvede at retfærdiggøre udlændingeklausuler ved at argumentere for den traditionelle forbindelse mellem landet og klubben, fastslog EU-Domstolen at begrænsningen af disse fodboldspillere var en klar hindring af EU-traktatens artikel 45, stk. 2 og derfor ikke var tilladt på klubniveau.

Det betød blandt andet, at dommen ændrede det europæiske transfersystem radikalt. Tidligere kunne klubber kræve betaling for spillere, selv når deres kontrakter var udløbet, og spillere var derfor bundet til deres klubber, medmindre der blev betalt en overførselssum. Bosman-dommen gav atleter retten

til at bevæge sig frit, når deres kontrakter udløb og afskaffede de fleste begrænsninger på spillernes bevægelsesfrihed i Europa. Bosman-dommen havde derfor en enorm indvirkning på fodboldverden. Den ændrede spillernes rettigheder og gav dem større frihed til at vælge klubber, når deres kontrakter udløb. Det gjorde det også lettere for fodboldspillere at flytte fra en klub til en anden og ændrede dynamikken i transfermarkedet.

Arbejdskraftens frie bevægelighed blev ligeledes diskuteret i dommen ”C-176/96”, hvor den belgiske domstol spurgte EU-Domstolen, om de pågældende klbskifteregler i belgisk basketball var forenelige med fællesskabsretten.

Basketball er på internationalt plan reguleret af det International Basketball Federation (herefter FIBA), hvis regler skal følges af de nationale forbund.⁷⁹ Transferreglerne var derfor i 1995/1996 sæsonen opstillet således, at klbskifte inden for de belgiske klubber kun var muligt før sæsonstart, hvilket vil sige mellem den 15. april 1995 og den 15. maj 1995. Til gengæld var det muligt for spillere fra andre europæiske medlemsstater at skifte til en belgisk klub helt frem til den 28. februar 1996 og ved spillere fra ikke europæiske medlemsstater at skifte til en klub indtil den 31. marts 1996.

Dommen omhandler den finske spiller Jyri Lehtonen (herefter Lehtonen), som den 3. april foretog et klbskifte til klubben Castor Braine. Lehtonen deltog i sin første turneringskamp mod et andet belgisk klubhold den 6 april og vandt denne kamp. Men på baggrund af ovenstående transferregler appellerede modstanderholdet, at brugen af Lehtonen var uberettiget og fik i denne sammenhæng medhold i appellen, hvorfor Castor Braine blev taberdømt. Lehtonen og Castor Braine anlagde herefter retssag ved byretten i Bruxelles, som spurgte EU-Domstolen om, hvorvidt reglerne var forenelige med fællesskabsretten.

EU-Domstolen fastslog i henhold til præmis 49, at der i princippet var tale om en hindring af den frie bevægelighed, da reglerne hindrede de belgiske klubber i at benytte basketballspillere fra andre medlemsstater i turneringskampe, hvis disse var ansat efter en bestemt dato. EU-Domstolen erkendte dog, at et transfervindue, kunne være et legitimt formål om at sikre lige vilkår i sportslige kampe.

EU-Domstolen fastslog yderligere i præmis 60, at det belgiske basketballforbunds transferregler var problematiske, fordi de opererede med tre forskellige tidsfrister, som kunne blive styret af meget store og velhavende klubber, ved at disse klubber kunne indhente spillere midt i sæsonen, som ikke var statsborger i medlemsstaterne.

⁷⁹ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 325

Dommen fremviser bl.a., at en national bestemmelse som fastsætter en kort periode for registrering af spillere på professionelle basketballhold, udgør en hindring for den frie bevægelighed for basketballspillere og derfor udgør en begrænsning af denne frihed. EU-Domstolen konkluderede yderligere, at det ikke kunne begrundes objektivt og rimeligt, at fastsætte en så kort og forskellige tidsfrister for registrering af spillere på basketballhold, da dette ville hindre den frie bevægelighed for professionelle basketballspillere inden for EU.

Det blev derfor fastslået, at en sådan tidsfrist for registrering af spillere på professionelle basketballhold var i strid med de friheder, der er fastlagt i EU-traktatens artikel 45 og dermed var i strid med princippet om den frie bevægelighed, hvorfor reglerne således skulle være ensartet, hvilket vil sige at alle perioder skulle være ens for spillere fra alle stater.

I dommen “C-51/96”, blev der tilsvarende Bosman-dommen, anbragt et præjudicielt spørgsmål om, hvorvidt reglerne om et begrænset antal judokæmpere for hvert nationalt forbund, opsat af Union Européenne de Judo (herefter UEJ), var af ulovlig karakter. Sagen omhandler judokæmperen Christelle Deliege (herefter Deliege) som anlægger sag mod Ligue Francophone de Judo (herefter LFJ), idet Deliege ikke er blevet udtaget af LFJ til henholdsvis de Olympiske Lege i Barcelona i 1992 og Atlanta i 1996, idet forbundet ikke mente at Deliege havde opfyldt de af LFJ’s opstillede udtagelseskriterier. Deliege nedlagde således påstand om, at det skulle pålægges LFJ og LBJ at træffe alle fornødne foranstaltninger, med henblik på at sikre hendes deltagelse i turneringen i Paris. Påstanden fra Deliege er således, at forbundet som følge af EU-rettens regler om arbejdskraftens frie bevægelighed, ikke kunne forhindre hendes deltagelse, da hun udøvede en økonomisk aktivitet i traktatens forstand.

I Dommen “C-191/97”, blev der ligeledes anlagt sag af Deliege ved retten *Tribunal de première instance de Namur* mod LFJ, LBJ og Francois Pacquée. Deliege nedlagde påstand om, at det skulle fastslås, at det system for udtagelse af judokæmpere til internationale turneringer, som var gældende i henhold til de to nævnte forbunds regler, var ulovlige. Idet omfang reglerne gav forbundene beføjelser, der kunne hindre judokæmpernes ret til fri udveksling af tjenesteydelser og deres adgang til fri erhvervsudøvelse. Derudover blev det nedenstående præjudicielle spørgsmål forelagt EU-Domstolen fra retten *Tribunal de première instance de Namur*:

“Er det i strid med Rom-traktaten, navnlig artikel 59, 85 og 86, at kræve, at en sportsudøver, der er professionel eller halvprofessionel eller aspirerer til en status som professionel eller

halvprofessionel, skal have en tilladelse fra sit forbund for at kunne stille op i en international turnering, hvor det ikke er landshold, der konkurrerer”

EU-Domstolen fandt således, at det trufne valg fra LBJ, om ikke at udtage Deliege, ikke blev truffet på baggrund af hendes nationalitet, men at udtagelsesreglerne uundgåeligt medfører en begrænsning af antallet af deltagere i en judoturnering, jf. præmis 62-69. Det blev derudover vurderet, at sådanne begrænsninger er et naturligt led i afviklingen af en international sportsturnering på højt plan, hvor det er forudsat, at der er visse regler vedtaget omkring udtagelseskriterier.

EU-Domstolen fandt i den sammenhæng, at sagen ikke kunne betragtes som en hindring af den frie udveksling af tjenesteydelser, jf. artikel 58 TEUF. Endvidere var beslutningen om at fravælge Deliege fra turneringerne truffet ud fra en lang række hensyn, som fraveg den enkelte sportsudøvers personlige situation, men derimod traf beslutning på baggrund af den pågældende sportsgrens karakter, organisation og finansiering. Det blev derudover fastslået, at selvom et udvælgelsessystem kan være fordelagtigt for en kategori af sportsudøvere, giver dette ikke grundlag til at konkludere, at systemet er til hinder for den fri udveksling af tjenesteydelser. Derfor anerkendes det af EU-Domstolen, at de nationale forbund tildeles denne opgave.

Dommen tydeliggør, at selvom nationale forbund er ansvarsgivne i forhold til at træffe afgørelse om, hvorvidt en atlet skal deltage i deres turnering eller ikke, kan dette ikke i sig selv betragtes som en hindring af arbejdskræftens frie bevægelighed eller fri bevægelighed for tjenesteydelser. Derved anerkender EU-Domstolen, at udtagelsesprocesser er et legitimt hensyn for de nationale forbund og at dette ikke er en hindring af den frie bevægelighed.

I dommen “C-315/08” blev der igen anmodet om præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkning af artikel 45 (EF art. 39). Denne anmodning blev fremsat på baggrund af en tvist mellem Olympique Lyonnais SASP (herefter Lyon) på den ene side og Olivier Bernard (herefter Bernard) og Newcastle UFC (herefter Newcastle United) på den anden side.

Sagen omhandlede fodboldspilleren Bernard, som havde indgået en treårig ungdomskontrakt, hvilket ifølge EU-Domstolen er en kontrakt for en lovende ung spiller mellem 16 og 22 år, hvis kontrakt blev anset som en praktikantkontrakt i en professionel fransk klub. Før udløbet af denne ungdomskontrakt, tilbød Lyon, Bernard en etårig kontrakt som professionel fodboldspiller. Bernard afslog efterfølgende

at underskrive denne professionelle kontrakt og indgik senere en professionel kontrakt med Newcastle United.

I henhold til *charte du football professionnel pour la saison 1997-1998 de la Fédération française de football* (herefter chartret) havde spilleren, som indgik en ungdomskontrakt, forpligtet sig til at indgå sin første professionelle kontrakt med dennes uddannelsesklub, hvorfor Bernard, efter chartrets bestemmelser, ensidigt havde opsagt sine forpligtelser over for Lyon. På baggrund af dette anlagde Lyon sag mod Bernard og Newcastle United, hvor påstanden var, at Bernard og Newcastle United i fællesskab var tilpligtet at betale erstatning svarende til 53.357,16 EUR, som ifølge Lyon var svarende til den løn, som Bernard ville have modtaget for et år, hvis han underskrev den professionelle kontrakt, som Lyon havde tilbudt ham.

Det bliver yderligere diskuteret, hvorvidt denne form for begrænsning af en ungdomskontrakt er hindrende for den frie bevægelighed for fodboldspilleren og om spilleren i situationer, hvor denne indgår en aftale med en anden fodboldklub end uddannelsesklubben, skal idømmes et erstatningskrav, eller om dette også er hindrende, jf. præmis 17.

EU-Domstolen fastslår i den sammenhæng, at sådanne kontrakter har til formål at tilskynde fodboldklubberne til at søge talenter og til at træne unge spillere, jf. præmis 41. Det må således konkluderes, at sådanne begrænsninger for fodboldspilleren ikke anses som en hindring af den frie bevægelighed, men derimod som et legitimt hensyn, til at indsnævre bestemmelsen. Yderligere anerkendes det af EU-Domstolen, at fodboldspilleren, ved at skifte til en anden klub end uddannelsesklubben, skal godtgøre uddannelsesklubben for det beløb, som klubben igennem ungdomskontrakten har investeret i den pågældende fodboldspiller.

I lighed med Bosman-dommen, ændrede dommen om fodboldspilleren Bernard fodboldens uddannelsessystem, idet det nu var muligt at skifte til en anden fodboldklub efter udløbet ungdomskontrakt i uddannelsesklubben. Dette blev som tidligere nævnt anerkendt af EU-Domstolen, som dog understregede, at den nye professionelle fodboldklub ved sådanne klubskeifte skal godtgøre uddannelsesklubben for den investering, som denne har foretaget i den pågældende ungdomsspiller. Dommen er derudover et eksempel på det hensyn, som er altgældende i sporten, nemlig at pengene i sport bliver solidarisk fordelt ned ad i pyramiden, mens sporten går op ad.

4.3.3 - Afsluttende bemærkning

Ovenstående analyse viser, at EU-Domstolen har undersøgt og anvendt artikel 45 TEUF om arbejdskraftens frie bevægelighed. Dommene har derved formet vejen for brugen af artikel 45 TEUF, idet bestemmelsen har ændret praksissen på mange områder af sporten.

Domsanalysen har vist, at hindringer for arbejdskraftens frie bevægelighed kan legitimeres ved hjælp af de hensyn, som er forbundet med artikel 165 TEUF og sporten.

Derudover har domsanalysen også indskrænket de foranstaltninger, som sportsorganisationer har haft på området. Navnlig har disse domme ændret praksissen på områder som udlændingeklausuler og transferregler. Det er derfor ikke længere muligt at diskriminere på baggrund af nationalitet, medmindre dette er i forhold til opsætningen af landshold. Den har også ændret transferreglerne, således at det ikke længere er muligt at modtage godtgørelse for spillere, hvis kontrakt med klubben er udløbet.

EU-Domstolen har endvidere sikret, at sportsklubberne kan kræve godtgørelse for lovende unge talenter mellem alderen 16 til 22 år, i henhold til de opsatte målsætninger om at fremme sporten ved hjælp af uddannende og sociale tiltag.

4.4 – Sporten og EU-retten konkurrenceretsregler

Da Bosman-dommen blev afsagt i 1995 ændrede denne dom radikalt forholdet imellem EU og den europæiske sportsverden. Dog svarede Bosman-dommen kun på forhold vedrørende den frie bevægelighed og ikke i forhold vedrørende EU's konkurrenceregler.⁸⁰ I følgende afsnit vil der således blive belyst sammenspillet mellem artikel 101, 102 TEUF og sportsretten.

4.4.1 – Artikel 101 TEUF – Forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler

Forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler er en EU retlig bestemmelse, som omfatter et forbud mod at begrænse konkurrencen på det indre marked. Ordlyden af Lissabontraktatens artikel 101 er således udformet:

⁸⁰ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 332

Artikel 101 i TEUF

“Stk. 1.

Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for det indre marked, er uforenelige med det indre marked og er forbudt, navnlig sådanne, som består i:

- a) direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser*
- b) begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer*
- c) opdeling af markeder eller forsyningskilder*
- d) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen*
- e) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.*

Stk. 2.

De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning.

Stk. 3.

Bestemmelserne i stk. 1 kan dog erklæres uanvendelige på:

- enhver aftale eller kategori af aftaler mellem virksomheder*
- enhver vedtagelse eller kategori af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder,*
og
– enhver samordnet praksis eller kategori deraf
som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved, og uden at der:
 - a) pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål*
 - b) gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.”*

Bestemmelsen pointerer, at alle former for samordnet praksis mellem virksomheder, som kan påvirke handelen mellem medlemsstaterne og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for det indre marked, er uforenelige med det indre marked og derfor forbudte og uden retsvirkning. Dette omfatter blandt andet konkurrencebegrænsende aftaler, såsom karteldannelse og samordnet praksis med hensyn til prisfastsættelse eller begrænsning af produktionen, såvel som opdeling af markedet iblandt virksomheder. Disse aftaler vil altid være forbudte og uden undtagelse.⁸¹

⁸¹ Europa-Parlamentet, Konkurrencepolitik, (15/05-2023)

4.4.1.1 - Fuldbyrdelestedstidspunkt

For at kunne ifalde ansvar efter artikel 101, stk. 1 TEUF, skal der være tale om en indgået aftale mellem virksomheder, sammenslutninger af virksomheder eller alle andre former for samordnet praksis, som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen for det indre marked og være væsentligt nok til at kunne påvirke samhandlen mellem medlemsstater.

Yderligere skal sådanne aftaler ikke kunne retfærdiggøres i undtagelsesbestemmelsen i artikel 101, stk. 3 TEUF.

4.4.1.2 - Bestemmelsens anvendelsesområde på sporten

Meca-Medina-dommen “C-519/04P”, omhandlede to professionelle svømmere ved navn David Meca-Medina og Igor Majcen, som begge blev udelukket fra konkurrencesvømning af Fédération Internationale de Natation (herefter FINA) i fire år grundet doping. Svømmerne appellerede dette til sportens internationale domstol CAS, som først stadfæstede dommen, men grundet nye oplysninger i sagen nedsatte svømmernes karantæne til to år.

På trods af nedsættelsen indgav svømmerne en klage til EU-Kommission, hvori svømmerne påtalte, at der var sket overtrædelse af EU’s konkurrenceregler, herunder henholdsvis artikel 101 og 102 i Lissabontraktaten. EU-Kommission afviste klagen fra svømmerne og ytrede i samme afvisning, at dopingreglerne er af udelukkende sportslig karakter og derfor ikke falder ind under EU’s konkurrenceregler anvendelsesområde.⁸²

Svømmerne tog sagen videre til EU-Domstolens ret af første instans, som kom frem til samme resultat som EU-Kommissionen.⁸³ Svømmerne appellerede derfor sagen til EU-Domstolen, som kom frem til et væsentlig andet resultat. EU-Domstolen gjorde her op med den traditionelle opdeling fra EU-praksis, som var opdelingen i udelukkende sportslige bestemmelser og bestemmelser med økonomisk aktivitet.

Dette gjorde domstolen ved at konkludere, at EU-Domstolens første instans havde været skyldig i fejlagtig retsanvendelse, ved at fastslå at dopingreglerne uden videre, grundet deres sportslige karakter, ikke kunne falde ind under EU’s konkurrenceregler, jf. præmis 33. Derudover nævner EU-Domstolen også muligheden for, at en konkurrencebegrænsende regel kan være berettiget, såfremt

⁸² EU Kommissionens pressemeddelelse, Application of EC antitrust rules in the sport sector: an update, (16/05-2023)

⁸³ T-313/02

der er et legitimt formål med reglen, hvor EU-Domstolen nævner at organiseringen og afviklingen af sportskonkurrencer, som tilsigter netop at sikre en sund konkurrence mellem atleterne, jf. præmis 45. Hermed nævner EU-Domstolen, at regler der brydes med fællesskabets regler kan legitimeres i sportens specifikke forhold. På trods af, at svømmerne var blevet udsat for fejlagtig retsanvendelse, vurderede EU-Domstolen, at deres karantæne på to år var proportional, da svømmerne ikke kunne bevise, at EU-Kommissionens skøn i dette tilfælde havde været urigtig, hvorfor karantænen på to år blev opretholdt, jf. præmis 55.

Kort efter EU-Domstolens afgørelse i Meca-Medina-dommen, udgav EU-Kommissionen en 4-trin test, hvis formål er at vurdere, om regler udstedt af sportsorganisationer falder ind under anvendelsesområdet for artikel 101 og 102. Et af de vigtigste uddrag fra sagen var, at afgørelsen gjorde op med den tidligere praksis fra EU, vedrørende opdeling af bestemmelser af udelukkende sportslig karakter, samt bestemmelser der havde et økonomisk formål. Før Meca-Medina-dommen var denne opdeling således, at såfremt der var tale om en udelukkende sportslig bestemmelse, ville man undlade at undersøge om betingelserne i konkurrenceretsreglerne var overtrådt, da dette var praksis fra Walrave og Koch-dommen.⁸⁴

EU-Kommissionen har således udstedt en vejledning i fire trin, til hvornår en sportsregel vil blive underlagt artikel 101 eller 102 TEUF.⁸⁵ 4-trin test er således udformet: Første trin består i, hvorvidt sportsorganisation betragtes som én virksomhed eller som en sammenslutning af virksomheder. Dette er vigtigt, da en virksomhed som alene udøver økonomisk aktivitet, eksempelvis sælger tv-rettighe-der, vil blive betragtet som én virksomhed, hvorimod virksomheder vil blive betragtet som en sammenslutning af virksomheder, såfremt dets medlemmer udøver økonomisk aktivitet. Hertil kommer spørgsmålet, om sportens medlemmer, herunder klubber og atleter, kan blive vurderet til at være en økonomisk aktivitet og i hvilken forstand medlemmerne udøver økonomisk aktivitet. Såfremt der ikke er tale om nogen form for økonomisk aktivitet, vil sportsreglen ikke kunne falde ind under artikel 101 eller 102 TEUF.⁸⁶

Andet trin består i, hvorvidt sportsreglen begrænser konkurrencen efter betingelserne i artikel 101, stk. 1 TEUF, eller om sportsreglen udgør et misbrug af dominerende stilling efter artikel 102, stk. 1 TEUF. EU-Kommission henviser til anvendelsen af principperne fra tidligere retspraksis, til at

⁸⁴ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 333

⁸⁵ EU-Kommissionens rapport, Hvidbog om idræt (White Paper on Sport) - COM(2007) 391, (11/07-2007)

⁸⁶ EU-Kommissionens rapport, White Paper on Sport: Annex I: Sport and EU competition rules, (11/07-2007)

vurdere ovenstående spørgsmål. Disse principper er a) den overordnede sammenhæng hvori reglen blev udformet eller frembringer dens virkninger og mål b) om restriktionerne, som opstår på baggrund af sportsreglen, er væsentlige for at opnå målene c) om reglen er proportional i forhold til de mål der forfølges.⁸⁷

Tredje trin består i en vurdering af, om samhandlen imellem medlemsstater påvirkes.⁸⁸

Fjerde trin består i, om sportsreglen opfylder betingelser i artikel 101, stk. 3 TEUF, hvorved forbuddet i artikel 101, stk. 1 TEUF, vil blive erklæret ugyldig.⁸⁹

Det er i denne situation vigtigt at understrege, at Hvidbogen om idræt, og derved denne 4-trin test, ikke er juridisk bindende, men derimod udgør en vejledning fra EU-Kommissionen vedrørende deres administrative praksis i forhold til vurderingen af, om sportsregler falder under artikel 101 og 102 TEUF.

4.4.1.3 - Afsluttende bemærkninger

Det fremgår af dommen, at EU-Kommissionen og første instans af EU-Domstolen tidligere afviste sådanne sager, idet disse mener at forholdet udelukkede er af sportslig karakter og derfor burde blive behandlet sportsretligt. EU-Domstolen fastslog dog, at denne praksis ikke længere var gældende, hvorfor EU-Domstolens første instans således blev erklæret skyldig i fejlagtig rets anvendelse. Derudover fastslog EU-Domstolen i denne dom, at forhold som disse kan efterprøves ved EU-Domstolen.

EU-Domstolen gjorde således op med den hidtidige opdeling af sportens og EU-rettens anvendelsesområde og fastslog, at udelukkelse fra sportsgrene kan være konkurrencebegrænsende, men i denne situation legitimeres i henhold til sportens specifikke forhold.

4.4.2 – Artikel 102 TEUF – Forbud mod misbrug af dominerende stilling

Bestemmelsen har til formål at værne imod økonomisk markedsdominerende virksomheder, som udviser adfærd til at misbruge deres magtposition til at hindre konkurrenter med det formål at opretholde

⁸⁷ EU-Kommissionens rapport, White Paper on Sport: Annex I: Sport and EU competition rules, (11/07-2007)

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Ibid.

den nuværende konkurrence på det indre marked, såfremt det kan påvirke samhandlen mellem medlemsstater. Ordlyden af Lissabontraktatens Artikel 102 er således udformet:

Artikel 102 i TEUF

“En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på det indre marked eller en væsentlig del heraf er uforenelig med det indre marked og forbudt, i den udstrækning samhandelen mellem medlemsstater herved kan påvirkes.

Misbrug kan især bestå i:

- a) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser*
- b) begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne 104 EUF*
- c) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen*
- d) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.”*

I henhold til EU's konkurrenceregler, er det forbudt, hvis en virksomhed, der har indtaget en magtposition på et bestemt marked, misbruger denne dominerende stilling, ved blandt andet at lade kunderne betale for høje priser, som vil skade både forbrugerne og konkurrenterne. Der er tale om en dominerende stilling, når en virksomhed indtager en stærk økonomisk stilling og at denne har mulighed for at hindre, at der opretholdes en effektiv konkurrence på det pågældende marked, idet denne dominerende stilling giver virksomheden mulighed for uafhængig adfærd i forhold til konkurrenter, kunder og forbrugere.⁹⁰

Derudover er en dominerende stilling ikke en overtrædelse af EU's konkurrenceregler og den dominerende virksomhed kan med lighed med enhver anden virksomhed, konkurrere på baggrund af dennes kvalifikationer. Ved at indtage en dominerende stilling, har virksomheden dog et ansvar om at sikre, at dennes adfærd ikke fordrejer konkurrencen. Det angives at en aggressiv prispolitik, opkrævning af urimeligt høje priser osv. er forbudte. Det pointeres yderligere at artikel 102 TEUF ikke er udtømmende i forhold til hvordan en virksomhed med en dominerende stilling kan misbruge markedet ulovligt.⁹¹

⁹⁰ Europa-Parlamentet, Konkurrencepolitik, (15/05-2023)

⁹¹ Ibid.

4.4.2.1 - Fuldbyrdelestedstidspunkt

For at kunne ifalde ansvar efter artikel 102 TEUF, vil det kræve at der er tale om en virksomhed der har en økonomisk magtposition på dennes marked, som er stor nok til at kunne hindre effektiv konkurrence, og som samtidigt misbruger denne dominerende stilling på det samme marked i en stor nok grad, til at det ville kunne påvirke samhandlen mellem medlemsstater, og at dette marked betragtes som det indre marked eller en væsentlig del heraf.⁹²

Det er således muligt at anmode om fritagelse i henhold til artiklen, hvorved det påhviler de berørte parter at skulle fremlægge den nødvendige dokumentation, som kan bevise at den objektive begrundelse er berettiget. Sportsorganisationerne vil i denne henseende, påberåbe at de legitime hensyn i sportens særlig hensyn, er bevisbyrde nok for EU-Domstolen.⁹³

4.4.2.2 - Bestemmelsens anvendelsesområde på sporten

Ovenstående giver derfor anledning til at undersøge hvornår EU-retten specifikt har drøftet misbrug af en dominerende stilling efter artikel 102 TEUF i sportens verden. Det skal ligeledes undersøges om disse sportsorganisationer udøver en økonomisk aktivitet og efterfølgende betragtes som monopolister på administrationen af deres sportsgren.

Et af sportsverdenen første undersøgelser med denne del af EU's konkurrenceregler var i FIA-sagen "2001/C 169/03". I slut 1990'erne var Fédération Internationale de l'Automobile (herefter FIA) motorsportens styrende organisation og EU-Kommission indledte en undersøgelse om misbrug af dominerende stilling af FIA.

Alle der ville deltage i en international motorsportsbegivenhed var tvunget til at ansøge om licens hos FIA. Uden denne licens var man udelukket fra enhver form for motorsport i Europa. FIA var derved det eneste regulerende organ for internationale motorløb i Europa. Risikoen for at miste sin licens, betød at man ikke turde deltage i motorløb der ikke var arrangeret af FIA, idet de organiserede løbene og kontrollerede køreanlæggene, som en eventuel konkurrent ville skulle bruge til at lave sit eget motorløb. EU-Kommission fandt beviser på at FIA minimum en gang, havde tvunget en konkurrent ud af markedet. Derudover misbrugte FIA sin magt til at erhverve alle medierettigheder igennem et

⁹² Karnov Group Denmark A/S, Louise Tandrup Christensen, Kommentar til: TEUF art. 101-105, Afsnit VII. De fælles regler om konkurrence, fiskale spørgsmål og indbyrdes tilnærmelse af lovgivningerne, (15/05-2023)

⁹³ C-333/21

kontrolleret selskab navngivet ISC. Derved havde FIA også monopol på alle medierettigheder i motorsporten.⁹⁴

EU-Kommissionens undersøgelse viste at der var overtrædelser af EU-lovgivning. Dette resulterede i bødestraf og at FIA udskilte kommercielle interesser til et særskilt selskab, så FIA's rolle kun var at regulere sportsgrenen.⁹⁵

Efter en årrække med ingen decideret indgriben fra EU på området omkring misbrug af dominerende stilling, blev der truffet afgørelse i en lignende sag i EU-Domstolen.

I *“C-49/07” Motoe v. Dimosio*, var en græsk organisation, som stod for at organisere motorløb og i den forbindelse indgå sponsor-, reklame- og forsikringsaftaler, givet bemyndigelsen til at administrere tilladelser til at drive motorløb i Grækenland. Den græske stat havde derved bemyndiget den omtalte organisation til at udstede tilladelser til dennes potentielle konkurrenter til at organisere motorløb i Grækenland.

Forskellen på denne og FIA-sagen er bemyndigelsen fra en offentlig myndighed. Det blev fundet konkurrencefordrejende, at denne organisation potentielt ville kunne forfordele sine egne konkurrenter, til ulempe for dens egne konkurrenter, og at der på ingen måde var kontrol med denne organisation, hvilket muligvis kunne have gjort en forskel i EU-Domstolens vurdering. Sagen bliver afgjort efter artikel 102 TEUF (EF art. 82) om misbrug af dominerende stilling, på trods af at den græske organisation, de facto ikke har misbrugt dens dominerende stilling, men i stedet blev dømt på muligheden herfor.

En af de vigtigste sager på området vedrørende misbrug af dominerende stilling er EU-afgørelsen vedrørende den belgiske fodboldklub Charleroi. Sagen *“C-243/06”*, omhandler Charleroi, som sammen med G-14 sammenslutningen af 14 europæiske topklubber, udfordrede FIFA's obligatoriske regler om at spillere skulle frigives til internationale landskampe uden klubbernes samtykke, og såfremt en spiller blev skadet i landsholdssammenhængen, ville klubben bære risikoen herfor.

En Marokkansk landsholdsspiller ved navn Abdel Oulmers blev alvorligt skadet i en landskamp, som førte til et økonomisk tab for hans klub Charleroi. Der blev efterfølgende rejst et krav mod FIFA for det lidte tab af Charleroi, samt et medkrav fra G-14 klubberne på 860 millioner euro i erstatning,

⁹⁴ IP/99/434 - EU-Kommissionens pressemeddelelse, Commission opens formal proceedings into Formula One and other international motor racing series, af (30. juni 1999)

⁹⁵ IP/01/1523 - EU-Kommissionens pressemeddelelse, Commission closes its investigation into Formula One and other four-wheel motor sports, af 30. oktober 2001

for de sidste 10 års omkostninger som denne FIFA-regel havde pådraget de 14 klubber. Sagen endte hos EU-domstolen under påstand om at FIFA's regel var i strid med misbrug af dominerende stilling i EU's regler.

Det var samtidigt et angreb på UEFA's ret til at arrangere landsholdskampe-kalenderen, som fastsatte hvilke perioder de nationale ligaer skulle planlægge udenom. G-14 anså disse regler for meget indgribende, da de ikke mente UEFA og FIFA tog hensyn til de økonomiske aspekter for klubberne og spillernes hvile – og restitutionstid. Sagen endte med udenretligt forlig, og må betragtes som en af de største trusler imod den europæiske sportsmodel.

Dette begrundes i at indblandingen fra G-14 sammenslutningen, var begrundet i at disse fodboldklubber ønskede en hermetisk lukket ligastruktur efter den nordamerikanske model som tidligere er omtalt i afsnit 3.1.1.⁹⁶ I den tiltænkte ligamodel vil klubberne have magten over frigivelsen af deres spillere og ikke UEFA eller FIFA, hvilket i andre sportsgrene har resulteret i at de bedste spillere ikke er blevet frigivet til EM og VM-slutrunder.⁹⁷

Såfremt Charleroi og G14-klubberne havde vundet sagen, ville det ikke være utænkeligt at UEFA og FIFA magtposition havde været svækket, grundet G14-klubbernes hensigt til netop at lave denne nordamerikanske ligastruktur og muligvis ikke have frigivet deres spiller i landsholdsammenhæng.⁹⁸

4.4.2.3 - Afsluttende bemærkning

Ovenstående domsanalyser viser, at både EU-Kommissionen og EU-Domstolen ikke tøver med at inddrage artikel 102 TEUF i sportens verden, såfremt omstændigheder ligger for, eller at der kunne være potentiale for et eventuelt brud, på fællesskabets konkurrenceregler vedrørende misbrug af en dominerende stilling.

Det foreligger dog klart at det er sparsomt med retspraksis på området. Dette kunne være grundet i sportens forhold, og ønsket om ikke at ville ligge unødvendigt fokus på spørgsmålet vedrørende EU-rettens indgriben i sportens autonomi.

⁹⁶ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 353

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Ibid.

4.5 – Sportens legitime hensyn

Sporten særlige karakter betragtes som legitime hensyn, som tillader sporten at bryde fællesskabets regler, såfremt foranstaltningerne som bryder fællesskabets regler, er proportionale og uadskillelige for at opnå og opretholde netop disse legitime hensyn. EU-Kommission definerer sportens særlige karakter som: *”De særlige karakteristika ved sport, der adskiller den fra andre økonomiske og sociale aktiviteter, som det blev anerkendt i den ændrede EU-traktat i 2009.”*⁹⁹ Det er vigtigt at pointere, at på trods af at et formål kan legitimere et eventuelt brud på fællesskabets regler, har EU-Domstolen fastlagt, i Walrave Koch dommen, at sporten høre under fællesskabets regler såfremt der tale om økonomisk aktivitet.¹⁰⁰ Dette betyder at disse specifikke formål, som kan legitimeres igennem sportens særlige karakter, skal forstås som en form for fritagelse når sporten er under EU’s anvendelsesområde, og ikke at sporten i disse tilfælde ikke falder ind under EU’s jurisdiktion.

Det er en vurderingen af EU-retten institutioner, som har været undervejs igennem årtier som nævnt i afsnit 4.1, hvornår et formål anses for legitimt i opretholdelsen af sporten særlige karakter. Grundlæggende er et mål legitimt, hvis det er med til at sikre sportens særegenhed. Der er igennem både juridisk bindende og ikke bindende retskilder, blevet fastslået at sporten har vigtige sociale, uddannelsesmæssige og kulturelle funktioner i Europa, og at den europæiske sportsmodel bygger på disse funktioner og begrænsninger af fællesskabets regler, der vedligeholder disse funktioner, kan legitimeres i opretholdelsen af netop disse funktioner. Målene kan også legitimeres i andre hensyn end de nævnte da dette ikke skal anses som en udtømmende liste. Det kan være vanskeligt at få et konkret overblik over hvad der ifølge EU-retten anses som sportens særlige karakter. Ifølge generaladvokaten Rantos fra EU-Domstolen er de sportslige mål, ofte ikke kommercielle mål, som varierer fra mål af mere teknisk karakter, såsom anti-doping-regler eller specifikke aspekter i de pågældende sportsgrene, til mere generelle mål som anerkendes i artikel 165 TEUF, eksempelvis integritetsprincippet og princippet om sportslig merit.¹⁰¹

Det har dog vist sig, at såfremt et formål bliver anset som legitimt i henhold til opretholdelsen af sportens særlige karakter, skal den foranstaltning som begrænser fællesskabets regler og rettigheder, stadig testes. Den specifikke regel som bryder med EU-reglerne skal testes om den først er

⁹⁹ EU-Kommissionens rapport, Mapping and analysis of the Specificity of Sport, (06-2016), side 3

¹⁰⁰ C-36/74, præmis 8

¹⁰¹ C-333/21, præmis 91

uadskilleligt forbundet med opnåelsen af det legitime mål, og efterfølgende om reglen er proportional i henhold til at opnå det legitime formål.¹⁰²

På trods af uklarheden vedrørende hvilke formål der bliver anset som legitime, i henhold til sportens særlige karakter, vil der nu blive forsøgt opremset de formål der igennem EU-institutionernes retspraksis og ageren har vist sig at være dækket af begrebet.

Første gang EU-Domstolen anerkender sportens vigtige rolle i EU, er i Bosman-dommen i 1995, hvor EU-domstolen fastslår at målet om at sikre ligevægt mellem sportsklubber ved at opretholde konkurrence og usikkerhed om resultaterne er legitimt, og yderlige nævner EU-Domstolen unge spilleres ansættelse og videreuddannelse som legitime mål.¹⁰³

Som nævnt i afsnit 4.3.2 gør samme mål om ligevægt i konkurrence, sig gældende i Lethonen-Dommen fra år 2000, hvor EU-Domstolen fastslår at det er et legitimt formål at sikre lige vilkår i kampe, og at fastsættelsen af transferfrister ikke er uforholdsmæssig hertil.¹⁰⁴

I de to forenelige sagsanlæg i Deliege-dommen, har EU-Domstolen fastslået at udtagelse til landshold kan legitimere diskrimineringer af nationalitet, grundet det legitime mål som er, kampe af særlige karakter og rammer.¹⁰⁵ Yderligere fastslår EU-Domstolen at det forekommer sportsforbundene selv, grundet deres nødvendige viden, at lave udvælgelsessystemer der er passende til sportsgrenen, hvorfor dette også kan legitimeres i den europæiske sportsmodel, med et forbund pr. land. Igen bruges afviklingen af fair og god konkurrence som et legitimt formål.¹⁰⁶

Som nævnt i afsnit 4.3.2 i Bernard-dommen fra 2008 blev sportens funktion på det sociale og uddannede område, i form af en uddannelsesgodtgørelse, fastslået af EU-Domstolen som et legitimt formål til begrænsningen af konkurrence og grundlæggende friheder i EU-retten. Yderlige bruger EU-Domstolen artikel 165, stk. 1 TEUF som understøttelse til dette.¹⁰⁷

¹⁰² C-309/99, præmis 97

¹⁰³ C-415/93, præmis 106

¹⁰⁴ C-176/96, præmis 53

¹⁰⁵ C-51/96 og C-191/97, præmis 43 og 44

¹⁰⁶ Ibid., præmis 67 og 68

¹⁰⁷ C-325/08, præmis 40

Omtalen og anerkendelse af sportens særlige karakter starter således i retspraksis fra Bosman-dommen i 1995, og som nævnt i afsnit 4.1 udvikles anerkendelsen af sportens særlige karakter yderligere med erklæringer, meddelelser og lignende fra EU-institutioner indtil den endelige indførelse af artikel 165 i Lissabontraktaten i 2009.¹⁰⁸ Artikel 165 TEUF har siden fungeret som en understøttelse og anerkendelse af de legitime hensyn der er fastslået i retspraksis, samt en kodificering af de legitime hensyn som specielt EU-Kommissionen har fastslået i deres soft law igennem mange år. De legitime hensyn som der kan henføres til her, er de hensyn der følger af den europæiske sportsmodel, hhv. åbne turneringer (med ned- og oprykning), beskyttelse af spillernes helbred og sikkerhed, og solidariteten i omfordelingen af indtægterne igennem pyramidestrukturen.¹⁰⁹

4.6 – Sammenspillet mellem EU-retten og sportsretten

Dette afsnit har til formål at opsummere og belyse samspillet mellem EU-retten og sportsretten. Det er derfor nærliggende at fastslå, at EU tidligere manglede at regulere eller at tage stilling til sporten som område. Dette var hovedsageligt på grund af en konflikt mellem EU og sportens instanser, hvor EU mente at sporten skulle under fællesskabets regler af det indre marked, idet EU ville påtvinge sporten, som en økonomisk kulturel og uddannelsesmæssig faktor, og hvor sporten ville være selvregulerende indenfor EU's rammer.

EU rettens indgriben i sportsretten, var således ikke at implementere artikler i traktaterne, men derimod vha. ikke juridisk bindende erklæringer, udtalelser og meddelelser udarbejdet af EU's institutioner. Denne form for soft law dannede altså retningen for sporten på trods af ikke at være juridisk bindende.

Som tidligere nævnt blev omgåselsen fra EU, endeligt afsluttet i 1995 i Bosman-dommen, hvor EU-rettens indgriben på sportens område blev mødt med store overraskelser, da EU-retten i flere årtier havde været passive og nu regulerede på sportens autonomi.

Sporten reagerede ved at udforme et forslag til EU-retten, hvori det var sportens målsætning, igen at blive selvregulerende. I takt med dette valgte EU at offentliggøre EU-Kommissionens Hvidbog om

¹⁰⁸ Erklæring nr. 29 om sport, (02/10-1997) - Amsterdam-traktaten, Helsinki-rapporten om sport fra EU-Kommission, (12/12-1999), Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Nice, (7/12 og 9/122000) bilag IV (Nice-rapporten), EU-Kommissionens rapport, Hvidbog om idræt (White Paper on Sport) - COM(2007) 391, (11/07-2007)

¹⁰⁹ C-333/21, præmis 28

idræt og sidst blev der i 2009, indført artikel 165 i Lissabontraktaten, som gav EU direkte hjemmel til regulering i sporten. Det var således artiklens formål at fremme sporten i Europa, ved at videreudvikle sportens europæiske dimension.

Arbejdskraftens frie bevægelighed, var således første område, hvor EU-retten regulerede sporten. Dette skete blandt andet i Walrave og Koch sagen, samt Dona sagen, hvor EU's afgørelser fik betydning for artiklens anvendelsesområde. Artiklen blev, i takt med den ovennævnte retspraksis både indsnævret og udvidet, idet EU-Domstolen accepterede diskrimination af nationalitet på sammensætning af landshold

EU-rettens indgriben i arbejdskraftens frie bevægelighed, betød blandt andet markante ændringer på det europæiske transfermarked. Idet, det tidligere var tilladt at kræve overførselssummer for spillere uden kontrakt, til at dette nu var løsgængere, som kunne skifte til hvilken som helst klub, uden overførselssummer, hvorfor bestemmelsen gav atleter bedre rettigheder i form af frihed til at vælge klubber.

Bestemmelsen anvendelsesområde, har derfor i lyset nyere retspraksis, vist at artikel 165 og sportens særlige hensyn, benyttes til at legitimere hindringer af arbejdskraftens frie bevægelighed.

Som tidligere nævnt offentliggjorde EU-Kommissionen Hvidbogen om idræt, som havde til formål at støtte den europæiske sportsmodel, havde denne i form af Annex I, udformet en 4-trinstest, som havde til formål at fremvise, hvordan EU-Kommissionen vurderede om regler udformet af sportsorganisationerne, faldt ind under artikel 101 og 102 TEUF.

I Meca-Medina-dommen pointerede EU-Domstolen således at udelukkelser af sportsgrene kunne være konkurrencebegrænsende, men kunne legitimeres hvis formålet var i henhold til sportens specifikke forhold.

Dette blev blandt andet også påvist i FIA-sagen, hvor det blev påvist at FIA, havde misbrugt, en for dem, magtposition på motorsporten. Idet de kontrollerede både licens, køreanlæggene og var den organiserende sportsorganisation. Hvorfor praksissen omkring misbrug af dominerende stilling blev ændret således at sportsorganisationerne i visse tilfælde, ikke længere kunne have magt over hele området, men derimod blev nødsaget til at opsplitte visse dele af deres organisation.

Yderligere blev der i Motoe-dommen ændret praksis i forhold til artiklens fuldbyrdelsestidspunkt. Det var således muligt at ifalde ansvar ved potentialet for misbrug af dominerende stilling, og ikke kun når selve misbruget havde fundet sted.

Ovenstående påviste at EU-Domstolen ikke tøvede med at inddrage artiklerne i sportsverdenen, såfremt omstændigheder lå for.

Afslutningsvist har ovenstående afsnit fremvist at EU-retten påtvinger sporten at indrette sig under fællesskabets regler om det indre marked. Derudover har det synliggjort at Lissabontraktatens bestemmelser, herunder artikel 45, 101 og 102, kan legitimeres vha. sportens specifikke forhold og artikel 165.

Ovenstående afsnit er relevant at diskutere, idet disse domsanalyser bliver benyttet i besvarelsen af specialets hovedemne, nemlig om ESL kan ændre tilstanden i sporten og om det kan legitimeres at ESL blev pålagt sanktioner fra henholdsvis UEFA, FIFA og mange andre. Dette vil blive yderligere fremvist i kapitel 5.

5.0 – European Super League

5.1 - Redegørelse af European Super League

De 12 førende europæiske fodboldklubber annoncerede den 18. april 2019 igennem The Super League Company, en ny konkurrenceform ved navn European Super League. Det var således formålet at etablere en ny paneuropæisk midt-uge konkurrence. De stiftende klubber var; *AC Milan, Arsenal FC, Atlético de Madrid, Chelsea FC, FC Barcelona, FC Internazionale Milano, Juventus FC, Liverpool FC, Manchester City, Manchester United, Real Madrid CF* og *Tottenham Hotspur*. Det var herefter forventningen fra ESL, at yderligere tre klubber, vil tilslutte sig turneringen inden turneringens første sæson.¹¹⁰

ESL's forslag, til formatet af denne turnering, var som følger:¹¹¹

- 20 deltagende klubber, hvoraf de 15 stiftende klubber er sikret adgang til denne konkurrence, og en kvalifikationsmekanisme for de yderligere fem hold, der kan kvalificere sig hvert år på grundlag af deres resultater i den foregående sæson.
- Midt-uge kampe, hvor alle deltagende klubber forsat deltager i deres respektive nationale ligaer, hvilket bevarer den traditionelle indenlandske kampkalender, som forsat er kernen i klubspillet.
- En auguststart, hvor klubberne deltager i to grupper af ti, der spiller hjemmebane- og udebane kampe, og hvor de tre bedste i hver gruppe automatisk kvalificere sig til kvartfinalerne. De hold, der slutter på fjerde- og femtepladsen, deltager herefter i en tosidede slutrunde om de resterende pladser i kvartfinalen. Der vil blive anvendt et knockout-format med to kampe for at nå frem til finalen i slutningen af maj, som afvikles som en enkelt kamp på et neutralt sted.

ESL's forslag til turneringsformatet var delvist sideliggende med den nordamerikanske sportsmodel, hvor klubberne hverken har op- eller nedrykning, idet de 15 stiftende klubber altid er garanteret kvalifikation, jf. afsnit 3.1.1. Det var derfor en markant afvigelse fra det nuværende system i europæisk fodbold, hvor kvalifikationen til internationale turneringer opnås gennem præstationer i den nationale liga.

¹¹⁰ The Super League, Leading European football clubs announce new Super League competition, Besøgsdato: (15/05-2023)

¹¹¹ Ibid.

Det var således ESL's målsætning at den nye turnering ville give en betydeligt større økonomisk vækst og støtte til europæisk fodbold, vha. en langsigtet forpligtelse til ubegrænsede solidaritetsbetalinger, som ville vokse i takt med indtægterne fra ESL. Det var forventet at ESL ville genere langt højere summer end den nuværende europæiske turnering, Champions League, som er styret af UEFA.¹¹²

Derudover vil konkurrencen blive bygget på et bæredygtigt finansielt grundlag, idet alle stiftende klubber vil forpligte sig til at underskrive en udgiftsramme. Hvor de stiftende klubber hver især, i form af deres engagement, vil modtage et beløb på 3,5 mia. EUR, udelukkende til støtte for deres infrastrukturinvesteringsplan samt til opvejning af virkningerne fra COVID-19. ESL blev ifølge de stiftende klubber oprettet på baggrund af, at COVID-19 havde fremskyndet ustabiliteten i den eksisterende økonomiske model for europæisk fodbold. Desuden har de stiftende klubber i en årrække haft som mål at forbedre kvaliteten og intensiteten af de eksisterende europæiske turneringer, i løbet af hver sæson ved at skabe et format hvor topklubber og topspillere kan konkurrere på regelmæssig basis.¹¹³

5.1.1 - Reaktionen og efterspillet fra sportsverdenen

På baggrund af annonceringen af udbryderligaen, ESL, udsendte "Football Supporter Association" (herefter FSA) og "Football Supporters Europe" (herefter FSE) en samlet erklæring, hvori de understregede, at de ikke ville støtte ESL. Dette skyldes at FSA og FSE udelukkende mente at motivationen bag ESL, var pengene og at dette turneringsformat ligeledes var en massiv trussel for de lavere ligaers økonomisk fundament, nationale pokalturneringer og weekendfodbold.¹¹⁴

Klubberne oplevede i takt med annonceringen, massive fan demonstrationer, hvor fansene mente at ESL var oprettet uden hensyn til de loyale tilhængere, deres historie og fremtiden for fodbold.¹¹⁵ Samtidig med fansenes demonstrationer mod klubberne, valgte UEFA, FIFA og de nationale forbund, at udsende en fælles erklæring, hvori de erklærede, at organisationerne ville forblive forenet i forsøget

¹¹² The Super League, Leading European football clubs announce new Super League competition, Besøgsdato: (15/05-2023)

¹¹³ Ibid.

¹¹⁴ Football Supporters Association, European Super League, (15/05-2023),

¹¹⁵ Football Supporters Association, Fans of "Big Six" united in condemnation of breakaway Superleague, (15/05-2023),

om at stoppe ESL. Det var efter organisationerne opfattelse, at tilslutningen til ESL udelukkende tjente klubbernes egeninteresse på et tidspunkt, hvor samfundet havde mere brug for solidaritet.¹¹⁶

I forsøget på at stoppe ESL ville organisationerne, benytte både juridiske og sportslige foranstaltninger, idet fodbolden er baseret på åbne konkurrencer og sportslige fortjenester, hvilket ESL, ikke var baseret på ifølge UEFA og FIFA.¹¹⁷

Yderligere ville organisationerne udelukke alle stiftende klubber fra fodboldstævner på nationalt, europæisk- og verdensplan, og deres fodboldspillere ville blive nægtet muligheden for at repræsentere deres landshold i internationale landskampe. Yderligere støttede statslederne, Boris Johnson¹¹⁸, Emmanuel Macron¹¹⁹ og Mario Draghi¹²⁰ denne erklæring om ESL.¹²¹

På grund af de ovenstående protester og mulige fremtidige sanktioner, valgte henholdsvis 9 ud af de 12 klubber at forlade ESL. Det betød at det nuværende antal af stiftende klubber, tilbage i ESL, således er Juventus FC, FC Barcelona og Real Madrid CF. På trods af deres deltagelse, blev klubberne imod forventning ikke udelukket, idet UEFA genovervejede sanktionerne i takt med klubbernes tilbagetrækning fra ESL.¹²²

Dog anerkendte de udmeldte seks engelske klubber, Arsenal FC, Chelsea FC, Liverpool FC, Manchester City, Manchester United og Tottenham Hotspur, at deres handlinger var en fejltagelse og indvilligede i at betale et samlet beløb på 22 mio. pund som et led i forliget mellem dem og deres hjemlige liga, Premier League. Derudover indvilligede klubberne i at blive yderligere sanktioneret, hvis de i fremtiden valgte at tilslutte sig ESL. Klubberne skulle således, hvis de tilsluttede sig igen, sanktioneres med individuelle bøder på 25 mio. pund og en fratagelse på 30 point i deres hjemlige liga.¹²³

¹¹⁶ BBC, European Super League: Uefa and Premier League condemn 12 major clubs signing up to breakaway plans, (15/05-2023)

¹¹⁷ UEFA, Statement by UEFA, the English Football Association, the Premier League, the Royal Spanish Football Federation (RFEF), LaLiga, the Italian Football Federation (FIGC) and Lega Serie A, (15/05-2023)

¹¹⁸ SkySport, European Super League: Boris Johnson opposes plans; 'Big Six' board member says owners 'totally committed' to the concept,

¹¹⁹ Reuters, France's Macron opposes breakaway European Super League, (15/05-2023),

¹²⁰ Barrons, Italian PM Backs UEFA's Condemnation Of Super League, (15/05-2023)

¹²¹ UEFA, Statement by UEFA, the English Football Association, the Premier League, the Royal Spanish Football Federation (RFEF), LaLiga, the Italian Football Federation (FIGC) and Lega Serie A, (15/05-2023)

¹²² Danmarks Radio, DBU-formand forventer, at Uefa kyler fodboldgiganter ud af Champions League på fredag, (15/05-2023)

¹²³ The Athletic, Premier League clubs who plotted Super League hit with fine, (15/05-2023)

5.1.2 - Andet forslag

I forbindelse med at ni hold forlod ESL, lancerede European Super League Company SL og A22 Sports Management Group (herefter A22) et nyt format for ESL, som omhandlede at konkurrencen skulle være en multidivisionskonkurrence, hvor imellem 60 og 80 hold skulle konkurrere. Den var således kun baseret på sportslige præstationer, hvor de stiftende klubber ikke var sikret adgang til turneringen. Derudover skulle de involverede klubber mindst spille 14 kampe pr. sæson, hvilket ifølge ESL ville øge stabiliteten og forudsigeligheden af klubbernes indtægter.¹²⁴

ESL fastslog yderligere at klubberne fremfor organisationerne skulle bære den iværksættertermæssige risiko, og være beslutningstagere når vigtige beslutninger skulle træffes.

Endvidere var det målet at klubberne kunne udtale sig om systemet, uden at modtage trusler om sanktioner, på grund af modstanden mod organisationerne. Det var derfor målet for ESL at skabe en dialog, som var åben, ærlig og konstruktiv, og som samtidigt resulterede i klare idéer om hvilke ændringer der var nødvendige for at kunne gennemføre ESL.

Derudover har A22 offentliggjort en liste med ti principper for det nye ESL. Disse principper indeholdt blandt andet en bredt baseret og meritokratis konkurrence, forbedringer af konkurrenceevnen med stabile og bæredygtige ressourcer, og forbedret fanoplevelse.¹²⁵

Det nye format af ESL har derved ændret struktur, så den ikke længere fremgår som den nordamerikanske sportsmodel, hvor de stiftende klubber, var sikret deltagelse i ligaen. Det nye turneringsformat har derimod fået ESL til at fremstå mere som den europæiske sportsmodel, da strukturen er blevet ændret således at deltagelse i ligaen udelukkende er på baggrund af de sportslige præstationer fra forrige sæson.

5.2 - Det juridiske forløb

5.2.1 - Den spanske stævning

Som et resultat af den massive kritik ESL havde fået, indgav European Super League Company SL, en stævning til den spanske handelsret i Madrid d. 20. april 2021.

På baggrund af denne stævning, vedtog den spanske handelsret, at FIFA og UEFA ikke måtte træffe foranstaltninger, som kunne forhindre forberedelsen af ESL, samt at de ikke måtte udtale sig om ESL. Heriblandt måtte FIFA og UEFA heller ikke foretage sig nogle handlinger som kunne hindre

¹²⁴ The Athletic, European Super League returns with new proposal involving '60 to 80' teams, (15/05-2023)

¹²⁵ Ibid.

gennemførslen af ESL, samt klubbers og spilleres deltagelse i denne. Yderligere blev det fastlagt at FIFA og UEFA, både direkte og indirekte, gennem deres nationale medlemsforbund eller lignende, ikke måtte udstede eller true med at udstede sanktioner af nogen art, på baggrund af nogens involvering i ESL. Herunder blev truslen om udelukkelse fra både nationale og internationale turneringer af de 12 involverede klubber ulovliggjort.¹²⁶

Det stod hurtigt klart, at henholdsvis FIFA og UEFA, ikke overholdte det påbud, som de var blevet pålagt af den spanske handelsdomstol, idet de sanktionerede 6 ud af de 12 stiftende fodboldklubber, og truede yderligere med at sanktionere mere omfattende for at få klubberne til at forlade ESL.¹²⁷ Som en delvis konsekvens af dette bliver sagen indbragt for EU-Domstolen, da den spanske handelsret d. 27. maj 2021, anmoder om en præjudiciel afgørelse herfra.¹²⁸

Den spanske handelsdomstol har således opstillet seks præjudicielle spørgsmål, som denne ønsker besvaret.

Første og andet spørgsmål omhandler hvorvidt artikel 101 og 102 TEUF, skal fortolkes således at disse forbyder FIFA og UEFA, eller indirekte via medlemsforbund og national liga, at kræve forudgående tilladelse for en potentiel konkurrerende international klubturnering.

Tredje spørgsmål var om hvorvidt artikel 101 og 102 TEUF, skulle fortolkes således, at den forbyder FIFA og UEFA, eller indirekte via medlemsforbund og national liga, at enten pålægge eller true med at pålægge sanktioner der udelukker involverede klubber i ESL, fra turneringer eller fra deltagelse i kvalifikationskampe.

Det fjerde spørgsmål, som handelsretten i Madrid, ønsker besvaret er om artikel 101 og 102 TEUF skal fortolkes således, at disse er uforenelige med at FIFA og UEFA eller indirekte via medlemsforbund og national liga, udpeger sig selv som den oprindelige indehaver af alle de rettigheder, der følger af turneringerne, og hvor alle deltagende klubber og enhver arrangør af andre turneringer, fratages deres oprindelige ejendomsret.

¹²⁶ Pieza de Medidas Cautelares 150/2021 – 0001, side 14 og 15

¹²⁷ The Athletic, Premier League clubs who plotted Super League hit with fine, (15/05-2023)

¹²⁸ C-333/21

I femte spørgsmål, skal yderligere undersøges om hvorvidt disse vedtægter falder under undtagelsesbestemmelsen i artikel 101, stk. 3 TEUF, såfremt foranstaltningerne forbydes efter artikel 101 eller 102 TEUF. Derudover skulle det undersøges om dette var omfattet af en objektiv begrundelse, der gør det muligt at antage, at der ikke er tale om misbrug af en dominerende stilling, efter artikel 102 TEUF.

Sjette spørgsmål, er således de om de omtalte bestemmelser i FIFA og UEFA's vedtægter, eller indirekte via medlemsforbund og national liga, udgør en restriktion, som er i strid mod de grundlæggende friheder i henhold til artikel 45, 49, 56 og 63.¹²⁹

Den originale ordlyd af de seks præjudicielle spørgsmål, findes i bilag 8.5. FIFA og UEFA's vedtægter, som ligger til grund for de præjudicielle spørgsmål, findes i bilag 8.4.

ESL-sagen er stadig en igangværende sag, hvor det forventes at EU-Domstolens afgørelse finder sted i 2023. EU-Domstolens afgørelse tager ofte udgangspunkt i generaladvokatens forslag til afgørelse. Generaladvokatens forslag til afgørelse, blev offentliggjort d 15. december 2022, og vil indgå som specialets vigtigste pejlemærke for en senere vurdering af realistiske scenarier vedrørende fremtidsudsigter for sportens autonomi.

5.2.2 - Generaladvokatens forslag til afgørelse

Følgende afsnit vil gennemgå EU-Domstolens, generaladvokat Athanasios Rantos (Herefter generaladvokaten) forslag til afgørelse af sagen, "C-333/21", European Super League Company, SL mod FIFA og UEFA. Dette afsnit har til formål at klargøre generaladvokatens synspunkter og argumenter for besvarelsen af de tidligere nævnte præjudicielle spørgsmål fra den spanske handelsret. Disse juridiske argumenter for afgørelse, vil blive fortolket i afsnit 5.4, hvorfor dette afsnit ikke har til formål at kommentere på de juridiske argumenter der bliver fremlagt.

Generaladvokaten starter i sin udtalelse med at klargøre faktum i sagen, samt en redegørelse for opbygningen af den europæiske sportsmodel. Yderligere klargøres de forpligtelser der påhviler de omtalte sportsforbund og hvordan de legitime hensyn til sportens særlige karakter skal forstås i sammenhæng med EU-retten anvendelsesområde jf. præmis 21-49.

¹²⁹ C-333/21

Efter redegørelsen, fastslår generaladvokaten, at grundet en mere udviklet retspraksis vedrørende artikel 101 TEUF, vil han ikke undersøge de præjudicielle spørgsmål i den naturlige rækkefølge, men derimod som følgende rækkefølge jf. præmis 53:

2. spørgsmål – 3. spørgsmål – 1. spørgsmål – 5. spørgsmål – 4. spørgsmål og 6. spørgsmål

Generaladvokaten klargør yderligere at grundet spørgsmålenes indhold vil tredje spørgsmål, som omhandler mulige sanktioner samt truslen herom, blive analyseret sammen med første spørgsmål og andet spørgsmål, jf. præmis 54.

5.2.2.1 - Anden præjudicielle spørgsmål og første del af tredje præjudicielle spørgsmål

Det andet præjudicielle spørgsmål omhandler, om artikel 101 TEUF skal fortolkes således, at den forbyder FIFA og UEFA at kræve forudgående tilladelse for at en tredjepart kan skabe en paneuropæisk klubturnering som ESL, samt om den forbyder truslen om de sanktioner de har fastsat, jf. præmis 56.

Generaladvokaten undersøger efterfølgende om betingelser for fuldbyrdelse af artikel 101, stk. 1 TEUF er til stede, for både den forudgående tilladelse og sanktionerne herfor. Betingelserne for fuldbyrdelse af artikel 101, stk. 1 TEUF er gennemgået i afsnit 4.4.1.1.

Det bliver først fastlagt, at FIFA og UEFA samt deres medlemmer udøver økonomisk aktivitet, og derfor betragtes som virksomheder og/eller sammenslutninger af virksomheder efter artikel 101 TEUF. Yderligere kvalificeres FIFA og UEFA's vedtægter sig som vedtagelser inden for denne sammenslutning af virksomheder, jf. præmis 59. Det bliver uden vanskeligheder afklaret at disse vedtagelser påvirker samhandlen mellem medlemsstater, jf. præmis 60.

Generaladvokaten undersøger, hernæst om den forudgående tilladelse har til formål eller til følge, at begrænse konkurrencen. Først undersøges formålet med den forudgående tilladelse, hvor generaladvokaten finder at navnlig artikel 22 og 71-73 i FIFA's vedtægter, samt artikel 49 og 51 i UEFA's vedtægter, kan sidestilles med konkurrence- og eneretsklausuler ledsaget af sanktioner, der skal sikre deres effektive virkning, jf. præmis 64. Generaladvokaten udtaler med inddragelse af Motoe-dommen, at det faktum at UEFA's procedure, ikke er underlagt godkendelseskriterier, ikke i sig selv kvalificere UEFA's forudgående tilladelse som konkurrencebegrænsende, men derimod et

fingerpræg om begrænsende virkninger jf. præmis 73. Derimod udtaler generaladvokaten at den forudgående tilladelse, skal være objektivt nødvendig, for at kunne etablere en klubturnering som ESL, før den kan være konkurrencebegrænsende.

Dette finder han ikke at være tilfældet ud fra et retligt synspunkt, da han argumenterer at man godt kan etablere en lignende turnering uden UEFA's tilladelse. Dette bliver yderligere begrundet, i at UEFA og FIFA ikke er offentlige myndigheder, eller har eneret af myndigheder som tilfældet var i Motoe-dommen, jf. præmis 74-75. Kort efter noterer generaladvokaten i præmis 76, at EU-Domstolens retspraksis viser at konkurrence- og eneretsklausuler til håndtering af dobbelt tilhørsforhold, ikke har til formål at begrænse konkurrencen. Generaladvokaten vurderer derfor at den forudgående tilladelse, ikke klart har til formål at begrænse konkurrencen efter artikel 101, stk. 1 TEUF.

Yderligere undersøger generaladvokaten, om den forudgående tilladelse, har til følge at være konkurrencebegrænsende. Her udtaler generaladvokaten, at vurderingen skal tages ud fra hvilke virkninger UEFA's regler kan have på konkurrencen på markedet, og om en konkurrent har en realistisk og konkret mulighed for at oprette en selvstændig turnering på baggrund af UEFA's forudgående tilladelse, jf. præmis 79 og 80. Her vurderes de adgangshindringer som UEFA's regler har på markedet, samt hensynet til fodboldklubber og spillerne som risikerer sanktioner fra UEFA, såfremt de tilknyttes en selvstændig turnering, idet spillere og klubber er nødvendige for en turnering som ESL, jf. præmis 82.

Generaladvokaten udtaler efterfølgende, at sanktionerne næppe kan have nogen afskrækkende virkning, idet sanktionerne fra et sportsforbund kun kan udøves inden for deres jurisdiktion, og at klubberne samt spillerne frivilligt har valgt at underkaste sig disse regler og kontrol, og at såfremt de bryder med sportsforbundet, til en ny selvstændig turnering, vil disse sanktioner ikke længere være afskrækkende, jf. præmis 83-84.

Generaladvokaten gennemgår herefter, om hvorledes den forudgående tilladelse og tilhørende sanktioner, vil falde uden for anvendelsesområdet for artikel 101, stk.1 TEUF, såfremt de findes konkurrencebegrænsende. Grundlaget herfor, vil være de formål som kan legitimeres, igennem sportens særlige karakter jf. præmis 85. Betingelser herfor er som gennemgået i afsnit 4.5, at begrænsninger er uadskilleligt forbundet og forholdsmæssige til de legitime mål.

Generaladvokaten fastslår, at UEFA's regler om den forudgående tilladelse og de legitime mål de har påberåbt sig, hidrører fra den europæiske sportsmodel, som er blevet anerkendt i domspraksis og navnlig i artikel 165 TEUF, hvorfor de kan legitimeres igennem sportens særlige karakter, jf. præmis 93. Angående forbindelsen mellem reglen om forudgående tilladelse og de legitime mål, udtaler generaladvokaten, at uden en ordning med kontrol vil det være umuligt at sikre opfyldelsen af de forfulgte mål, hvorfor UEFA's ordning om forudgående tilladelse, er uadskillelig forbundet til de legitime mål, jf. præmis 97.

Det samme gør sig gældende for de tilhørende sanktioner, da det ifølge generaladvokaten ville være uden mening, hvis en regel vedtaget af et sportsforbund, ikke havde foranstaltninger der havde henblik på at sikre reglens effektive virkning, jf. præmis 100.

Vedrørende proportionaliteten af den forudgående tilladelse og sanktionerne, udtaler generaladvokaten, at på trods af at EU-Domstolen fremhæver vigtigheden af at kriterier der er objektive og gennemsigtige, er med til at begrænse et sportsforbunds mulighed for at gøre brug af sine godkendelses- og sanktionsbeføjelser uden uretfærdig brug, er dette blot generelle kriterier der ikke definerer nøjagtigt indhold, jf. præmis 111. Generaladvokaten udtaler i denne sammenhæng sig omkring hvilke mål, han mener sådanne kriterier skal opfylde. Yderligere fastslår generaladvokaten, at der er op til den forelæggende ret at undersøge proportionalitet i den forudgående tilladelse og tilhørende sanktioner, set i lyset af de principper han opstiller, jf. præmis 113-117. Generaladvokaten tilføjer yderligere, at i en situation hvor UEFA's regler ikke lever op til de opstillede kriterier, er det ikke ensbetydende med at UEFA's afslag til ESL, ikke kan begrundes i at en selvstændig turnering der er i modstrid med de legitime sportsmål skal godkendes, hvorfor afslaget stadig kan være begrundet, jf. præmis 118.

Generaladvokaten udtaler, på trods af at han fastslår at det er op til den forelæggende ret at undersøge forholdsmæssigheden af UEFA's regler og sanktioner, at der skal sondres mellem sanktioner der anvendes på klubber og på spillere. Generaladvokaten fastslår her at det vil være uforholdsmæssigt at udelukke spillere fra deres landshold, da deres involvering i ESL ikke synes godtgjort og at en udelukkelse af spillere fra deres respektive landshold vil være misbrug af deres regler, hvorimod sanktioner af klubberne vil være forholdsmæssigt, da ESL ikke virker til at overholde de væsentlige principper i den europæiske fodbolds organisering, jf. præmis 121-122.

Slutteligt udtaler generaladvokaten at han foreslår EU-Domstolen at besvare andet præjudicielle spørgsmål, med at artikel 101 TEUF ikke er til hinder for UEFA og FIFA's regler om forudgående tilladelse for så vidt begrænsninger fremstår uadskilleligt forbundne og forholdsmæssige med de legitime mål som UEFA og FIFA, forfølger, jf. præmis 123.

5.2.2.2 - Første præjudicielle spørgsmål og anden del af tredje præjudicielle spørgsmål

Det første præjudicielle spørgsmål, omhandler om hvorvidt artikel 102 TEUF skal fortolkes således, at den forbyder FIFA og UEFA at kræve forudgående tilladelse for at en tredjepart kan skabe en paneuropæisk klubturnering som ESL, samt om at pålægge de tidligere nævnte sanktioner de har fastsat, jf. præmis 124.

Generaladvokaten undersøger efterfølgende om betingelser for fuldbyrdelse af artikel 102 TEUF er til stede, for både den forudgående tilladelse og sanktionerne herfor. Betingelserne for fuldbyrdelse af artikel 102 TEUF, er gennemgået i afsnit 4.4.2.1. Generaladvokaten slår fast, at UEFA og FIFA indtager en dominerende stilling, idet UEFA er den eneste arrangør af alle de store turneringer i europæisk fodbold, jf. præmis 129. Generaladvokaten udtaler kort at misbruget af denne dominerende stilling igen består i om deres procedure vedrørende den forudgående tilladelse, ikke uretmæssigt forhindre tredjeparter i adgang til markedet. Derfor henviser generaladvokaten til at det er samme undersøgelse om hvorvidt de eventuelle begrænsningerne, falder uden for anvendelsesområdet for artikel 102 TEUF på baggrund af en legitimering i de forfulgte mål vedrørende sportens særlige karakter som der var gennemgået i første præjudicielle spørgsmål, jf. præmis 130-131.

Generaladvokaten vælger alligevel at behandle to problemstillinger vedrørende anvendelsen af artikel 102 TEUF, *navnlig om forebyggelse af interessekonflikter og anvendelse af teorien om essentielle faciliteter.*

Problemstillingen vedrørende forebyggelse af interessekonflikter, består i at ESL har gjort gældende, at de mener at beføjelsen til at give forudgående tilladelse til alternative turneringer, er en interessekonflikt, og at den kun kan løses ved at opdele administration af fodbold i, regulering af sporten, organisering af turneringer og den kommercielle udnyttelse, jf. præmis 133.

Generaladvokaten udtaler på dette område, først at en procedure for godkendelse af tredjepartsturneringer kan etableres ved at opstille objektive kriterier. For det andet udtaler generaladvokaten at en

strukturel adskillelse som bliver nævnt, vil være ensbetydende med forbyde sportsforbund som UEFA og FIFA at udøve økonomisk aktivitet, hvilket vil være vanskeligt med at forene med den kendsgerning at de også er virksomheder.

For det tredje udtaler generaladvokaten, at der er en risiko for at udskillelsen vil være uforenelig med den europæiske model, da indtægterne fra den kommercielle udnyttelse omfordeles med henblik på udviklingen af den pågældende sport jf. præmis 134-136.

Problemstillingen vedrørende anvendelsen af teorien om essentielle faciliteter på UEFA og FIFA's regler om forudgående tilladelse, består i om UEFA og FIFA ejer eller kontrollere en essentiel infrastruktur, og såfremt dette findes korrekt, ville et afslag til at give adgang til denne infrastruktur kunne udgøre et misbrug af dominerende stilling efter artikel 102 TEUF, jf. præmis 137-138.

En betingelse herfor er at godkendelsen fra FIFA og UEFA er en absolut nødvendighed for ESL, for at kunne konkurrere på markedet og at afslaget ikke kan begrundes i en objektiv begrundelse jf. præmis 138. Generaladvokaten finder ikke at UEFA og FIFA's økosystem er essentiel facilitet, grundet at ESL kan arrangere en ny fodboldturnering uden godkendelse herfra og derfor ikke udgør en absolut nødvendig, samt at afslaget kan være objektivt begrundet i de legitime sportslige hensyn de forfølger, og på et økonomisk plan at ville bekæmpe parasitisk adfærd og fænomenet dobbelttilhørsforhold, jf. præmis 139-143.

Slutteligt foreslår generaladvokaten EU-Domstolen, at besvarer første præjudicielle spørgsmål med at artikel 102 TEUF ikke er til hindrer for UEFA og FIFA's regler om forudgående tilladelse for så vidt begrænsninger fremstår uadskilleligt forbundne og forholdsmæssige med de legitime mål som UEFA og FIFA, forfølger, jf. præmis 144.

5.2.2.3 - Tredje præjudicielle spørgsmål

Som tidligere nævnt, udtaler generaladvokaten, at besvarelsen af dette spørgsmål er uløseligt knyttet til besvarelsen af de to forudgående præjudicielle spørgsmål, hvorfor sanktionerne er blevet redegjort for i de to tidligere spørgsmål, jf. præmis 145.

Generaladvokaten foreslår at EU-Domstolen besvarer spørgsmålet med at artikel 101 TEUF og 102 TEUF ikke forbyder UEFA og FIFA at true med at sanktionere de relevante sportsklubber, der deltager

i en selvstændig turnering der kan skade de legitime mål de følger, samt at sanktioner der udelukker spillere fra deres landshold, er uforholdsmæssige, jf. præmis 146.

5.2.2.4 - Femte præjudicielle spørgsmål

Dette præjudicielle spørgsmål omhandler om undtagelserne på konkurrenceområdet, navnlig undtagelsen i artikel 101, stk. 3 TEUF, samt den retspraksisskabte undtagelse til artikel 102 TEUF, finder anvendelse. Generaladvokaten udtaler her at EU-Domstolen kun skal besvare dette spørgsmål såfremt de finder at artikel 101 TEUF og artikel 102 TEUF er blevet tilsidesat i de to første præjudicielle spørgsmål, hvilket generaladvokaten ikke finder at være tilfældet, jf. præmis 147-150.

5.2.2.5 - Fjerde præjudicielle spørgsmål

Dette spørgsmål omhandler om hvorvidt FIFA's udnyttelse af sportsrettigheder er forenelige med artikel 101 og 102 TEUF, idet alle rettigheder i tilknytning til udnyttelsen af internationale turneringer oprindeligt tilhører FIFA, og at UEFA har eneret til at tillade spredning af kampe og begivenheder inden for deres respektive jurisdiktion.

Generaladvokaten udtaler i sin indledende bemærkning til sin undersøgelse af spørgsmålet, at han tolker ESL's påstand om at, såfremt ESL opretter en selvstændig turnering, så ville UEFA kunne udnytte deres kommercielle rettigheder. Generaladvokaten fastslår i denne henseende at et privat organ som UEFA eller FIFA under ingen omstændigheder med sine egne regler, ville kunne regulere adfærden hos andre private organer, hvorfor arrangøren af sådan en turnering frit ville kunne udnytte sine egne rettigheder der hidfører fra denne turnering, jf. præmis 152-157.

Generaladvokaten fastslår med begrundelse i en betragtning fra EU-Kommissionen, at fælles salg af kommercielle rettigheder som UEFA Champions League, er en aftale hvor rettigheder alene tildeles UEFA, og derfor kan begrænse konkurrencen, jf. præmis 159. Generaladvokaten pointerer yderligere, at udnyttelsen af fodboldrettigheder kun er en afledt økonomisk aktivitet, til den grundlæggende aktivitet, som er organisering og markedsføring af internationale fodboldturneringer, som bliver undersøgt i de to første præjudicielle spørgsmål. Analysen skal derfor være en kombineret analyse af UEFA's regler, hvori de deltagende klubber er underlagt alle sportsforbundets regler, hvori udnyttelsen af rettigheder indgår, jf. præmis 161.

Hvis en konkurrencebegrænsning på baggrund af en kombineret analyse kan findes, vil denne skulle undersøges om begrænsningen er uadskilleligt forbundet og forholdsmæssig til de legitime mål, eller om begrænsningen vil kunne være omfattet af en individuel fritagelse i artikel 101, stk. 3 TEUF eller objektivt begrundet i artikel 102 TEUF, jf. præmis 162.

Generaladvokaten fastslår, at de mål UEFA og FIFA, forfølger kan legitimeres i den tidligere nævnte betragtning fra EU-Kommissionen samt den europæiske sportsmodel, nærmere bestemt solidariteten i at maksimere indtægten for at udvikle sporten og fordele denne i sportens pyramidestruktur, jf. præmis 164.

Yderligere udtaler generaladvokaten, at såfremt klubber havde deres egne kommercielle rettigheder, ville dette bringe ligevægten imellem klubberne i farer, som er kendetegnet fodbold jf. præmis 166. Generaladvokaten udtaler at han ikke finder det nødvendigt at tage stilling til dette præjudicielle spørgsmål jf. præmis 168.

Slutteligt foreslår generaladvokaten EU-Domstolen at artikel 101 TEUF og 102 TEUF, ikke er til hinder for UEFA og FIFA's regler, såfremt de fremstår uadskilleligt forbundne og forholdsmæssige med de legitime mål som UEFA og FIFA, forfølger. Yderligere forelægger det EU-Domstolen at undersøge i hvilket omfang reglerne er omfattet af en individuel fritagelse i artikel 101, stk. 3 TEUF eller objektivt begrundet i artikel 102 TEUF, jf. præmis 169.

5.2.2.5 - Sjette præjudicielle spørgsmål

I sjette præjudicielle spørgsmål, ønsker den forlæggende ret, oplyst om FIFA og UEFA's regler om forudgående tilladelse til internationale fodboldturneringer og om de professionelle fodboldklubbers og spillernes deltagelse heri, er forenelige med traktatens artikler om de fire grundlæggende økonomiske friheder, jf. præmis 170.

I den forbindelse udtaler generaladvokaten, at selvom det står sportsorganisationerne frit at fastsætte egne regler, giver dette dem ikke retten til at begrænse udøvelsen af rettigheder, som er tillagt i traktaten, jf. præmis 171. Nærmere bestemt udtaler generaladvokaten, at enheder som IOC eller nationale eller internationale sportsorganisationer, som udgangspunkt er undtaget fra traktatens bestemmelser om de grundlæggende økonomiske friheder, for så vidt de udelukkende vedrører sporten, og i den forbindelse ikke har noget med økonomisk virksomhed at gøre, jf. præmis 172. I præmissen udtaler generaladvokaten bl.a. at denne sportsundtagelse, må begrænses til hvad dens formål kræver.

Det betyder, at denne undtagelse kun har været anvendt i meget lille omfang, idet denne kun kan anvendes ved kernen i sportsaktiviteter. Derudover kan denne undtagelse ikke påberåbes til støtte for at udelukke en hel sportsart fra traktaten anvendelsesområde.

Yderligere pointerer generaladvokaten, at UEFA's ordning om forudgående tilladelse på grund af dens karakteristika, ikke kan være omfattet af sportsundtagelsen, selvom de sportslige aspekter af denne ordning er uomtvistelige, forholder det sig at den ligeledes utvivlsomt har en økonomisk dimension, for så vidt angår dens indvirkning på de grundlæggende friheder, jf. præmis 173. Det fremgår yderligere, at eftersom UEFA's regler er omfattet af traktatens bestemmelser om de grundlæggende friheder, skal dette fastslås, hvilke friheder der er berørt og dels om disse indskrænkes, jf. præmis 174.

Generaladvokaten udtaler derudover, at det må konstateres at UEFA's skønsbeføjelse, som giver denne sportsorganisation mulighed for at kontrollere adgangen til markedet, på grundlag af kriterier som denne selv har fastsat, at dette kunne begrænse etableringsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser for virksomheder, i forhold til artikel 49 og 56 TEUF, jf. præmis 175.

Derudover har det som følge af de udelukkelsessanktioner, fastsat af UEFA, indvirkning på klubbernes mulighed for at etablere deres egen turnering, jf. præmis 176. I den forbindelse, udtaler generaladvokaten, at disse udelukkelsessanktioner kan gøre det mindre attraktivt for spillere at gøre brug af muligheden for bevægelsesfrihed, jf. præmis 177.

Dertil udtaler generaladvokaten, at det forelægger retten at undersøge om den mulige begrundelse for de i sagen omhandlede regler om forudgående tilladelse og om deltagelse, er passende, sammenhængende og forholdsmæssige, jf. præmis 179. Hertil udtaler generaladvokaten, at målene som kan legitimere hindringen af den frie bevægelighed, er fælles for alle sportsorganisationer og kan bl.a. være, at sikre lige vilkår i kampe, samt en god afvikling af disse ved hjælp af passende regler og kriterier. Yderligere om at bevare ligevægten mellem klubberne, sikre konkurrence og opretholde en usikkerhed om resultaterne, jf. præmis 181.

Hertil anføres det at EU-Domstolen ikke accepterer lovligheden af ordninger om forudgående tilladelse, og lægger vægt på at bedømme formålet og forholdsmæssigheden i den konkrete sag. Det gøres ved at udføre en proportionalitetstest, jf. præmis 182. Yderligere udtaler han, at sportsorganisationerne må fastsætte passende regler med henblik på at sikre en god afvikling af konkurrence. Reglerne må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at opfylde de tilstræbte formål, hvilket

ligeledes er blevet bekræftet i TopFit-dommen, hvor det blev fastslået at for en sådan ordning med forudgående tilladelse kan være begrundet i lyset af bestemmelserne om den frie bevægelighed og denne må bygge på objektive kriterier.

Generaladvokaten foreslår til sidst, at besvarelsen af det sjette præjudicielle spørgsmål, skal besvare at artikel 45, 49, 56 og 63 TEUF, således at disse bestemmelserne ikke er til hinder for artikel 22 og artikel 71 til 73 i FIFA's statutter, og artikel 49 og 51 i UEFA's vedtægter, jf. præmis 186.

5.3 - Sammenfatning af generaladvokatens udtalelse og forslag til afgørelse

Ovenstående redegørelse af generaladvokatens udtalelser, viser at UEFA og FIFA umiddelbart, har en stærkere position, end European Super League Company SL, i sagen mellem disse parter.

På trods af at generaladvokaten, fastslår at hhv. UEFA og FIFA har indtaget en magtposition på markedet, og derfor er monopolister derpå. Det fremgår yderligere af generaladvokatens udtalelser at de fremførte afslag som European Super League Company SL, modtog af FIFA og UEFA, muligvis kunne identificeres som begrænsende i forhold til konkurrencen på markedet. Dette var ifølge generaladvokaten op til en konkret vurdering af EU-Domstolen. Dog legitimeres disse konkurrencebegrænsende foranstaltninger ved hjælp af sporten særlige hensyn.

Yderligere fastslår generaladvokaten, at de fastsatte regler i hhv. FIFA og UEFA's vedtægter, ikke er til hinder for arbejdskraftens frie bevægelighed da de også kan legitimeres i sporten særlige hensyn, selvom han i sine udtalelser, hentyder til at disse er hindrende.

5.4 - Scenarier af European Super League sagen

På baggrund af ovenstående redegørelse af ESL-sagen, vil der i det kommende afsnit således blive opstillet tre hypotetiske scenarier. Scenarierne har til formål at belyse og diskutere, hvordan udfaldet af ESL-sagen, kan ændre sportens autonomi og pyramidalske struktur. Derudover vil der til sidst, blive vurderet hvilket af de tre scenarier er mest realistisk.

5.4.1 - Scenarie et

Afsnittet har til formål at indtage et kritisk udgangspunkt til generaladvokatens udtalelser, såfremt det kan begrundes sagligt. Afsnittet vil kun gennemgå afgørende punkter fra udtalelsen som ligger op til kritik, og som konsekvens vil flere af generaladvokatens punkter ikke indgå i afsnittet. Efter undersøgelsen af generaladvokatens argumenter, opstilles der et fiktivt scenarie, hvor EU-Domstolen besvarer specifikke præjudicielle spørgsmål, og hvilken konsekvens dette vil have for

pyramidestrukturen i fodbold. Som forudsætning for afsnittet skal det noteres, at det antages at ESL's andet forslag til etablering af en ny fodboldturnering, lever op til – og forfølger de samme legitime hensyn til sportens særlige karakter, som UEFA og FIFA.

5.4.1.1 - Misbrug af dominerende stilling efter artikel 102 TEUF.

Generaladvokaten fastslår i besvarelsen af det første præjudicielle spørgsmål, at UEFA indtager en dominerende stilling på markedet idet, de er de eneste arrangører af internationale fodboldturneringer i Europa, jf. præmis 129. Om hvorvidt UEFA's foranstaltninger påvirker samhandlen mellem medlemsstater, og om det europæiske fodboldmarked betragtes som det indre marked, må det ligge implicit i UEFA's formål som eneste arrangør af internationale fodboldturneringer i Europa. Derfor vil et misbrug af UEFA på samme marked, fuldbyrde indholdet i artikel 102 TEUF.

Generaladvokaten begrundet, at der ikke er tale om misbrug af dominerende stilling i de to problemstillinger som er hhv. teorien om essentielle faciliteter og problemstilling om interessekonflikter.

Vedrørende teorien om essentielle faciliteter udtaler generaladvokaten, at såfremt en forudgående tilladelse ikke er objektivt nødvendig vil UEFA og FIFA's økosystem ikke kunne karakteriseres som en essentiel facilitet, jf. præmis 139-144. Generaladvokaten begrundet at en forudgående tilladelse ikke er objektivt nødvendig, da FIFA og UEFA ikke er offentlige myndigheder, og at der ikke findes en offentligretlig regel der påligger en virksomhed at overholde regler der er udstedt af FIFA og UEFA, hvorfor de uden problemer kan etablere deres egen fodboldturnering uden den forudgående tilladelse, jf. præmis 75.

Yderligere har generaladvokaten tidligere begrundet at den forudgående tilladelse og sanktioner ikke var objektivt nødvendig, idet den kan sidestilles med en konkurrenceklausul, som ifølge retspraksis ikke har til formål at være konkurrencebegrænsende, jf. præmis 76.

Det må som en start konkluderes at en konkurrenceklausul har en udløbsdato, hvorfra den ikke længere har effektiv virkning, samt at dele af den retspraksis generaladvokaten bruger som belæg for sin påstand, omhandler en situation hvor de parter som pålægges en lignende foranstaltning og derved udelukkes fra deres forbund, havde en realistisk chance for at opnå markedsandele andet steds og efter kort tid havde større markedsandele end det forbund der havde udelukket dem efter en lignende

foranstaltning til UEFA og FIFA's sanktioner.¹³⁰ Dette understreger det faktum, at en foranstaltning skal betragtes, i forbindelse med alle faktiske omstændigheder på det relevante marked, virksomhedens praksis og andet der har til formål at udelukke konkurrence, eller objektivt kan begrunde disse begrænsninger.¹³¹

Derfor må den forudgående tilladelse som foranstaltning, også gennemgå en undersøgelse som efterlever kravene fra EU-Domstolens praksis og som giver en konkurrerende virksomhed en realistisk og konkret chance for at komme ind på markedet. Da UEFA's dominerende stilling på markedet er fastlagt med en monopolstilling, er det naturligt at undersøge selve indgangsvinklen for en konkurrerende virksomhed. Her vanskeliggør de manglende godkendelseskriterier i den forudgående tilladelse klart, enhver mulighed for at opnå en markedsandel af nogen art.

Dette skal ses i lyset af at en situation hvor der er monopol, og hvor en potentiel konkurrents, eneste mulighed, for at opnå markedsandele, er at tiltrække kunder fra monopolvirksomheden. Monopolvirksomheden sanktionerer herefter, deres kunder såfremt de udnytter den nye konkurrents produkt og efter første advarsel udelukker kunden, for at udnytte deres produkt eller supplerende produkter fremover. I denne situation ville den penetrerende virksomheds produkt, være tenderende til ubrugeligt. Denne afskrækkende effekt vil gøre det praktisk umuligt at tiltrække kunder for den konkurrerende virksomhed.

Ovenstående situation skal forstås på den måde, at en klubs deltagelse i ESL ikke vil være brugbart i en situation, hvor klubben vil blive udelukket af deres hjemlige fodboldliga, medmindre ESL penetrerer markedet med så meget kapital, at det kan kompensere for det tab der vil være forbundet hermed. Dette tab vil omtrent kræve at den penetrerende virksomhed, ESL, ville have økonomisk kapital svarende til verdens største og rigeste selskaber, set i lyset af fodboldens nuværende økonomisk indtjening.¹³² Dette er uden at medregne de omkostninger som klubben vil have i immaterielle rettigheder og uforudsete tab. Dette kan næppe betragtes som en realistisk situation som EU's grundprincipper vil karakterisere som et velfungerende indre marked på andre områder indenfor EU's jurisdiktion.

Det må derfor klart fastslås, at det ikke kan anses som realistisk, at en virksomhed kan tilgå markedet uden en form for samarbejde med UEFA, hvilket umuliggøres i en procedure for godkendelse som kun UEFA selv kender, sammenholdt med de sanktioner medlemmerne vil skulle trodse, for at støtte

¹³⁰ C-250/92

¹³¹ C-413/14P

¹³² World Trade Organization rapport, The Socio-economic impact of football, fra 1. december 2018, (16/05-2023)

den potentielle konkurrent. Det vil derfor være nærliggende at fastslå FIFA og UEFA's økosystem, som en essentiel infrastruktur, som kræver adgang, målt på alle faktiske omstændigheder, på trods af generaladvokatens argumenter. Såfremt det ikke er tilfældet ifølge EU-Domstolen, må den nævnte teori kraftigt kritiseres for at være mangelfuld til vurderingen af reelle situationer efter artikel 102 TEUF.

Såfremt EU-Domstolen finder at UEFA's forudgående tilladelse og dertilhørende sanktioner fuldbyrder indholdet i artikel 102 TEUF, har generaladvokaten udtalt, at afslaget kan være objektivt begrundet i henhold til de legitime hensyn, eller på et økonomisk hensyn om at bekæmpe parasitisk adfærd i form af dobbelt tilhørsforhold jf. præmis 143.

Det fremgår klart at målene som UEFA, forfølger, er legitime hensyn ift. sportens særlige karakter, som generaladvokaten udtaler i præmis 93, hvilket ikke kan diskuteres og er fastlagt i domstolens retspraksis. Der er her tale om mål der hidrører fra den europæiske sportsmodel, mål der er omhandlet i artikel 165 TEUF, og yderligere hensyn som er blåstemplet i retspraksis.

UEFA's foranstaltninger skal dog vægtes i sammenhold med om de er uadskillelige med disse legitime hensyn og om de er forholdsmæssige hertil. At der er en godkendelsesprocedure vedrørende etablering af nye fodboldturneringer i Europa, må betragtes som uadskilleligt med målene og beskyttelsen heraf, da såfremt alle kunne etablere nye turneringer uden kontrol, ville hensynet til den europæiske sportsmodel, konkurrence osv. være uden mening og ikke kunne opretholdes. Med dette i mente, skal sådan en godkendelsesprocedure bygge på objektive, gennemsigtige og ikke diskriminerende kriterier, som specielt skal værne om de legitime hensyn og opretholdelsen af disse, uden at begrænse konkurrencen mere end nødvendig, eller være undergivet begrænsninger, forpligtelser og kontrol.¹³³

At UEFA's forudgående tilladelse ikke indeholder ovenstående kriterier eller er kontrolleret på anden vis, ud over af dem selv, betyder ikke at en afslag, ikke kan være begrundet i forfølgelsen af de legitime mål UEFA følger, såfremt ansøgeren ikke overholder disse. Derimod må det klart anses som uforholdsmæssigt at UEFA, med 100% procent markedsandel og ingen objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier i deres forudgående tilladelse eller kontrol med denne, giver afslag

¹³³ C-49/07

begrundet i denne, over for en potentiel konkurrent som forfølger de samme legitime hensyn til den europæiske sportsmodel som UEFA gør.

Forskellen mellem denne faktiske situation og den tidligere nævnte Motoe-dom, var at den græske organisation i Motoe-dommen, var bemyndiget af den græske stat, til at udstede tilladelsen. Dog må disse situationerne betragtes ens, eller minimalt afvigende, såfremt UEFA, begrundet i legitime hensyn som begge forfølger og ikke overtræder, nægter at udstede en tilladelse til ESL. Hertil skal det nævnes at EU-Domstolen, fandt artikel 102 TEUF overtrådt i Motoe-dommen, vurderet på potentialet til at fordreje konkurrencen, til forskel for denne sag, hvor afslaget er fundet sted. Det kan næppe være proportionalt at afvise en potentiel konkurrent som overholder sportens legitime hensyn, med samme legitime hensyn, som begrundelse for afvisningen.

Dertil må de tilhørende sanktioner, også vurderes at være uforholdsmæssige på samme grundlag. Det vil sige at det ikke kan være proportionalt at sanktionere klubber og spillere for at beskytte den europæiske sportsmodel, imod nogen som opretholder den på samme niveau som en selv. Derved legitimeres uforholdsmæssig konkurrencedrejning, som er imod EU's mål om en markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, ved at bruge EU's egne mål og værdier som begrundelsen herfor.

For at kommentere på generaladvokatens udtalelser, om at et eventuelt misbrug af dominerende stilling, også ville kunne objektivt legitimeres, i et økonomisk hensyn om at nedkæmpe parasitisk adfærd, må det som tidligere nævnt ikke betragtes som parasitisk adfærd, såfremt ens konkurrent har monopol på markedet, og hvis økosystem kan karakteriseres som essentiel facilitet. Yderligere kan ESL's ønske om at få forudgående tilladelse af FIFA og UEFA, begrundes i de selv samme hensyn som UEFA og FIFA, forfølger, nemlig at bibeholde den europæiske sportsmodel.

Såfremt ESL ville oprette sig uden tilknytning til de hjemlige ligaer som administreres af UEFA, ville det som tidligere nævnt være praktisk talt umuligt, og ødelægge den europæiske sportsmodel, med ned- og oprykning, og hvor gode præstationer kvalificere klubberne til europæiske turneringer i form af fair konkurrence. At kalde dette parasitisk adfærd, er klart at subjektivt fejlfortolke begrebets definition, når man kigger på UEFA's monopol på markedet, deres godkendelsesprocedure uden objektive kriterier og sanktionernes umuliggørelse af en realistisk markedspenetration.

Yderligere har det været helt problemfrit at etablere en lignende europæisk turnering i basketball, hvor The EuroLeague og EuroCup er uden for basketball pyramidesystem, men hvor basketballklubberne kvalificerer sig igennem deres hjemlige ligaer, som er under pyramidesystemet.¹³⁴ Det må

¹³⁴ Turkish Airlines EuroLeague, By Laws, Turkish Airlines EuroLeague, 2021-2022 og 7Days EuroCup, By Laws, EuroCup 7Days, 2021-2022

derfor klart antages, at det er muligt at etablere en selvstændig liga, som udover at leve op til de økonomiske hensyn om fair konkurrence på det indre marked og derved antagelsesvis tvinger UEFA, til at optimere deres egen konkurrence som en positiv konsekvens, uden at gå på bekostning med de legitime hensyn til sportens særlige karakter.

På baggrund af ovenstående vurderes det at UEFA's forudgående tilladelse og tilhørende sanktioner er misbrug af en dominerende stilling og forbydes efter artikel 102 TEUF.

5.4.1.2 - Restriktioner af de grundlæggende friheder

Generaladvokaten fastslår at UEFA's forudgående tilladelse og sanktioner begrænser etableringsfriheden efter artikel 49 TEUF og den frie udveksling af tjenesteydelser i artikel 56 TEUF, jf. præmis 175-176. Yderligere udtaler generaladvokaten at samme foranstaltninger begrænser arbejdskraftens frie bevægelighed efter artikel 45 TEUF og kapitalens frie bevægelighed i artikel 63 TEUF, jf. præmis 177-178.

Da generaladvokaten har fastslået ovenstående restriktioner, af de grundlæggende friheder i EU-retten, er den næstkommende undersøgelse om hvorvidt disse begrænsninger kan legitimeres i sporten særlige hensyn. At hensynene som UEFA og FIFA, forfølger, er legitime mål som tilgodeser sportens særlige karakter, er som gennemgået i ovenstående afsnit uomtvisteligt. Dog må foranstaltninger for at opnå disse hensyn, ikke gå ud over hvad der er nødvendigt for at opfylde det tilstræbte formål, som generaladvokaten udtaler i præmis 182. Yderligere henviser generaladvokaten til retspraksis, som fastslår at såfremt en ordning med forudgående tilladelse skal legitimeres, i lyset af bestemmelserne om den frie bevægelighed, skal denne under alle omstændigheder bygge på objektive kriterier, der ikke er udtryk for forskelsbehandling, og som er kendt på forhånd, således at de lægger en ramme for et sportsforbunds skønsudøvelse, der dermed ikke bliver udtryk for vilkårlighed jf. præmis 182.

For at undgå unødvendig gentagelse, må der henvises til ovenstående afsnits gennemgang af lige netop disse manglende objektive kriterier i UEFA's forudgående tilladelse, hvorfor det uden større besvær kan fastslås at denne forudgående tilladelse og tilhørende sanktioner betragtes som uforholdsmæssige i forhold til det forfulgte mål.¹³⁵

På baggrund af ovenstående vurderes det at UEFA's forudgående tilladelse og tilhørende sanktioner udgør en restriktion der er i strid med de grundlæggende friheder i artikel 45, 49, 56 og 63 TEUF.

¹³⁵ C-176/96, præmis 56 og C-22/18, præmis 60

5.4.1.3 - Afsluttende bemærkning

Såfremt EU-Domstolen finder, at UEFA og FIFA kan legitimere begrænsningerne af konkurrencen ud fra hensynet til den europæiske sportsmodel, må dette som minimum kræve, at EU følger op med en skarp kontrol af disse sportsforbunds efterlevelse af sporten særlige hensyn. Her vil en skarp kontrol af organisationsformen skulle undersøges, både i form af krav der skal sikre en sund organisationsform og kontrol heraf. Specielt grundet den korruption som har hærget de internationale fodboldforbund de senere år.¹³⁶

Det er særligt vigtigt, at når man både begrænser konkurrence og dermed også begrænser nye potentielle økonomiske frie bevægeligheder for klubber og spillere, at man inddrager disse i beslutningsprocessen, så trangen til oprettelsen af en udbryderliga, minimeres kraftigt. En overbevisende funktion til netop dette, er at efterse sin indtægtsmaksimering, og fordelingsnøgle af den enorme økonomi som fodbolden udgør i verdenen.

Pointen i disse argumenter, er at såfremt EU giver så meget magt til UEFA og FIFA, som de vil gøre ved at fastslå at ovenstående foranstaltninger ikke er konkurrencebegrænsende og/eller kan legitimeres fuldt ud, er det også EU's ansvar at sørge for at den magt ikke bliver misbrugt, og at foretage sig de korrekte retlige skridt imod dem, såfremt de gør.

5.4.1.4 - EU-Domstolens besvarelse af de præjudicielle spørgsmål

EU-Domstolens besvarelse vil ud fra ovenstående argumentation, besvarer de præjudicielle spørgsmål således at UEFA og FIFA's forudgående tilladelse samt tilhørende sanktioner, er misbrug af dominerende stilling efter artikel 102 TEUF, fordi den ikke proportional ift. de legitime hensyn, da den ikke indeholder godkendelseskriterier, som tilgodeser netop de legitime mål den europæiske sportsmodel bygger på. Yderligere vil EU-Domstolen finde, at den forudgående tilladelse og tilhørende sanktioner udgør en restriktion der er i strid med de grundlæggende friheder i artikel 45, 49, 56 og 63 TEUF, og ikke kan legitimeres ift. de legitime hensyn på samme grundlag som artikel 102 TEUF.

Som konsekvens af EU-Domstolens besvarelse af de præjudicielle spørgsmål, vil den spanske handelsdomstol kræve, at UEFA og FIFA opstiller objektive, gennemsigtige og ikke diskriminerende kriterier som baggrunden for deres bedømmelse, i deres forudgående tilladelse. Disse kriterier forventes at bygge på legitime hensyn som tilgodeser sportens særlige karakteristika, hvorfor ESL vil opnå tilladelse af UEFA og FIFA til at oprette en paneuropæisk fodboldturnering, med udgangspunkt i formatet gennemgået i andet forslag.

¹³⁶ TV2 Danmark, Overblik på skandalen i Fifa, (16/05-2023)

ESL vil nu jævnbyrdigt kunne konkurrere med UEFA, vedrørende organiseringen af europæiske fodboldturneringer, uden at deltagende klubber eller spillere vil opleve sanktioner i tilfælde af dobbelttilhørsforhold. ESL vil rent organisatorisk være uden for både fodboldens og idrættens pyramidesystem, da de ikke er underlagt FIFA og UEFA's vedtægter, men kun har fået tilladelse til afholdelse af en selvstændig turnering inden for UEFA's jurisdiktion. I dette scenarie betyder det, at UEFA ikke vil foretage foranstaltninger med formålet om at bremse forsinke dens deltagere.

ESL vil ikke indgå i idrættens pyramide, da ESL ikke indgår under FIFA, for hvem IOC har be- myndiget som deres internationale specialforbund der varetager fodbold globalt. ESL vil derfor indgå uden for fodboldpyramiden, men rent teoretisk oprette sin egen fodboldpyramide sidestillet med UEFA, som arrangerer af internationale turneringer i Europa.

Vedrørende EU-rettens indflydelse på sportsretten, vil denne afgørelse fra EU-Domstolen danne præcedens, for hvad der kan legitimeres under de legitime hensyn i beskyttelsen af sportens særlige karakter, og for hvornår en foranstaltning betragtes som uforholdsmæssig efter artikel 102 og artiklerne vedrørende de grundlæggende friheder i EU-retten. Dommen vil rent politisk, sende et chok igennem fodboldverdenen og hele sportsverdenen, da EU-retten igen vil have vist hvor langt den vil gå for at sikre grundprincipper i det indre marked. I dette tilfælde, vil sporten organisatorisk åbne for etableringen af lignende selvstændige turneringer i alle andre sportsgrene i Europa og i denne kontekst svække sportens selvstændighed og evne til selvregulering, grundet den betydning sagens udfald har for EU-rettens indblanding i sportens affærer.

5.4.2 - Scenarie to

Formålet med dette afsnit er at illustrere, hvordan sporten i helhed vil ændres, hvis EU-Domstolen besvarer de præjudicielle spørgsmål således at FIFA og UEFA's regler ikke er i uoverensstemmelse med EU-retten, hvorved FIFA og UEFA betragtes som vinderne af retssagen. Der vil yderligere blive diskuteret om hvorvidt de udtalelser og argumentationer, som generaladvokaten kommer med, er fyldestgørende.

Det fremgår af generaladvokatens udtalelser, at der hhv. undersøges om hvorvidt de forudgående tilladelser er forenelige med traktatens artikel 101, 102 og 45 TEUF.

Hvad angår andet præjudicielle spørgsmål, udtaler generaladvokaten at det forlægger domstolen at undersøge om artikel 101, skal fortolkes således, at denne forbyder FIFA og UEFA, at kræve

forudgående tilladelse for at en tredjepart kan skabe en paneuropæisk klubturnering. Generaladvokaten fastslår herefter at FIFA og UEFA kan betragtes som virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder efter artikel 101, hvorfor de opsatte vedtægter fra FIFA og UEFA skal undersøges af domstolen, for så vidt om disse kan sidestilles med konkurrence- og eneretsklausuler, ledsaget af sanktioner.

Det må i den forbindelse fastslås, at generaladvokatens argumentation er korrekt, idet han benytter principperne fra Motoe-dommen, til at fastslå at FIFA og UEFA's procedure, ikke skal være underlagt godkendelseskriterier og i den sammenhæng fastslår at den forudgående tilladelse fra UEFA ikke er konkurrencebegrænsende. Yderligere skal en forudgående tilladelse være objektivt nødvendig, hvilket ikke er tilfældet. Hans argumentation er yderligere at, det står European Super League Company SL, frit at etablere en paneuropæisk klubturnering uden FIFA og UEFA's tilladelse.

Endvidere argumenteres det, at de opsatte sanktioner fra hhv. FIFA og UEFA, ikke er begrænsende, selvom det udtales at EU-Domstolen skal foretage en dybdegående undersøgelse om hvorvidt reglerne opsat af FIFA og UEFA, kan have en negativ indvirkning på konkurrencen og om ESL, har en reel chance for at oprette en paneuropæiske turnering. Da FIFA og UEFA's vedtægter kun er juridisk bindende indenfor deres egen jurisdiktion, står det spillere og klubber frit for at kunne skifte til ESL og derfor må det konkluderes at argumentationen, igen er korrekt.

Som tidligere nævnt benyttes artikel 165 TEUF, således til at legitimere de hindringer og begrænsninger som FIFA og UEFA har opsat, hvorfor argumentationen om hvorvidt de dertilhørende sanktioner opsat af ovenstående parter, ikke udgør en begrænsning af ESL's mulighed for at etablere ny europæisk turnering

Generaladvokaten undersøges ligeledes om hvorvidt FIFA og UEFA, ved at kræve forudgående tilladelse for at ESL, kan skabe en klubturnering, er misbrug af dominerende stilling efter artikel 102 TEUF.

Da fodbolden i Europa, udelukkende administreres af FIFA og UEFA, må det konstateres at disse har indtaget en dominerende stilling. Det er i den sammenhæng relevant at diskutere interessekonflikter og yderligere om anvendelsen af teorien om essentielle faciliteter er korrekt og at FIFA og UEFA derfor misbruger denne dominerende stilling.

Det må i den forbindelse konstateres, at generaladvokatens argumentation vedrørende forebyggelse af interessekonflikter er korrekt, da en forebyggelse ikke at opnås ved at adskille FIFA og UEFA i hhv. administrationen af fodbold og den kommercielle del af fodbold, grundet i det legitime hensyn

til fordeling af indtægter i den europæiske sportsmodel. Yderligere er generaladvokatens argumentation vedrørende FIFA og UEFA's økosystem fyldestgørende, da en tilladelse ikke er objektivt nødvendig for at ESL kan etablere turneringen.

Derved må det konstateres at FIFA og UEFA's forudgående tilladelse ikke opfylder kravene til misbrug af dominerende stilling, idet reglerne om forudgående tilladelse for så vidt angår begrænsninger fremstår uadskilleligt forbundne og forholdsmæssige med de legitime mål som FIFA og UEFA, forfølger.

Yderligere undersøger generaladvokaten om disse forudgående tilladelser, er hindrende for de fire grundlæggende økonomiske friheder. Det er derfor relevant at diskutere om hvorvidt de fastsatte regler af FIFA og UEFA er hindrende. Det kan i den sammenhæng konstateres at de forudgående regler opsat af FIFA og UEFA er hindrende, da disse ikke er omfattet af sportsundtagelsen, som er en undtagelse for sportsorganisationernes regler, såfremt disse udelukkende omhandler sporten.

Det må derfor konkluderes at de sanktioner, som FIFA og UEFA har opsat mod spillerne, kan begrænse den frie bevægelighed, idet disse afskrækker parterne for at benytte bevægelsesfriheden.

Det må ligeledes konkluderes at generaladvokatens udtalelse om at kunne legitimere disse begrænsninger er korrekte, idet sportens hensyn, vejes højere end begrænsningen. Disse hensyn er bl.a. lige vilkår i kampe, god afvikling af kampe ved hjælp af passende regler, kriterier og at bevare ligevægten mellem klubberne, sikre konkurrence og opretholde en usikkerhed om resultaterne.

Slutteligt må det konstateres at de udtalelser og argumenter, som generaladvokaten kommer med, er korrekte og derfor anses det at FIFA og UEFA med stor sandsynlighed vinder denne retssag.

Hvis FIFA og UEFA vinder denne retssag, vil det således ikke ændre på strukturen af fodboldens pyramide. Dog kan dette skabe tvivl om hvorvidt de opsatte kriterier og regler af hhv. FIFA og UEFA, kan forbedres. Forbedringen kunne bl.a. indebære at den forudgående tilladelse, er begrundet i objektive og ikke diskriminerende kriterier.

5.4.3 - Scenarie tre

Det tredje scenarie opstillet i dette speciale, har til formål at fremvise hvordan sportens indre struktur, kan blive påvirket af ESL-sagen, i form af et udenretligt forlig. I dette afsnit vil der blive diskuteret om hvorvidt parterne kan indgå i et forlig og derved undgå en direkte afgørelse af handelsdomstolen

i Madrid. I afsnittet vil der både blive diskuteret fordele og ulemper, samt hvordan pyramidens struktur kan ende med at blive struktureret og sidst om det er realistisk at indgå et forlig i denne situation.

Sagen omhandlede som tidligere nævnt i afsnit 4.4.2.2, Charleroi og G-14 klubberne, som udfordrede FIFA's obligatoriske regler om frigivelse af fodboldspillere til internationale landskampe. Førhen var det muligt uden klubbernes samtykke, at spillerne skulle frigives til internationale landskampe, samt at klubberne skulle bære risikoen, hvis en spiller under de internationale landskampe, blev skadet. Det var ligeledes klubbernes ønske om en hermetisk lukket ligastruktur, som var meget lignende den nordamerikanske sportsmodel, hvor klubberne skulle give samtykke til at frigive fodboldspilleren til internationale landskampe.

Sagen endte som tidligere nævnt i et udenretligt forlig, hvor klubberne potentielt modtog et betydeligt beløb, fra en samlet pulje.¹³⁷ Det er i den forbindelse nærliggende at diskutere om hvorvidt denne mulighed kan gennemføres i ESL sagen.

Det skal først pointeres, at ESL-sagen og G-14 sagen, omhandler to delvist forskellige situationer, da G-14 som nævnt omhandler frigivelse af spillere i henhold til internationale landskampe og hvor ESL, omhandler opstarten af en ny ligastruktur. Sammenligneligt med hinanden, blev der i G-14 spekuleret i at opstarte en ny ligastruktur, hvorfor der i denne situation, godt kan argumenteres for at udenretligt forlig er realistisk for ESL-sagen.¹³⁸

Ved at indgå et forlig, hvor man anser ESL, som den vindende part i forliget, vil dette alt andet lige svække den markedsposition, som FIFA og UEFA har indtaget på markedet. Derudover vil det i modsatte situation, hverken forbedre eller forværre FIFA og UEFA's markedsposition, såfremt disse anses som den vindende part i forliget, idet de allerede har indtaget hele markedet.

Konsekvensen af et udenretligt forlig vil derfor være meget anderledes, alt efter hvilken af parterne, som anses som den vindende, da der som udgangspunkt kun er noget at vinde for ESL.

I kontrast til Charleroi-dommen, er ESL sagen mere omtalt, hvorfor et udenretligt forlig, kan være en ulempe, idet sagen er vigtig for offentligheden. Såfremt dette ønskes af partnerne, er det som tidligere nævnt, derfor muligt at indgå et udenretligt forlig, hvor ESL højest sandsynligt vil modtage en stor sum penge, eller klubberne fra ESL, vil indtage en vejledende eller konsulterende rolle i administrationen af europæiske turneringer.

¹³⁷ Evald, Jens & flere (2020) Dansk og international sportsret (3. Udg) Djøf Forlag, side 353

¹³⁸ Ibid.

Hvis partnerne vælger at indgå et forlig, hvor ESL får indført, at de godt må oprette den nye liga, vil dette ændre på pyramidestrukturen i fodbolden. Det vil således ikke længere være FIFA og UEFA som er de styrende magter, men derimod en konsensus, hvor alle parterne har medbestemmelse på området. Derudover er det igen nærliggende at diskutere om hvorvidt det er ESL's formål, at skabe sin egen pyramide eller indgå i den allerede eksisterende fodboldpyramide, som vist i afsnit 3.2.2.

Ønsker ESL at løsrive sig fra den allerede eksisterende fodboldpyramide, vil dette betyde at disse indtager den lovgivende, dømmende og udøvende magt i deres egen pyramide, ligesom FIFA og UEFA allerede gør i den eksisterende. Det betyder derfor at fodboldens pyramide vil være opdelt, således at FIFA og UEFA har sin egen pyramide, altså den eksisterende pyramide og hvor ESL har sin egen.

Det vil derfor være naturligt at diskutere om hvorvidt et udenretligt forlig, er realistisk. Som tidligere nævnt, var medieomtalen for Charleroi-dommen, meget begrænset, hvorfor et udenretligt forlig, var muligt uden meget medieomtale. Dette er dog anderledes ved ESL-sagen, hvor medieomtalen i denne sag har været enorm og betydningsfuld. Der vurderes at et udenretlig forlig er usandsynligt, grundet de ovenstående modargumenter, hvor specielt medieomtalen besværliggør mulighederne for et forlig.

5.4.4 - Delkonklusion

På baggrund af ovenstående scenarier, er dette afsnits formål at konkludere hvilket af disse, som er det mest realistisk.

Skulle EU-Domstolen således vælge modargumentation af generaladvokaten, og derved konkludere at FIFA og UEFA har overtrådt grundprincipperne i det indre marked, betyder det at FIFA og UEFA skal opstille objektive, gennemsigtige og ikke diskriminerende kriterier for deres bedømmelse i den forudgående tilladelse. Derudover vil det endegyldigt blive konkluderet, at ESL, kan konkurrere jævnbyrdigt med UEFA om en paneuropæisk klubturnering. Afgørelsen vil derfor ændre fodboldens og idrættens pyramidestruktur, idet ESL ikke længere vil indgå i disse, men derimod oprette deres egen pyramide.

Skulle EU-Domstolen afgøre til fordel for ESL, viser dette hvor betydningsfulde grundprincipperne i det indre marked, er for EU-retten. Endvidere vil dette muliggøre oprettelsen af selvstændige turneringer af andre sportsorganisationer i andre sportsgrene.

Hvis man derimod konkludere, at generaladvokatens udtalelser og argumentationer er korrekte, vil dette modsat scenarie et, ikke ændre fodbolden og idrættens pyramidestruktur. Dette vil derimod cementere at FIFA og UEFA's besidder en dominerende position på markedet og derved stadig er selvregulerende.

Skulle EU-Domstolen argumentere for generaladvokatens udtalelser, vil EU-retten således anerkende, at sportens særlige hensyn, vejer tungere end grundprincipperne i arbejdskraftens frie bevægelighed og konkurrencebegrænsende aftaler. Derudover anerkender EU-retten også princippet om at én sportsorganisation, pr. sportsgren.

Ønsker parterne i ESL-sagen at løse tvisten udenretligt ved at indgå et forlig, vil dette alt efter forligets kontekst, betyde at parterne har indgået en gensidig aftale, hvor den ene part er blevet mere begunstiget end den anden. Hvis forliget som tidligere nævnt, peger i retningen af ESL, vil dette muligvis ændre klubberne og sportsorganisationernes rolle. Peger forliget derimod på FIFA og UEFA, som vindere, vil dette ligesom scenarie to, ikke ændre pyramidestrukturen.

Da parterne har aftalefrihed og dermed frit kan aftale indholdet af forliget, vil det være nærliggende for klubberne fra ESL at tiltræde en vejledende stilling i hhv. FIFA og UEFA, såfremt FIFA og UEFA er den vindende part.

Det må på baggrund af ovenstående scenarier, konkluderes at den mest realistiske tilgang af ESL-sagen er scenarie to. Idet argumentationen bygger på generaladvokatens udtalelser, som EU-Domstolen generelt følger og at dette således ikke vil ændre ved fodboldens- eller idrættens pyramidestruktur og hvorved magten forbliver hos FIFA og UEFA.

6.0 - Konklusion

På baggrund af ovenstående analyse af de EU retlige reguleringer og dertilhørende retspraksis, er EU-rettens historiske indflydelse på sportsretten blevet belyst. Yderligere er det blevet belyst, i hvilket omfang sportens autonomi selv har kunnet håndtere sine tvister og hvordan dette har udformet idrættens og fodboldens organisatoriske pyramider.

Slutteligt har specialet på baggrund af ovenstående EU retlige analyse og redegørelse for sportens autonomi, vurderet det mest realistiske udfald af den omtalte ESL-sag, og i hvilket omfang udfaldet af denne sag kan forventes at ændre sportens organisatoriske struktur og sportens selvregulering af tvister i fremtiden.

Specialet har opdelt sportsrettens relevante regulering i hhv. sportens egne regler, statslige og mellemstatslige direkte reguleringer og indirekte reguleringer. Yderligere har specialet undersøgt hvordan sporten og specielt fodbolden, bliver administreret af sportsorganisationer, samt illustreret den hierarkiske struktur af organisationerne, som indgår i sportens autonomi. Efterfølgende har specialet belyst hvornår sportens autonomi selv kan regulere sine tvister, og hvornår visse tvister kræver inddragelse af civile domstole.

Gennem den EU retlige analyse, har specialet yderligere vha. EU-rettens historiske reguleringer og efterfølgende nyere regulering af sportsretten, undersøgt i hvilket omfang sporten selv kan håndtere tvister indenfor sportsretten. Det har tydeligt vist sig, at EU's indgriben i sportsretten er væsentligt tiltagende med tiden, hvorfor sportens evne til selvregulering bliver minimeret. EU har på samme tid skabt et større område hvori sporten har ret til at begrænse EU-rettens grundprincipper. Dette i form af de legitime hensyn som sporten forfølger. Det fremgår tydeligt at i takt med, at EU tvinger sporten mere ind under EU-rettens anvendelsesområde, opstår der samtidigt et ønske om at støtte op om sportens evne til selvregulering, ved at bistå den europæiske sportsmodel og de sociale og uddannelsesmæssige fordele som sporten medbringer. Yderligere vurderes det at EU ikke ønsker at fritage sporten fra EU-rettens anvendelsesområde, i frygt for at skabe præcedens for andre områder der er sammenlignelige med sporten.

Historisk har det vist sig, at restriktioner af de frie bevægeligheder, og i særdeles arbejdskraftens frie bevægelighed, har været det område hvor EU hyppigst og mest indgribende har reguleret sporten.

Denne regulering var indtil indsættelsen af artikel 165 TEUF, i form af indirekte reguleringer og retspraksis fra EU-Domstolen. EU har med tiden udvidet deres indgriben i sportsretten, ved at regulere konkurrencereglerne i større grad, vha. Artikel 101 og 102 TEUF. De legitime mål som hidrører for sportens særlige karakter, har vist sig også at blive udvidet sammen med EU-rettens indgriben på de nævnte områder. Det vurderes at EU's måde at støtte op om den europæiske sportsmodel navnlig er at legitimere deres foranstaltninger i disse legitime mål.

Netop EU's konflikt, mellem at anerkende sportens ret til selvregulering og tvinge sporten ind under EU-rettens anvendelsesområde, kulminerer i ESL-sagen. I denne sag inddrages alle de væsentlige områder, som EU tidligere har valgt at direkte regulere i retspraksis, i form af restriktioner af den frie bevægeligheder og konkurrencereglerne.

EU-Domstolens tidligere afgørelser og det nuværende sammenspil imellem EU og sporten bliver derfor udfordret af denne sag, da udfaldet af denne sag vil kunne skabe væsentlige ændringer i det nuværende forhold herimellem og i sportens organisatoriske struktur. I specialet, blev der udarbejdet tre mulige scenarie på udfaldet af ESL-sagen og i den forbindelse belyst hvilke konsekvenser hvert scenarie vil have.

Specialet vurderer, at alle scenarier kunne forekomme, men at særligt scenarie to, hvori generaladvokatens forslag til afgørelse indgår, vurderes som det mest realistiske udfald af ESL-sagen. Såfremt virkeligheden bliver som scenarie to, vil ESL-sagen fastslå at UEFA og FIFA's monopolsituation er uomtvistelig. EU-Domstolen vil yderligere udvide omfanget af de legitime hensyn som disse forfølger. Det vurderes at være næsten utænkeligt, at sportens organisationer vil kunne begrænse fælleskabets regler uden at dette kan legitimeres af de forfulgte mål, medmindre at det er en ekstremt uforholdsmæssig overtrædelse.

Endvidere må det konkluderes at sammenspillet mellem EU og sportsretten afventer udfaldet af ESL-sagen, før det kan konkluderes om hvorvidt sportens autonomi vil blive væsentligt forandret.

7.0 – Litteraturliste

7.1 – Retsregler

FN Konventionen, Erklæring om menneskerettigheder af 10. december 1948

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention af 4. november 1950

Grundloven, lov nr. 169 af 5. juni 1953

Lissabontraktaten, Traktat nr. C 306/01 af 17. december 2007

Lovbekendtgørelse om eliteidræt - Lbkg 2013.1155 nr. 1332, af 30. november 2007 – med senere ændringer

Lovbekendtgørelse om fremme af integritet i idrætten - Lbkg 2015.1168 nr. 116, af 31. januar 2015 – med senere ændringer

The Europeans Sport Charter af 13. oktober 2021

7.2 – Sportens retsregler

Det Olympiske Chartre, den Internationale Olympiske Komite, af 17. juli 2020

FIFA's vedtægter, FIFA, af maj 2021

Love Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Idrætsforbund, af maj 2023

UEFA's vedtægter, UEFA 20. april 2021

Turkish Airlines EuroLeague, By Laws, Turkish Airlines EuroLeague, 2021-2022

7Days EuroCup, By Laws, EuroCup 7Days, 2021-2022

7.3 – Retskilder

EU-Kommissionens rapport, *Hvidbog om idræt (White Paper on Sport)* - COM(2007) 391, (11/07-2007), Fra: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007DC0391>

EU-Kommissionens rapport, *White Paper on Sport: Annex I: Sport and EU competition rules*, (11/07-2007), Fra: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52007SC0935>

EU-Kommissionens rapport, Mapping and analysis of the Specificity of Sport, (06-2016), fra: https://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/studies/mapping-analysis-specificity-sport-summary_en.pdf

Erklæring nr. 29 om sport, (02/10-1997) - Amsterdam-traktaten, Fra: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:11997D/AFI/DCL/29>

Helsinki-rapporten om sport fra EU-Kommission, (12/12-1999), Fra: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:1999:0644:FIN:EN:PDF>

Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Nice, (7/12 og 9/122000) bilag IV (Nice-rapporten), Fra: https://www.europarl.europa.eu/summits/nice1_da.htm

7.4 - Juridisk litteratur

Karnov Group Denmark A/S, Louise Tandrup Christensen, Kommentar til: *TEUF art. 165-166, Afsnit XII. Uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport*, (15/05-2023) Fra: https://pro.karnov-group.dk/b/documents/7000432938?annotationId=TEUF-KONSOL0165-0166_NKAR5&dq=TEUF%20art.%20165&tab=karnov#TEUF-KONSOL0165-0166_A165

Karnov Group Denmark A/S, Louise Tandrup Christensen, Kommentar til: *TEUF art. 101-105, Afsnit VII. De fælles regler om konkurrence, fiskale spørgsmål og indbyrdes tilnærmelse af lovgivningerne*, (15/05-2023) Fra: https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000432737?annotationId=TEUF-KONSOL0101-0105_NKAR5&dq=art%20102%20TEUF&tab=karnov#TEUF-KONSOL0101-0105_A101

IP/99/434 - EU-Kommissionens pressemeddelelse, Commission opens formal proceedings into Formula One and other international motor racing series, af (30. juni 1999), fra: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_99_434

IP/01/1523 - EU-Kommissionens pressemeddelelse, Commission closes its investigation into Formula One and other four-wheel motor sports, af 30. oktober 2001, fra: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_01_1523

Europa-Parlamentet, Konkurrencepolitik, (15/05-2023) Fra: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/da/sheet/82/konkurrencepolitik>

7.5 – Retslitteratur

Munk-Hansen, Carsten. (2021) *Den juridiske løsning* (2. Udg.) Djøf Forlag

Munk-Hansen, Carsten. (2022) *Retsvidenskabsteori* (3. Udg.) Djøf Forlag

Gade, Poul (2021) *Sportsret - lærebog og håndbog om idrættens retsforhold* (1. Udg.) Karnov Group Denmark A/S

Evald, Jens & Boesen Quist, Mads & Clausen Jul, Nis & Halgreen, Lars & Hilliger, Lars & Jakobsen Sandfeld, Søren & Olesen Naundrup, Karsten (2020) *Dansk og international sportsret* (3. Udg.) Djøf Forlag

Neergaard, Ulla & Nielsen, Ruth (2021) EU-ret (8. Udg) Karnov Group Denmark A/S

7.6 - Artikler

EU Kommissionens pressemeddelelse, *Application of EC antitrust rules in the sport sector: an update*, (16/05-2023) fra: https://ec.europa.eu/competition/publications/cpn/2005_3_72.pdf

PledgeSport, *Top 10 Most Popular Sports In The World By Participation*, (16/05-2023), Fra: <https://www.pledgesports.org/2017/06/top-10-most-popular-sports-in-the-world-by-participation>

Football Supporters Association, *Fans of "Big Six" united in condemnation of breakaway Super-league*, (15/05-2023), Fra: <https://thefsa.org.uk/news/fans-of-big-six-united-in-condemnation-of-breakaway-superleague/>

BBC, *European Super League: Uefa and Premier League condemn 12 major clubs signing up to breakaway plans*, (15/05-2023), Fra: <https://www.bbc.com/sport/football/56794673>

UEFA, Statement by UEFA, the English Football Association, the Premier League, the Royal Spanish Football Federation (RFEF), LaLiga, the Italian Football Federation (FIGC) and Lega Serie A, (15/05-2023), Fra: <https://www.uefa.com/insideuefa/mediaservices/mediareleases/news/0268-12121411400e-7897186e699a-1000/>

SkySport, *European Super League: Boris Johnson opposes plans; 'Big Six' board member says owners 'totally committed' to the concept*, (15/05-2023), Fra: <https://www.skysports.com/football/news/11661/12280252/european-super-league-boris-johnson-opposes-plans-big-six-board-member-says-owners-totally-committed-to-the-concept>

Reuters, *France's Macron opposes breakaway European Super League*, (15/05-2023), Fra: <https://www.reuters.com/world/uk/frances-macron-opposes-breakaway-european-super-league-2021-04-18/>

Barrons, *Italian PM Backs UEFA's Condemnation Of Super League*, (15/05-2023), Fra: <https://www.barrons.com/news/italian-pm-backs-uefa-s-condemnation-of-super-league-01618845014>

Danmarks Radio, *DBU-formand forventer, at Uefa kyler fodboldgiganter ud af Champions League på fredag*, (15/05-2023), Fra: <https://www.dr.dk/sporten/fodbold/dbu-formand-forventer-uefa-kyler-fodboldgiganter-ud-af-champions-league-paa-fredag>

The Athletic, *Premier League clubs who plotted Super League hit with fine*, (15/05-2023), Fra: <https://theathletic.com/4210228/2021/06/09/premier-league-clubs-who-plotted-super-league-hit-with-fine/>

The Athletic, *European Super League returns with new proposal involving '60 to 80' teams*, (15/05-2023), Fra: <https://theathletic.com/4171266/2023/02/09/european-super-league-new/>

TV2 Danmark, *Overblik på skandalen i Fifa*, (16/05-2023), Fra: <https://sport.tv2.dk/fodbold/2015-12-03-overblik-paa-skandalen-i-fifa>

World Trade Organization rapport, *The Socio-economic impact of football*, fra 1. december 2018, (16/05-2023), Fra: https://www.wto.org/english/res_e/webcas_e/podcast_s5e3_notel_e.pdf

Football Supporters Association, *European Super League*, (15/05-2023), Fra: <https://thefsa.org.uk/our-work/european-super-league/>

TV2 Danmark, *"Boykot Qatar"? Forstå hele kritikken af VM-værterne*, fra 12. November 2022, (16/05-2023), Fra: <https://sport.tv2.dk/fodbold/2022-11-12-boykot-qatar-forstaa-hele-kritikken-af-vm-vaerterne>

7.7 – Hjemmesider

FIFA, *Committees*, Besøgsdato: (15/05-2023) Fra: <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/committees>

UEFA, *National associations*, Besøgsdato: (15/05-2023), Fra: <https://www.uefa.com/insideuefa/national-associations>

UEFA, *What UEFA does*, Besøgsdato: (15/05-2023) Fra: <https://www.uefa.com/insideuefa/about-uefa/what-uefa-does/>

The Super League, *Leading European football clubs announce new Super League competition*, Besøgsdato: (15/05-2023), Fra: <https://thesuperleague.com/press.html>

7.8 – Retspraksis

Ugeskrift for Retsvæsen:

UfR.1948.181.H

Court of Arbitration for Sport:

CAS 2017/A/5324

EU-Domstolen:

C-36/74	C-13/76	C-438/00	C-176/96	C-51/96	C-191/97	C-315/08
C-519/04P	T-313/02	C-333/21	2001/C 169/03		C-49/07	C-309/99
C-415/93	C-325/08	C-243/06	C-413/14P	C-22/18	C-250/92	C-519/04P

Handelsdomstol i Madrid

Pieza de Medidas Cautelares 150/2021 - 0001

Den schweizisk Forbundsdomstol:

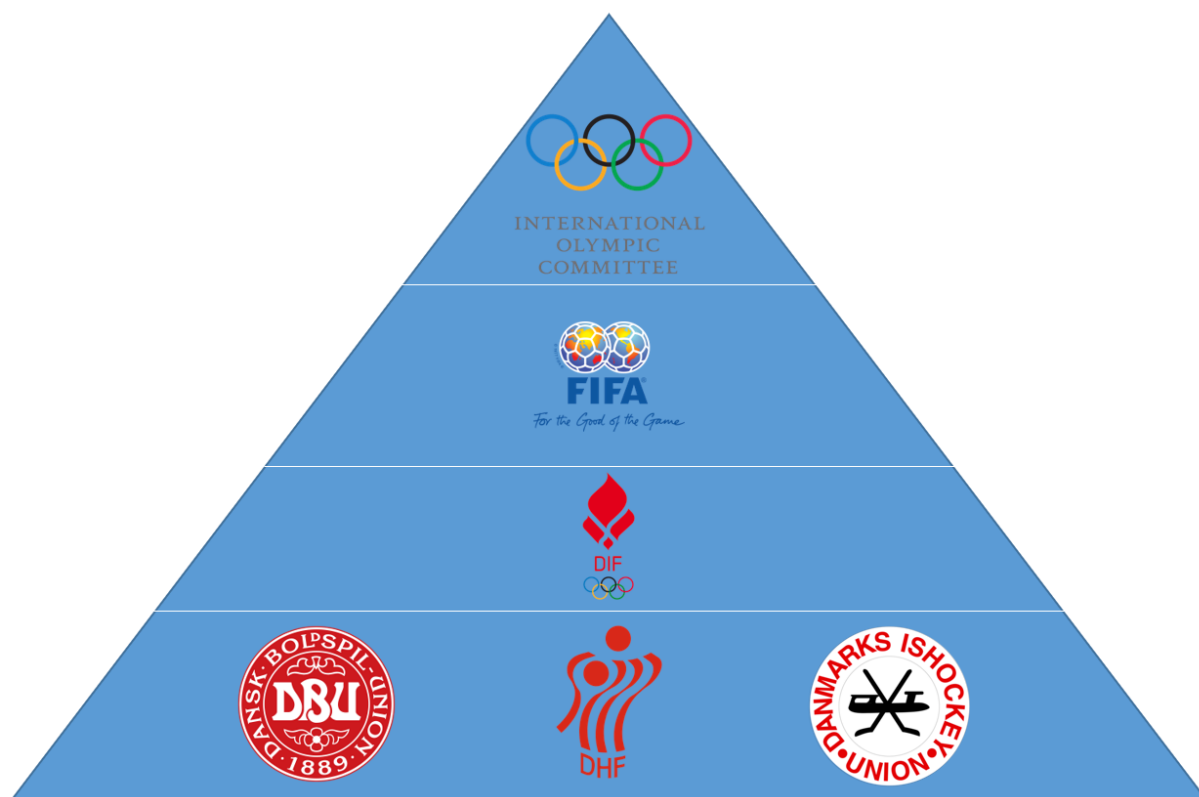
4A_588/2011 of 27. March 2012

DIF Appellinstans:

Sag nr. 15,16 og 17/2020

8.0 - Bilag

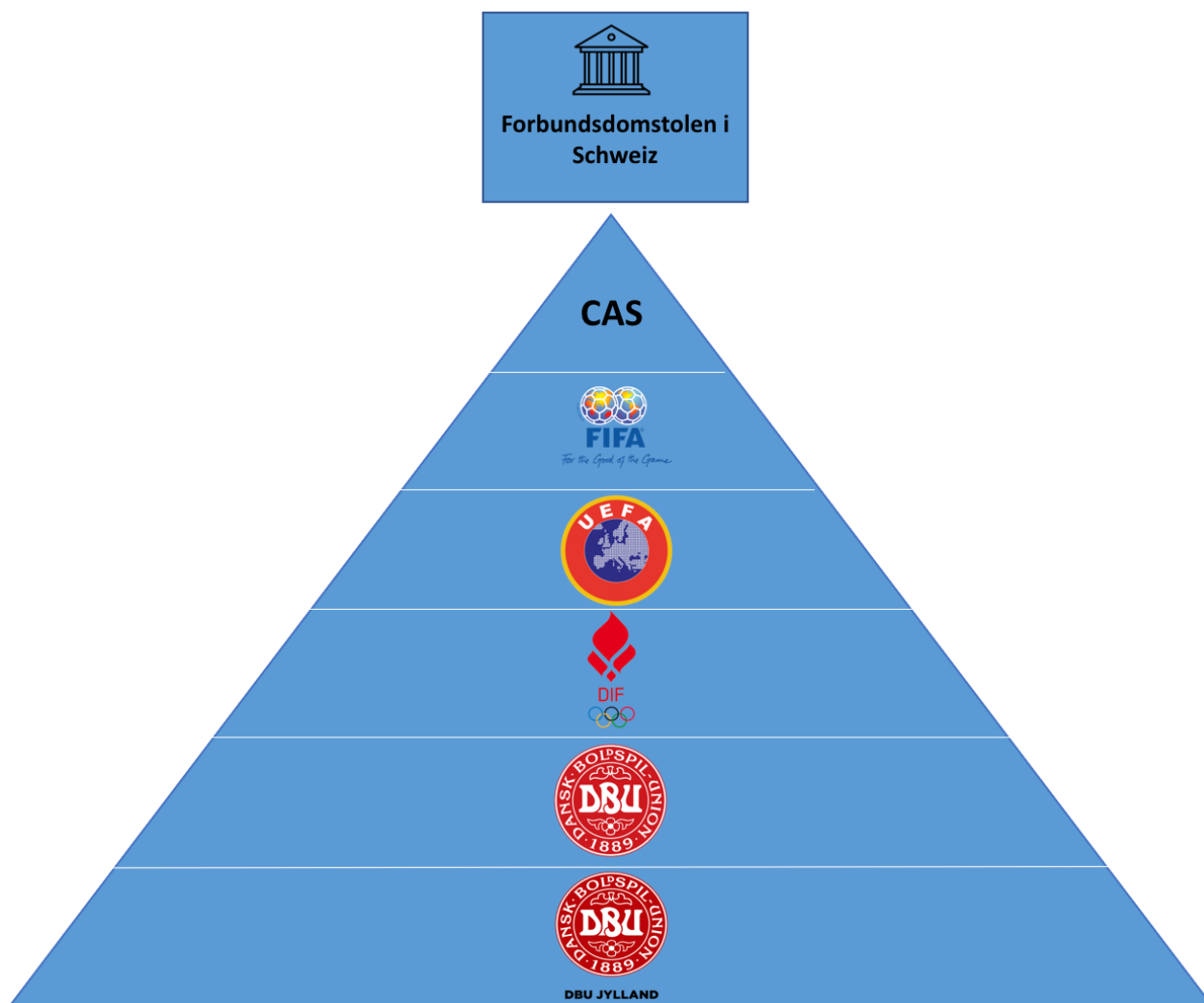
8.1 - Idrættens pyramidestruktur



8.2 - Fodboldens pyramidestruktur



8.3 - Den disciplinære pyramide



8.4 - FIFA og UEFA's vedtægter

Der skal i nedenstående regler fra hhv. FIFA's og UEFA's vedtægter, tages i betragtning af de er oversat fra engelsk til dansk, og nogle artiklerne er forkortet for at frasortere store mængder irrelevant information. De originale omtalt regler kan findes som reference i litteraturlisten.

Punkt 8.4.1 - Relevante regler fra FIFA's vedtægter:

Punkt 8.4.1.1 - Artikel 20 ordlyd:

De klubber, ligaer, eller andre enheder der er tilknyttet et medlemsforbund er underordnet dette, og kan kun bestå med dette forbunds samtykke.

Punkt 8.4.1.2 - Artikel 22:

Artikel 22 har en lang ordlyd, men indeholder delvist: *"at de giver UEFA og de øvrige kontinentalforbund ret til at organisere deres egne internationale turneringer og forpligter dem at sikre at, internationale ligaer eller andre sådanne grupper af klubber eller ligaer dannes uden dens samtykke og FIFA's godkendelse"*

Punkt 8.4.1.3 - Artikel 70 ordlyd:

"FIFA-rådet udarbejder en international kampkalender, som er bindende for forbundene, medlemsforeninger og ligaerne efter samråd med forbundene"

Punkt 8.4.1.4 - Artikel 71 ordlyd:

Artikel 71 har en lang ordlyd, men indeholder delvist: *At ingen internationale kampe eller konkurrence må finde sted uden forudgående tilladelse fra FIFA, kontinentalforbundene eller*

medlemsforbundene og at FIFA uanset godkendelseskompetencerne i reglementet, kan træffe den endelige beslutning om godkendelse af internationale kampe eller konkurrencer”.

Punkt 8.4.1.5 - Artikel 72 ordlyd:

Artikel 72 indeholder delvist: ”Spillere og hold, der er tilknyttet medlemsforbund af kontinentalforbundene, må ikke spille kampe eller have sportslig kontakt med spillere eller hold, der er ikke er tilknyttet medlemsforbund af kontinentalforbundene, uden FIFA’s godkendelse”

Punkt 8.4.1.6 - Artikel 73 ordlyd:

Forbund, ligaer eller klubber, der er tilknyttet et medlemsforbund, kan kun under særlige omstændigheder tilslutte sig et andet medlemsforbund eller deltage i konkurrencer på det pågældende medlemsforbunds område. I hvert enkelte tilfælde skal der gives tilladelse fra begge medlemsforbund, det respektive forbund og fra FIFA.

Punkt 8.4.2 - Relevant regler fra FIFA’s reglement for internationale kampe:

Punkt 8.4.2.1 - Artikel 6 ordlyd:

Artikel 6 indeholder delvist: ”Internationale kampe kan kun godkendes af FIFA, et kontinentalforbund eller et medlem i overensstemmelse med dette reglement. Alle internationale kampe skal godkendes af de medlemmer, som den pågældende kamps deltagende hold tilhører, og af det medlem, på hvis område kampen finder sted skal spilles. Kampe, der involverer et skraphold, skal godkendes af medlemmer, som spillerne er registreret hos...”

Punkt 8.4.3 - regler fra UEFA’s vedtægter:

Punkt 8.4.3.1 - Artikel 49 ordlyd:

Artikel 49 indeholder delvist: *"UEFA har den eneste jurisdiktion til at organisere eller afskaffe internationale konkurrencer i Europa, hvori medlemsforbund og/ eller deres klubber deltager... Internationale kampe, konkurrencer eller turneringer, som ikke er organiseret af UEFA, men som spilles på UEFA's territorium, kræver forudgående godkendelse fra FIFA og/eller UEFA..."*

Punkt 8.4.3.2 - Artikel 51 ordlyd indeholder delvist:

"...Et medlemsforbund eller dens tilknyttede ligaer og klubber må hverken spille eller organisere kampe uden for sit eget område uden tilladelse fra de relevante medlemsforbund"

8.5 - De seks præjudicielle spørgsmål

Punkt 8.5.1 - Første præjudicielle spørgsmål:

Skal artikel 102 TEUF fortolkes således, at den forbyder et misbrug af en dominerende stilling, der består i, at FIFA og UEFA opstiller krav i deres vedtægter (navnlig artikel 22 og 71-73 i FIFA's vedtægter, artikel 49 og 51 i UEFA's vedtægter samt enhver tilsvarende bestemmelse indeholdt i vedtægterne for medlemsforbundene og de nationale ligaer) om forudgående tilladelse fra de nævnte enheder – som har tiltaget sig enekompetence til at tilrettelægge eller tillade internationale klubturneringer i Europa – for at en tredjepart kan etablere en ny paneuropæisk klubturnering såsom superligaen, særligt når der ikke findes nogen reguleret procedure baseret på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier og under hensyntagen til den mulige interessekonflikt, der berører FIFA og UEFA?

Punkt 8.5.2 - Andet præjudicielle spørgsmål:

Skal artikel 101 TEUF fortolkes således, at den forbyder FIFA og UEFA at opstille krav i deres vedtægter (navnlig artikel 22 og 71-73 i FIFA's vedtægter, artikel 49 og 51 i UEFA's vedtægter samt enhver tilsvarende bestemmelse indeholdt i vedtægterne for medlemsforbundene og de nationale ligaer) om en forudgående tilladelse fra de nævnte enheder – som har tiltaget sig enekompetence til at tilrettelægge eller tillade internationale turneringer i Europa – for at en tredjepart kan skabe en paneuropæisk klubturnering som superligaen, særligt når der ikke findes nogen reguleret procedure baseret på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier og under hensyntagen til den mulige interessekonflikt, der berører FIFA og UEFA?

Punkt 8.5.3 - Tredje præjudicielle spørgsmål:

Skal artikel 101 og/eller 102 [TEUF] fortolkes således, at de forbyder FIFA, UEFA, deres medlemsforbund og/eller de nationale ligaer at træffe foranstaltninger, der truer med at pålægge klubber, der deltager i superligaen eller deres spillere, sanktioner, på grund af den afskrækkende virkning, som disse sanktioner kan have? Såfremt der pålægges sanktioner i form af udelukkelse fra turneringer eller forbud mod at deltage i kvalifikationskampe, udgør disse sanktioner da en tilsidesættelse af artikel 101 TEUF og/eller 102 TEUF, forudsat, at de ikke er baseret på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier?

Punkt 8.5.4 - Fjerde præjudicielle spørgsmål:

Skal artikel 101 TEUF og/eller 102 TEUF fortolkes således, at bestemmelserne i artikel 67 og 68 i FIFA's vedtægter er uforenelige med disse artikler, for så vidt som disse udpeger UEFA og dens nationale forbund som »oprindelige indehavere af alle de rettigheder, der følger af de turneringer [...], som henhører under deres respektive jurisdiktion«, hvorved de deltagende klubber og enhver arrangør af andre turneringer fratages deres oprindelige ejendomsret, idet UEFA derved har tiltaget sig eneretten til markedsføringen heraf?

Punkt 8.5.5 - Femte præjudicielle spørgsmål:

Hvis FIFA og UEFA som enheder, der kræver enekompetence til at arrangere og godkende internationale fodboldklubturneringer i Europa, på grundlag af ovennævnte bestemmelser i deres vedtægter forbyder eller modsætter sig etableringen af superligaen, skal artikel 101 TEUF da fortolkes således, at disse konkurrencebegrænsninger kunne falde ind under den undtagelse, der er fastsat i denne bestemmelse, når det tages i betragtning, at produktionen forringes i væsentlig grad, forekomsten af alternative produkter til dem, der tilbydes af FIFA/UEFA i markedet, begrænses, og innovationen hindres, når andre formater og fremgangsmåder forhindres, hvorved den potentielle konkurrence på markedet elimineres og forbrugernes valg begrænses? Vil denne begrænsning være omfattet af en objektiv begrundelse, der gør det muligt at antage, at der ikke er tale om misbrug af en dominerende stilling i henhold til artikel 102 i TEUF?

Punkt 8.5.6 - Sjette præjudicielle spørgsmål:

Skal artikel 45, 49, 56 og/eller 63 TEUF fortolkes således, at bestemmelser som dem, der er indeholdt i FIFA's og UEFA's vedtægter (navnlig artikel 22 og 71-73 i FIFA's vedtægter, artikel 49 og 51 i UEFA's vedtægter samt enhver tilsvarende bestemmelse, der er indeholdt i vedtægterne for medlemsforbundene og de nationale ligaer), udgør en restriktion, der er i strid med nogle af de grundlæggende friheder, som er anerkendt i de førnævnte EU-bestemmelser, når der stilles krav om, at der skal være indhentet en forudgående tilladelse hos de nævnte organisationer, når en erhvervsdrivende fra en medlemsstat ønsker at etablere en paneuropæisk klubturnering som superligaen?

8.6 - Samarbejdsaftale

SAMARBEJDSAFTALE

Mellem parterne:

Simon Pedersen
Dannebrogsgade 63, 2 TV
Aalborg, 9000
sped18@student.aau.dk

Sebastian Tambo Holm
Kastetvej 55, 4 TH
Aalborg, 9000
Sholm18@student.aau.dk

Der er d. 16/2/2023 indgået en aftale om samarbejde på de i denne aftale nærmere angivne vilkår. Aftalens vilkår vil blive fremvist herefter.

8.6.1 - Målsætning

Punkt. 8.6.1.1

Det er en fastlagt målsætning for gruppen, at alle bidrager med en aktiv indsats inden for projektet. Gruppen sigter efter at opnå en højere karakter end gennemsnittet, hvilket udmåles i gruppens aktive indsats for projektet.

Punkt. 8.6.1.2

Forinden samarbejdet kan anses som succesfuld, skal alle medlemmer af gruppen have samme forståelse og synspunkt på projektet. Det er derudover forventet at alle gruppemedlemmer deltager aktivt i projektet, samtidig med at den respektive tone bliver afholdt.

8.6.2 - Tid, Ressourcer og Kvalitet

Punkt 8.6.2.1

Der ønskes i gruppen en samlet bred forståelse af projektets indhold. Dette sker ved at hvert medlem forinden gruppemøder, har forberedt det aftalte stof. Der vil ved gruppemødet begyndelse, blive diskuteret det undersøgte stof, så alle medlemmer i gruppen opnår den samme forståelse for det undersøgte. Skulle et medlem under projektets forløb, ønske at afholde møde hjemmefra, enten pga. sygdom eller andet, er det anerkendt af den resterende del af gruppen. Gruppen aftaler internt mødetidspunkter, da dette skal tilpasse både studiejob og andet.

Punkt 8.6.2.2

For at effektivisere gruppens fremmøde, er der forinden aftalt hjemmearbejde. Det er forventet at gruppens medlemmer mødes minimum to gange om ugen, uanset tidspunkt. Afslutningsvist, vil der i gruppen blive aftalt fremtidige mål, som skal opnås til næste gruppemøde.

Punkt 8.6.2.3

For at sikre fremgang i projektet, er det forventet at gruppens medlemmer både arbejder selvstændigt i form af hjemmearbejde, men også mødes fysisk, minimum to gange om ugen.

Punkt. 8.6.2.4

Såfremt der ved deadline opstår uforudsete problemer med projektet, har gruppen indsat en buffer.

8.6.3 - Human Ressources

Punkt 8.6.3.1

Forinden opstarten af projektet, har gruppens medlemmer taget en persontypetest, som belyser den individuelle styrker og svagheder. Dette fremhæver i pressede situationer, hvad det enkelte gruppe-medlem skal arbejde med.

Punkt 8.6.3.2

Ved første fysiske fremmøde, har gruppen aftalt at diskutere hvert enkelte medlems styrker og svagheder. Dette gøres på baggrund af ovennævnte persontypetest. Ved at diskutere dette, styrker dette gruppens slutresultat, da man nemmere vil identificere ens svagheder i forhold til projektet.

Punkt 8.6.3.3

Gruppen har igennem hele projektet opsat forskellige delmål og deadlines, som har til formål at sikre gruppens højeste motivationsniveau.

Punkt 8.6.3.4

Det er anerkendt mellem gruppens medlemmer, at der i pauserne bruges tid på sociale anliggender. Gruppen har derudover aftalt sociale arrangementer, efter gruppemøderne.

Punkt 8.6.3.5

Gruppen opsætter ved afslutningen af hvert gruppemøde, en dagsorden til næste gruppemøde. Der er derfor ikke valgt en mødeleder eller referent til møderne, disse aftales internt til mødet.

Punkt 8.6.3.6

Da gruppen kun består af 2 medlemmer, vil beslutninger som har til formål at fremskynde projektet, først blive gennemdiskuteret og efterfølgende besluttet.

8.6.4 - Kommunikation

Punkt – 8.6.4.1

Gruppen har internt aftalt at kommunikationen foregår med respekt og anerkendelse. Det er dog forventet at medlemmer debatterer projektets indhold.

Punkt – 8.6.4.2

Gruppen har aftalt, at feedback udelukkende gives på gruppemøder eller ved hjælp af kommentarer i selve rapporten.

Punkt – 8.6.4.3

Gruppen har valgt at kommunikere igennem Microsoft Teams og Messenger/Facebook.

Punkt – 8.6.4.4

Det er forventet af gruppens medlemmer, at spørgsmål besvares hurtigst muligt, hvis dette er stillet indenfor et rimeligt tidspunkt på dagen.

8.6.5 - Risikostyring

Punkt – 8.6.5.1

Gruppens problemer om udformning af rapporten, kan løbende opstå i hele projektperioden.

Punkt – 8.6.5.2

Hvis et medlem er uenig i konklusionen, kommunikeres dette i opløbet. Kommunikationen udmunder sig i en faglig debat, som foregår på en respektiv og saglig måde.

Punkt – 8.6.5.3

Ved hjælp af respektfuld kommunikation og faglige debatter, løses uenigheder ved at fremføre forskellige synspunkter og i sidste ende den bedste løsning.

Punkt – 8.6.5.4

Det er forventet at gruppens medlemmer møder til tiden. Ved uforudsete situationer, accepteres dette at et gruppemedlem bliver forsinket.

Punkt – 8.6.5.5

Såfremt at et gruppemedlem bliver forhindret i at deltage i gruppemøde, skal gruppen straks orienteres om dette. Gruppen har aftalt en fleksibel tilgang, hvorfor et gruppemedlem i lignende situation kan deltage enten virtuelt eller slet ikke.

Punkt – 8.6.5.6

Hvis et gruppemedlem ikke har overholdt den aftalte deadline i forhold til hjemmearbejde, påtales dette. Hvis problemet opstår gentagne gange, afholdes der et møde, hvori løsningen skal opnås.

Punkt – 8.6.5.7

Hvis et medlem ikke opfylder forventningerne, som gruppen forinden har aftalt, påtales dette med et respektfuld tone. Det er igennem projektet anerkendt, at medlemmernes venskab ikke skal påvirkes af dette.

Punkt – 8.6.5.8

Skulle der opstå vanskeligheder, hjælper gruppens medlemmer hinanden. Derfor er det bredt anerkendt i gruppen, at man skal være fleksibel og skal kunne håndtere situationer som disse.

Punkt – 8.6.5.9

Skulle der imod forventning opstå problemer i gruppen, løses dette hurtigst muligt. Dette sker enten ved fysisk fremmøde eller ved hjælp af Microsoft Teams. Hvis problemet er uløseligt, drøftes der om hvorvidt samarbejdet skal fortsætte.

8.6.6 - Samlet planlægning

Punkt – 8.6.6.1

Gruppen har forventningsafstemt inden projektskrivningen begyndte, samt opsat samlede målsætninger for gruppen. Gruppen har derfor forinden afstemt ambitionsniveauet og hvilket indsat der er forventet heraf.

Punkt – 8.6.6.2

Gruppens arbejdsplan vil løbende blive opdateret, da der altid vil opstå nye uforudsete problemstillinger. Derfor er det aftalt, at gruppens medlemmer ved slutningen af hvert møde, samsætter en plan til næste møde.

Punkt – 8.6.6.3

Der vil løbende blive justeret i den overordnede plan, så vi opnår et tilfredsstillende resultat af rapporten. Dette udarbejdes ved hjælp af vejleders feedback.

Punkt – 8.6.6.4

Der vil ugentligt blive evalueret og foretaget justeringer.

8.6.7 - Parternes underskrift

Aalborg, 9000, d. 16/02/2023



Simon Pedersen



Sebastian Tambo Holm

8.7 - Processafsnit

I løbet af udarbejdelsen af specialet har vi haft et højt ambitionsniveau, hvor vi begge har bidraget aktivt til at nå det endelige produkt. Vi har opretholdt en respektfuld tone og åbenhed for faglige debatter og uenigheder, hvilket har været gavnligt for specialet. Som en intern aftale har vi været velforberedt til vores gruppemøder, hvilket har resulteret i, at alle kan redegøre for rapportens endelige produkt og indhold.

Vi har koordineret møder både fysisk og gennem den virtuelle platform Microsoft Teams, og alle har været til stede, selvom medlemmer havde andre planer. Vores mål har været at arbejde på specialet i hverdagen og planlægge sociale arrangementer i weekenden, for ikke at forstyrre forløbet.

Vores hovedfokus har været fysiske fremmøder, og dette mål er blevet opnået gennem hele forløbet. Samarbejdet har fungeret både ved fysiske og elektroniske fremmøder. Vi har ved gruppemøderne brugt pauserne til at have sociale samtaler, hvorefter vi fortsatte med de produktive processer

I udarbejdelsen af rapporten har gruppens medlemmer opnået en bredere forståelse og viden om sportsretten og hvordan EU-retten har påvirket denne. Dette har hjulpet os med at finde den bedste løsning for vores projekt. Dertil har vi også opnået en bredere forståelse, idet vi igennem forløbet har analyseret mange forskellige sportsdomme, for at kunne karakterisere om hvorvidt disse skulle indgå i specialet eller ikke skulle.

Da vi i gruppen tidligere har skrevet projekter sammen, har vi tidligere taget en test på Team Key for at få indblik i vores gruppedynamik. Ved hjælp af denne test, har vi fundet vores stærke og svage sider, hvilket har bidraget til at fremskaffe det bedste resultat for specialet.

Vi har i perioden haft mulighed for både fysisk og elektronisk vejledning. Den elektroniske vejledning foregik via Microsoft Teams, hvorimod det fysiske fremmøde foregik på vejlederens kontor. Vi har derudover i forløbet haft mulighed for at korrespondere med vejleder via e-mail, hvilket i visse perioder har gjort arbejdet meget nemmere.

Dertil havde vi i gruppen aftalt at deltage i sociale aktiviteter sammen. Dette har vi opnået, hvilket har styrket vores personlige relationer og forbedret samarbejdet mellem os. Ved at opnå dette mål har

vi etableret et socialt forhold, samtidig med at vi opretholdt et professionelt engagement i specialet udformning.

8.8 - Antal anslag

Ordoptælling

Statistik:

Sider	76
Ord	23.217
Tegn (uden mellemrum)	139.781
Tegn (med mellemrum)	163.889
Afsnit	436
Linjer	2.102

☐ Medtag fodnoter og slutnoter

Luk